

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Razmišljanja ob berlinskem zidu

MARKO WALTRITSCH

Kdor ni bil v Berlinu in videl zidu, takrat, ko je bil nesramna trdnjava politične in vojaške zaprtosti Nemške demokratične republike, ta bo ostal prikrajšan. Kdor ni šel skozi policijske kordone voposov na Charlie pointu ali na postajah berlinske podzemeljske železnice, kjer so ti samozvanci "ljudski" policisti s prusko natančnostjo nadzorovali kretanje ljudi, ta bo ostal prikrajšan.

Kitajci so v starih časih zgradili orjaški kitajski zid, da bi svojo deželo ubranili pred mongolskimi vpadi. Plemiči in meščani so gradove in utrdbegradili zato, da bi se ubranili pred napadi sovražnikov in roparjev. Naši slovenski predniki so gradili tabore, da bi se ubranili pred turškimi vpadi. V Berlinu pa je tamkajšnja "demokratična" in "ljudska" vlada zid zgradila zato, da bi svojim ljudem onemogočila beg v tujino, ne pa da bi se ubranila pred napadalci.

Hud policijski režim realnega komunizma, ojačen s prusko natančnostjo, je leto za letom doživljal notranje politične poraze. Športniki Nemške demokratične republike so sicer dosegali uspehe in zmage na mednarodnih tekmah in vzbujali občudovanje svetovne publike. V vzhodnem bloku je NDR sicer bila v gospodarskem razvoju daleč pred vsemi drugimi, vključno pred Sovjetsko zvezo. Če je bila in je zahodna Nemčija v prvi peterici najbolj razvitih držav na svetu, je bila in je vzhodna Nemčija v drugi peterici. To tudi zaradi tega, ker ji je Evropska gospodarska skupnost nudila privilegije: blago uvoženo iz NDR v ZRN je namreč znotraj Evropske skupnosti bilo tretirano, kot da bi bilo proizvedeno v Zahodni Nemčiji, ne pa v kakih državah izven te gospodarske skupnosti.

Vsemu temu navkljub pa ljudje s tem absolutističnim režimom niso bili zadovoljni. V Nemški demokratični republiki so, za razliko od tega kar se je zgodilo v zahodni državi, krepko in odločno opravili z nacistično preteklostjo. Nacističnemu policijskemu režimu pa je sledil drug policijski režim, režim realnega komunizma, ki se je opiral na Stalinov dogmatizem, in je sam menil, da je najbolj veren naslednik Marxovih in Liebknechtovih idej. Politični in policijski sistem sta brez dvoma bila takšna tudi zaradi tega, ker sta se razvijala v osrčju nekdanje pruske države, tistega predela Nemčije, kjer je od nekoč bil doma militarizem.

Kljub donečim izrazom kot so "demokracija" in "ljudstvo" so ljudje iz te države bežali. Bežali so vseh štirideset let obstoja te države, katero so še pred par tedni svečano počastili na uradnih manifestacijah uniformiranih delavcev in vojakov, katerih uniforme, z izjemo značk na njih, so preveč spominjale na vojake Wehrmachta, ki so med vojno bili v naših krajih kot okupatorji.

Sicer je res, da je ubežnikom Zahodna Nemčija dajala vso pomoč. Zakon o državljanstvu ZRN nemškim beguncem je namreč zagotavljal državljanstvo in zaposlitev vsem tistim, ki so pred tem bivali v krajih, ki so med zadnjo vojno bili v mejah velikega tretjega Reicha. To je veljalo za nemške (in najbrž tudi druge) begunce Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske, Sovjetske zveze, kot tudi za tiste iz Nemške demokratične republike. Točnega števila teh beguncev ne bomo nikdar ugotovili, v Bonnu sicer pravijo, da jih je samo iz NDR pribežalo nekaj milijonov.

Kaj se je dogajalo v zadnjih tednih, smo videli na televizijskih ekranih. Takrat ko je dolgoletni komunistični šef Honecker v Berlinu častil Gorbačova in pompozno slavil 40-letnico Nemške demokratične republike, so desetstisoč mladih ljudi bežali iz države. Obšli so berlinski zid, pred katerim so še vedno stali voposi z brzoostrelko v rokah, šli na Zahod najprej skozi Madžarsko, zatem skozi Poljsko, potem pa še skozi Češkoslovaško. Honecker in njegovi so trdili, da je njihov režim trden in nepremag-

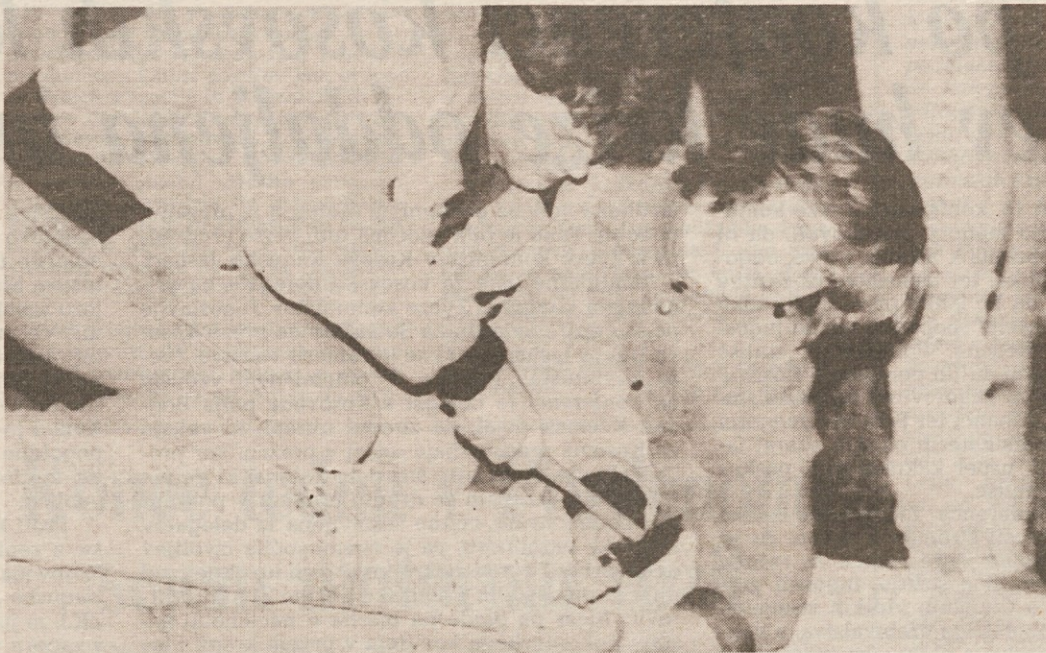
Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 261 (13.492)

Trst, nedelja, 12. novembra 1989

Zahodnonemški kancler Kohl in vzhodnonemški lider Krenz se bosta kmalu srečala Odstranjevanje berlinskega zidu še ne pomeni odpravljanja meje

Vesetje ob »porušenem«
zidu se nadaljuje, Vzhodni Nemci dobese-
dno preplavili Zahodni Berlin
CK SED predstavil program političnih, ustavnih in gospodarskih reform

Mladi so se zidu potrpežljivo lotili tudi s kladivcem

(Telefoto AP)

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

BERLIN — Splošno zadovoljstvo in najrazličnejše oblike praznovanja ob odprtju berlinskega zidu se tudi včeraj ni poglelo. Iz Zahodnega Berlina medtem poročajo, da so v mestnih bankah zmanjkali manjši bankovci, saj so Vzhodni Nemci menda menjali kar velike vsote svojega denarja za zahodno marko in nakupovali blago, ki ga na vzhodu ni mogoče dobiti. Polne roke dela pa imajo tudi na notranjem ministrstvu Zvezne republike Nemčije. Do sinoči so namreč izdali skoraj tri milijone vizumov za krajše bivanje v »tujini«, izdali pa so tudi kakih 10 tisoč dovoljenj za izselitev prav tolikih vzhodnonemških državljanov. Vlaki, avtobusi in podzemna železnica vozijo s polno paro, uslužbenci javnih prevozov v Zahodnem Berlinu pa neprekinjeno delajo. V berlinskem zidu so v teku včerajšnjega dne odprli še nekaj novih prehodov. Vzhodni Berlin je bil včeraj zjutraj skoraj prazen, saj se večina ljudi ni vrnila na delovna mesta, glavnina prebivalstva pa je, kot rečeno, proslavljala ta pomembni zgodovinski dogodek.

Razumljivo je, da se po vsem svetu nadaljujejo reakcije v zvezi z odpravo zidu sramote. Tudi v obeh Nemcijah je politično dogajanje zelo živahno. Iz Vzhodne Nemčije pa prihajajo tudi neugodne vesti; številni krajevni partijski voditelji, večinoma župani večjih središč, so odstopili s svojih funkcij. Gotovo pa je, da se bo zahodnonemški kancler Kohl kmalu srečal z vzhodnonemškim liderjem Krenzem. Glasnik bonske vlade je napovedal, da srečanje ne bo v Berlinu, tudi »zgodovinski«
datum še ni znan. Kohl in Krenz sta se o tej možnosti pogovarjala včeraj zjutraj po telefonu, govorila pa sta menda tudi o vsebini srečanja, ki

Za novo kooperacijo med Italijo, Jugoslavijo, Madžarsko in Avstrijo Štiristransko srečanje v Budimpešti odpira nove perspektive za Evropo

BUDIMPEŠTA — Štiri države, ki pripadajo različnim družbenopolitičnim in gospodarskim območjem, so si včeraj podale roke in začele neko sodelovanje, ki je brez primere v svetovni zgodovini. Neuvrščena Jugoslavija, nevtralna Avstrija, predstavnica zapadnega bloka Italija in predstavnica Varšavskega pakta Madžarska so včeraj odprle novo stran v knjigi mednarodnih odnosov ter s tem ustvarile možnosti za razvoj štiristranske kooperacije, hkrati pa dale prav gotovo pomemben doprinos procesu integracije med Vzhodom in Zahodom, kar je v sedanjem trenutku vrtoglavih sprememb v vzhodnoevropskih državah izjemen prispevek.

V madžarski prestolnici se je namreč včeraj začelo štiristransko srečanje med zunanjimi ministri in ministrskimi podpredsedniki teh štirih držav. V skupni izjavi, ki so jo izdali ob koncu včerajšnjih razgovorov, so se zunanji ministri Gianni De Michelis za Italijo, Budimir Lončar za Jugoslavijo, Gyula Horn za Madžarsko in Alois Mock za Avstrijo obvezali, da bodo začeli novo razdobje evropske kooperacije, ki se bo raztezalo do podonavskega območja. Med nalogami štirih držav bo predvsem ta, da bodo prispevale k procesu enotenja Evrope ter h krepitvi skupnih odgovornosti za bodočnost Evrope. Ta kooperacija bo zadevala najrazličnejša področja družbenega in gospo-

darskega življenja, upoštevajoč seveda pri tem kulturne in zgodovinske značilnosti štirih držav.

Kot prvi korak na poti vse tesnejšega sodelovanja so včeraj med drugim sklenili, da bo že v teku prvega trimesečja prihodnjega leta novo štiristransko srečanje zunanjih ministrov nekje v Italiji. Služilo naj bi za priprave na srečanje ministrskih predsednikov štirih držav, ki naj bi bilo predvidoma prihodnje poletje, prav tako v Italiji.

V skupni izjavi polagajo Italija, Jugoslavija, Avstrija in Madžarska veliko važnost gospodarskim in znanstvenim ter tehničnim odnosom in kooperaciji na področju energije, industrije, zaščite okolja, prevozov, turizma, kulture, vzgoje, informacij itd. Posebej so štirje zunanji ministri poudarili pomen kooperacije med obmejnimi deželami. Podčrtana je bila namreč izjemna vloga delovne skupnosti Alpe Adria, ki se je prav včeraj sestala v Comu. Vlade vseh štirih držav, je med drugim rečeno v skupni izjavi, si bodo prizadevale, da bi se v celoti uresničila načela helsinške listine. V tem okviru bodo podpirale vse oblike kooperacije med deželami, kar naj bi prispevalo k postopni gradnji nekakšnega »skupnega gospodarskega območja«
na kontinentu.

Danes bo na vrsti srečanje ministrskih podpredsednikov štirih držav. Aleksander Mitrovič za Jugos-

lavijo, Claudio Martelli za Italijo, Peter Medgyessy za Madžarsko in Joseph Riegler bodo namreč konkretno razpravljali o industrijski, znanstveni in tehnični kooperaciji, zlasti na področju prevozov in energetskih virov. Rezultat razgovorov pa bo podpis skupnega dokumenta.

»Nov sistem sodelovanja za rušenje starih pregrad«
- tako je med včerajšnjo tiskovno konferenco označil štiristransko srečanje v Budimpešti madžarski zunanji minister Horn, za katerega je včerajšnji dogodek zgodovinskega pomena. Podobna mnenja so izrazili tudi zunanji ministri ostalih treh držav. De Michelis je med drugim dejal, da med pripravami na včerajšnje srečanje ni bilo mogoče predvideti, kar se je zgodilo v zadnjih dneh v NDR in v Bolgariji. Prav zato pa je budimpeštansko srečanje prvi konkreten odgovor na probleme, ki jih zadnji razvoj dogodkov odpira v Evropi, bodisi na Vzhodu kot na Zahodu.

Ob robu tega zgodovinskega srečanja naj zapišemo, da se je v Budimpešti včeraj mudila delegacija iz Trsta, ki so jo sestavljali poslanec Camber, bivši listarski župan Staffieri in sedanji socialistični podžupan Seghene. Z ministrom De Michelisem so obravnavali tržaška vprašanja »v luči«
- kot je rečeno v tiskovnem poročilu - pozitivnega razvoja odnosov z Jugoslavijo.

V 8. kolu košarkarskega prvenstva v B-2 ligi Podvig jadrancev v gosteh

SAN LAZZARO DI SAVENA (BO) — Jadran je včeraj v San Lazzaru poskrbel za pravi podvig. V 8. kolu košarkarskega prvenstva B-2 lige je naša združena ekipa zasluženoma premagala domače moštvo Malagutija z 79:76.

Ne samo, ta zmaga je še slajša, saj je eden od sodnikov nesramno in zavestno oškodoval naše fante, tako da so se sami domači gledalci čudili in zgražali nad takim sojenjem.

Tako ali drugače, Jadran je včeraj iztržil zlata vredni točki, ne samo za položaj na lestvici, temveč tudi za vzdušje v ekipi.

»Jadran je povsem zasluženoma zmagal, bil je boljši od nas, predvsem taktično,«
je po koncu tekme dejal domači trener Mannucci.

In res, jadranci so včeraj zelo zrelo igrali. Nikoli niso popustili in predvsem niso izgubili glave, čeprav

jih je eden od sodnikov enostavno »provociral«
.

Velik juriš našega moštva se je pravzaprav začel že v 5. min. igre, ko so jadranci z delno razliko 19:0 odločno povedli od 6:12 na 23:12. Že v 10. min. so naši vodili kar za 15 točk (27:12), v 15. min. pa je Jadran dosegel najvišjo prednost v prvem polčasu, 16 točk (34:18). V tem delu je vsa ekipa igrala zelo dobro, tako v obrambi, kjer je bil Sandi Rauber izreden, kot v napadu, kjer sta bila Čuk in Pregarc zelo uspešna. Jadranci pa so si v tem delu nabrali kar 17 osebnih napak. Ob takem sojenju je bila bojazen, da bodo naši zapuščali igrišče v nadaljevanju zaradi petih osebnih napak, tudi upravičena.

V drugem polčasu so naši kaj kmalu povedli za 17 točk (49:32), domačini pa niso popustili, a našim sta sodnika kar naprej dosojala osebne na-

pake in tako so v 25. minuti trije ključni igralci imeli po 4 osebne napake (Pregarc, Sosič, Rauber). Daneu je že v 31. min. moral na klop zaradi 5 osebnih napak. Kar pa se je dve minuti zatem zgodilo Valterju Sosiču, nismo še videli na košarkarskih igriščih. Jadranov kapetan je po osebnih napaki vzdignil roko in mirno položil žogo na tla, a sodnika sta mu dosodila tehnično napako in tudi Sosič je moral na klop zaradi 5 osebnih napak. V tem slogu se je tekma nadaljevala, naši pa so ohranili mirne živce tudi v zelo napetem koncu tekme in osvojili izredno dragoceno zmago.

Za ta podvig je treba pohvaliti prav vso ekipo, ki je igrala zelo resno, požrtvovalno in odločno. Veselje v Jadranovem taboru je bilo po včerajšnjem uspehu seveda izredno in tudi upravičeno, kajti zmagati proti lanskemu

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

V kamorističnem napadu 5 mrtvih

NEAPELJ — Pet oseb je umrlo, dve pa sta bili hudo ranjeni v silovitem streljanju v Ulici Ponticelli, v vzhodnem neapeljskem predmestju. Do streljanja je prišlo včeraj ob 19. uri, ko je bilo na ulici vse polno ljudi. Preiskovalci predvidevajo, da je bil cilj napada 27-letni Antonio Borelli, ki je pripadal skupini tamkajšnjega kamorističnega šefa Andrea Andreottija. Napad so izvedli pripadniki konkurenčne bande, ob Borelliju pa sta med ostalimi žrtvami najmanj dve, ki nista imeli nič skupnega s kriminalci obeh band. Takoj po spopadu so umrle štiri osebe, medtem ko je Borelli umrl med prevozom v bolnišnico. Po napadu so se morilci odpeljali s svojimi avtomobili in izginili neznano kam.

● Razmišljanja ob zidu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ljiv. Bili so med redkimi v komunističnem taboru, ki so ploskali tistim kitajskim voditeljem, ki so letos poslali tanke nad študente na pekinškem trgu Tienanmen.

Nihče ni pričakoval, da se bodo komaj nekaj tednov po zmagovalni paradi 40-letnice, stvari tako zasukale. Stari Honecker je moral stran, vaje države je prevzel nekoliko mlajši Egon Krenz, ki so mu sicer vsi strokovnjaki pripisovali trdnost podobno tisti Honeckerja. Ljudstvo, resnično ljudstvo, ne tisto maloštevilnih dobro plačanih birokratov samo označeno s to besedo, je šlo na ulice. Videli smo milijoni ljudi na berlinskih ulicah, videli smo stotisoče na ulicah Leipziga in Dresdenu ter še na ulicah drugih vzhodnonemških mest. Zasovraženi ministri so morali odstopiti, prav tako zasovraženi partijski funkcionarji. Na dan so prišli reformatorji, taki, ki verjamejo v politiko Gorbačova.

V teh dneh smo videli, kako so ljudje s kladivom skušali podreti berlinski zid. Čeprav imamo kot primerjavo le nekaj starih risb, se je v teh dneh v Berlinu, ob zidu, dogajalo najbrž nekaj podobnega tistemu, kar se je dogajalo 14. julija 1789 pred Bastiljo v Parizu.

Vzhodni Nemci sedaj lahko gredo brez vsakih težav čez mejne prehode med nemškimi državama. Če se kdo hoče izseliti, mu ni treba narediti dolgega ovinka skozi Varšavo, Prago ali Budimpešto. V Vzhodni Nemčiji bodo skoro gotovo v kratkem volitve in takrat bomo videli, koliko privrženecv bo imela komunistična stranka (pa čeprav uradno imenovana Enotna socialistična nemška stranka), ki je tam neomejeno vladala 40 let.

Ob vsem tem pa se velja zamisliti ob nekem drugem, za vso Evropo veliko bolj pomembnem vprašanju. Nemci so stoletja imeli kot osnovni moment svoje politike Drang nach Osten in Drang nach Süden. Prodirali so na Vzhod in na Jug Evrope. Njihove žrtve so bili slovanski narodi, od Poljakov do Čehov in Slovencev, da o drugih sploh ne govorimo. V Hitlerjevem času je nemški Reich dobil neverjetne ozemelske razsežnosti. Nikdar prej ni bila nemška država tako močna, saj so v njenih mejah bili nekdanje Nemčija, Avstrija, del Češkoslovaške, del današnje Poljske in Sovjetske zveze ter Francije, Gorenjska in Štajerska. Velik industrijski potencial, združen s pruskim in nacističnim fanatizmom, je veliko časa ključoval napadom z vseh strani.

Zahodni in vzhodni zavezniki so po zmagi Nemčijo razdelili. Zaradi političnih sporov med zmagovalci sta bili ustanovljeni dve nemški državi. Obe sta se gospodarsko zelo razvili. Če bi prišlo do združitve tega potenciala, potem bi marsikomu drugemu v svetu trda predla.

V Moskvi v teh dneh trdijo, da se evropske meje ne smejo spreminjati. Na Poljskem so zelo zaskrbljeni. V Washingtonu so bili presenečeni zaradi preneglega razvoja dogodkov. V Parizu sicer govorijo o nujnosti nemške združitve, so pa prav tako zaskrbljeni kot Poljaki.

Res je, da smo najbrž zelo daleč od morebitne nemške združitve. Vse je sicer odvisno od razvoja dogodkov v Vzhodni Nemčiji. Kakšne sile bodo tam prevladale takrat, ko bodo pri njih volitve? Bo politika Vzhodnih Nemcev podobna tisti, ki jo vodijo v Bonnu?

Vsa ta vprašanja postajajo spet aktualna, v trenutku ko v Berlinu podirajo "zid sramote".

● Odstranjevanje zidu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

bo menda osredotočena na »pravilno usmeritev bodoče kooperacije med obema Nemčijama«. Krenz je v izjavi za tisk povedal, da se bo »gospod« Kohl prav gotovo strinjal z mnogimi njegovimi predlogi. Dejal pa je tudi, da je »suverena odločitev NDR, da odpre zid, naprtila tudi Zvezni republiki Nemčiji nove naloge in odločitve v zvezi z razvojem vzhodnonemškega političnega toka«. Krenz poudarja tudi, da odprtje zidu še zdaleč ne pomeni odprave meje med Nemčijama, saj stabilnost odnosov med Nemčijama ostaja bistveni element za ohranitev sedanjega ravnotežja v vsej Evropi. »Čustvene reakcije moramo čim bolj brzdati, da nam celotno stanje ne bi ušlo iz rok, kajti iluzija o združitvi Nemčij zaenkrat sploh ne pride v poštev,« še opozarja Krenz.

Centralni komite SED (Stranke socialistične enotnosti) je včeraj objavil »akcijski program«, ki ga je odobril že dan prej. Program sloni na treh temeljnih točkah, ki so: ustrezna politična reforma, svobodne in demokratične volitve ter ustanovitev ustavnega sodišča. Centralni komite pa je novemu liderju Krenzu predstavil tudi obširen program gospodarskih reform, ki jih bo začela izvajati vlada, ki bi jo moral Krenz sestaviti. CK SED pa ni obšel niti vprašanja vojaške politike v Vzhodni Nemčiji. Zavzema se sicer za radikalno razorožitev, vendar poudarja, da morajo oborožene sile ohraniti svojo vlogo in obveznosti v okviru Varšavskega pakta.

Obisk delegacije Slovenske kulturno-gospodarske zveze na Koroškem

Nujna čim tesnejša povezava med Slovenci ki živijo na Koroškem in v naši deželi

CELOVEC — V petek je bila delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki jo je vodil predsednik Klavdij Palčič na obisku pri Zvezi slovenskih organizacij v Celovcu.

Delegacijo SKGZ so na sedežu ZSO sprejeli predstavniki Zveze slovenskih organizacij in njenih včlanjenih društev s predsednikom Feliksom Wieserjem na čelu. Srečanje je bilo delovnega značaja in se ukvarja v sistem rednih stikov in sodelovanja med organizacijama.

Ob tej priložnosti je še bolj kot kdaj v preteklosti prišla do izraza nujnost, da se Slovenci v Italiji in na Koroškem na vseh možnih ravneh še bolj povezujejo, kajti mnoge okoliščine, v katerih skupnosti živita in

delujeta, so si zelo podobne, odprti problemi, s katerimi se skupnosti ubadajo, pa se včasih celo prikrivajo.

Predvsem gre za ugotovitev, da se tako Slovenci v Italiji kot v Avstriji nahajajo v težavnem položaju glede reševanja osnovnega vprašanja zaščite, pri čemer ne obstaja nikakršnega jamstva, da bi se v kratkem začeli reševati vsaj najbolj nujni problemi, saj gre nekaterim pomembnim kulturnim in družbenim ustanovam obeh manjšin že za preživetje.

Obe skupnosti doživljata skrajno negativen vpliv konservativnega krajevnega političnega vzdušja, ki je sicer z različnimi otenki značilno tako za Koroško kot za območje de-

žele Furlanije-Juljske krajine, koder prebivajo Slovenci. Tak položaj postavlja obe manjšini v velike težave, ki so še težje sprejemljive v prostoru, ki se pod geslom Alpe-Jadran vendarle vse bolj integrira in povezuje.

Delegaciji sta ugotovili, da imajo nacionalisti v bistvu povsod podobne poglede in so pripravljeni manjšino celo priznavati, vendar čimbolj emarginirano, razdvojeno, potisnjeno v obrobna območja in v izključno folklorno dimenzijo. Končni cilj je isti, namreč izčrpanje življenjskih potencialov narodnostnih skupnosti in torej njihova čimprejšnja asimilacija.

Predstavniki SKGZ in ZSO so bili mnenja, da je izhod iz tega položaja

za obe narodnostni skupnosti v čim večji odprtosti in sposobnosti, da razvijata bikulturne in večkulturne odnose, ki si kljub zaviralnim krajevnim dejavnikom odpirajo pot v perspektivi združene Evrope. Akcija narodnostnih skupnosti bo v tem pogledu tembolj učinkovita, kolikor bo mogoče med Slovenci tako v Italiji kot v Avstriji ustvariti čvrsto enotnost, ki je v prizadevanjih za uveljavitev pravic osnovnega pomena.

Delegaciji sta spričo ugotovitve o skupnih potrebah sestavili načrt za več delovnih srečanj na raznih področjih, do katerih naj bi prišlo v kratkem času.

Tudi po konferenci kosovskih komunistov rešitev hude krize oddaljena in negotova

PRISTINA — Od 15. konference Zveze komunistov Kosova ni bilo mogoče pričakovati, da bi lahko odločilno prispevala k iskanju prave, odgovorne in realne politike, ter usmeritve za rešitev krize, ki zdaj grozi, da bo lahko privedla do tako imenovane libanonizacije spopadov ter do jugoslovanske različice Bejruta. Polarizacija stališč med raznimi politikami, ki jih ponujajo v Kosovu, je namreč prevelika za zagotovitev razumne sinteze, sovraštvo med Albanci ter Srbi in Črnogorci pa preveliko in v marsikaterih okoljih skoraj fanatično, da bi lahko uspel kakršen koli poskus pomiritve duhov in stališč.

Po zaključku konference ZK Kosovo lahko njeno vlogo in možnosti strnemo v oceno, da so na njej zvečine ponujali stare vzorce za rešitev krize. Veliko so govorili o sožitju, nujnosti premostitve sovraštva, o tragičnih vidikih izseljevanja srbskega in črnogorskega prebivalstva, o velikanski rodnosti albanskega prebivalstva, ki sproti izničuje gospodarske možnosti in prebivalstvo Kosova obsoja na revščino, pa o pripadnosti pokrajine Srbiji in Jugoslaviji. Toda po zatrijevanju delegatov sta vseh težav in krize kriva albanski nacionalizem in separatizem, ki da ju hranita in omogočata zlasti Slovenija in Hrvaška. Ponavljali so skratka linijo oblasti in Zveze komunistov, da je tako imenovano protirevolucijo potrebno premagati tudi z uporabo prisile in sploh represije.

Diferenciacija, to je odstranjevanje Albancev, ki so bodisi nezanesljivi ali pa po mnenju oblasti in Zveze komunistov pravi sovražniki, je doslej zajela že nad 7.000 pripadnikov albanske narodnosti na Kosovu. Diferenciacija pa je pravzaprav potekala tudi med delegati na konferenci Zveze komunistov, in sicer prek soočanja med skrajnejši s Kosovega polja in tako imenovanimi golobi v kosovski politiki. Predstavniki s Kosovega polja so uspeli, da v novo partijsko vodstvo ni bila

izvoljena nobena pomembna osebnost iz prejšnjih obdobij. Tako je bila izločena tudi bivša predsednica Zveze komunistov Kosova Kaqusha Jashari. S kandidatne liste za kosovske delegate na prihodnjem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije pa so črtali predsednika Socialistične zveze Kosova Dauta Jashanico, ki se je zameril vodstvu Zveze komunistov Prištine. V polemičnem vzdušju na konferenci je delegat s Kosovega polja Bogdan Kecman dejal, da izredni ukrepi, ki veljajo na Kosovu, predstavljajo »strel v prazno, ker protirevolucijo ohranja in širi peta kolona, ki deluje v legalnih državnih in drugih organih v pokrajini.« Druga struja, očitno sestavljena iz delegatov albanske narodnosti, pa je onemogočila izvolitev dveh Srbov v nov pokrajinski komite. Eden od njiju je predsednik prištinske občine Živojin Mitrović. Sicer pa glede na merila o nacionalni sestavi pokrajinskega komiteja v prvem krogu niso mogli izvoliti zadostnega števila pripadnikov srbske narodnosti. Zaradi tega so število članov pokrajinskega komiteja morali povečati od 71 na 77, da bo v njem veljavna nacionalna zastopnost.

Na konferenci je govoril tudi predstavnik Zveze komunistov Slovenije Silvo Komar, ki je pojasnil in utemeljil stališča do kosovske krize. Dejal je tudi, »da o družbenih problemih ne obstaja samo ena resnica. Z utemeljevanjem in izvajanjem ene same resnice, tudi s pomočjo represije, družbenih problemov ni mogoče reševati, ampak se jih samo zastruje. Zato menimo, da je demokracija konec v tistem trenutku, ko se morajo argumenti umakniti pred silo.«

Poseg predstavnika ZK Slovenije so delegati albanske narodnosti pozdravili z burnim aplavzom. Polemično pa sta se odzvala dva delegata srbske narodnosti, ki sta med drugim zahtevala pojasnila o tem, kdo je za Slovenijo na Kosovu

manjšina (to so na Kosovu, je odgovoril Komar, zagotovo Srbi in Črnogorci). Gast je delegatom odločno in jasno predstavil stališča Zveze komunistov Slovenije do Kosova in s tem povzročil jezo v nekaterih okoljih. Današnji beograjski časnik Večerne novosti mu očita, da je zlorabil gostoljubnost konference. Dnevnik Politika Express pa je objavil fotografijo obeh slovenskih predstavnikov z lažnim in žaljivim podpisom. Silvo Komar je zaradi tega v novinarskem centru danes popoldne protestiral in izjavil, da je hotel zapustiti konferenco, na katero je bil sicer uradno povabljen.

Proti koncu konference se je razvnela polemika z replikami in žalitvami. Bogdan Kecman s Kosovega polja je protestiral proti navzočnosti Kaqusha Jashari in Kola Shiroke, sicer člana CK ZKJ, in ju pozval, da se pridružita Azemu Vllasiju v zaporu v Titovi Mitrovici. Odgovorila je Kaqusha Jashari, ki je dejala, da se je bojevala za bratstvo, sodelovanje in sožitje med vsemi narodi in narodnostmi na Kosovu in takšna je tudi njena sedanja opredelitev. Poseg Kaqusha Jashari so delegati, zlasti tisti albanske narodnosti, pozdravili z aplavzom.

Za predsednika Zveze komunistov Kosova je bil potrjen Rahman Morina, za novega sekretarja pa izvoljen Ljubomir Popović. Konferenca Zveze komunistov Kosova je potrdila, da je to območje očitno obojeno na nadaljevanje izseljevanja Srbov, Črnogorcev, Hrvatov, Turkov in Muslimanov, na večanje revščine, zlasti pa na naraščanje strahu in negotovosti pripadnikov vseh narodov in narodnosti. Poglavitna krivca za terorizem, razne nadloge ter za negotovo prihodnost Kosova, pa po trditvah oblasti in vsemogočne Zveze komunistov ostajata zlasti Slovenija in Hrvaška.

MARJAN DROBEŽ

Za konec Gorjupovih dni pogovor o gospodarstvu

ŽALEC — Najbolj nujne so gospodarske spremembe z uvedbo integralnega trga in z uvajanjem pluralizma, konkurence, svobode in pravne države v gospodarstvu. Gospodarske spremembe pa naj bi ustvarile tisto klimo, ki bo omogočila lažje spreminjanje političnega sistema in tudi na tem področju uvajanje zgoraj nakazanih vrednot. Zaradi neurejenih političnih razmer in zaostajanja v spreminjanju političnega sistema je ugled Jugoslavije v svetu nekoliko upadel, kljub temu pa ima tudi zaradi težavnih gospodarskih razmer reforma gospodarstva prednost, za sabo pa bo nedvomno potegnila tudi reformo političnega sistema. To je temeljna filozofija delovanja jugoslovanskega zveznega izvršnega sveta, kot jo je včeraj na zaključnem pogovoru Gorjupovih dni v Žalcu orisal njegov podpredsednik Živko Pregl.

V svojem uvodnem izjavi in v odgovorih na vprašanja novinarjev je Pregl orisal in pri tem zelo zavzeto branil izbire ZIS. Pri tem ni skrival, da je trenutno situacija slabša, kot je bila tedaj, ko je Markovičeva vlada dobila svoj mandat. Kljub temu pa je po njegovi oceni sedaj upravičen večji optimizem, ker so jasni znaki, da ZIS misli zares in da je začel konkretno ukrepati za spreminjanje gospodarskega sistema. Pri tem je poudaril, da je hiperinflacija res velik problem, pred spopadom z njo pa je treba najprej ustvariti pogoje, da bo spopad uspešen. In ta predpogoj je po Preglovi oceni predvsem uvedba integralnega trga.

Kdo nasprotuje in kdo zavira vladno politiko? V svojem odgovoru na to vprašanje je bil Pregl obenem dovolj

jasen v vsebini odgovora, meglen pa v besedah. »Vladni politiki se upirajo tisti, ki so doslej uspeli dobro živeti mimo trga,« je dejal. Osrednji problem po Preglovi oceni pa je vprašanje, ali bo ZIS uspel pritegniti pozornost javnosti k bistvenim potezam svoje politike. Pregl je namreč prepričan, da bo javnost podprla vlado, če bo zvedela resnico. Zato se je ZIS dogovoril z jugoslovansko televizijo, da bo s prihodnjim letom imel enkrat tedensko na vseh republiških mrežah enourno oddajo, s katero bo neposredno seznanjal javno mnenje s svojimi ukrepi. Tako bo skušal doma razbliniti megleno kopreno, ki jo nekateri ustvarjajo z odpiranjem lažnih problemov. Isto politiko je ZIS ubral v odnosu s tujino, kateri hoče tudi jasno predočiti, katere sile spodbujajo prenavljanje države in katere ga zavirajo. V tem okviru je Pregl poudaril, da je Jugoslavija daleč pred Madžarsko in Poljsko v celovitem spreminjanju gospodarskega sistema, zaostaja pa za njima v spreminjanju političnega sistema. In ravno to zaostajanje - pri tem je omenil tudi dogajanje na Kosovu - šibi ugled in »image« Jugoslavije v svetu.

V pogovoru z novinarji se je Pregl dotaknil tudi gospodarskega sodelovanja z Italijo in pri tem poudaril pomen jadranske iniciative. To je poskus, da bi na celotno jadransko področje razširili model maloobmejne menjave. Parcialne rešitve, kot je maloobmejni promet, imajo tudi zato veliko vrednost in jih je treba okrepiti. Pregl se je zato obvezal, da bo upošteval predloge, ki so jih ob meji pripravili za poživitev maloobmejnega prometa.

VOJMR TAVČAR

AVTONOMNA
DEŽELA
FURLANIJA-JULJSKA
KRAJINA

OBVESTILO O SPREJEMU V DELOVNO RAZMERJE Z DELOVNO POGODBO ZA DOLOČEN ČAS

V Deželnem uradnem vestniku št. 113 z dne 11. novembra 1989 je deželna uprava objavila »obvestila o zaposlitvi« z delovno pogodbo za določen čas, ki ne presega enega leta in ki se v primeru posebnih potreb lahko podaljša na dve leti, kot to predpisuje deželni zakon št. 20 z dne 28. avgusta 1989, in sicer za naslednja delovna mesta:

- 25 mest za kvalifikacijo svetovalca s poklicnim profilom pravno-administrativno-legalnega svetovalca;
- 5 mest za kvalifikacijo svetovalca s poklicnim profilom agronomskega svetovalca;
- 3 mesta za kvalifikacijo svetovalca s poklicnim profilom urbanističnega svetovalca;
- 5 mest za kvalifikacijo svetovalca s poklicnim profilom svetovalca inženirja;
- 4 mesta za kvalifikacijo svetovalca za Urad za zakonodajne študije pri deželnem svetu;
- 15 mest za kvalifikacijo tajnika s poklicnim profilom administrativnega tajnika;
- 15 mest za kvalifikacijo sekretarja s poklicnim profilom geometra-risarja.

Deželni uradni vestnik, v katerem so omenjena »obvestila o zaposlitvi« bo na ogled v naslednjih deželnih uradih, kjer bodo tudi razdeljevali obrazce za izpolnitev prošenj:

v Trstu: Deželno ravnateljstvo za organizacijo in osebje - Ul. Giulia 75;

v Vidmu: Deželno ravnateljstvo za krajevne ustanove - Ul. Savorgnana 11.

Vrh delovne skupnosti Alpe-Jadran v Comu

Niz predlogov za večjo učinkovitost

V Comu so se včeraj sestali predsedniki vlad dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran, pomembni utiralci poti in tkalci veznega tkiva tudi včeraj v Budimpešti promoviranega podonavsko-jadranskega četverkotnika. Pogovore ob jezeru pa so še posebej navdihovala bliskovita dogajanja v Vzhodni Evropi.

Predsedniki regionalnih vlad so, podarjajoč skupni prispevek v spodbujanju procesov, ki so v teku, samokritično ugotavljali premajhno konkretnost in nevarnost, da bi se, če ne bi hitro postali operativnejši, sami potisnili na obrobje; skladno temu je bila večina predsednikov konkretnejša od predloženih delovnih dokumentov. Navajam samo nekatere izmed predlogov: sklad skupnosti za pospeševanje gospodarskega razvoja vzhodnih in jugovzhodnih regij skupnosti; ekološka pogodba, ki bi članice skupnosti zavezovala za podobno ravnanje, od zaščite okolja pred negativnimi posledicami preobremenjenega cestnega prometa do morebitnega moratorija nuklear. Predsedniki iz Avstrije so se zavezali za preveritev statutarnih določil skupnosti, da bi tako dosegli njeno večjo učinkovitost, predsednik Blasutti pa je bil s predlogom o nekakšni stalni vladi skupnosti še konkretniji. Koroški deželni glavar Jörg Haider je edini omenil tudi manjšine in kongres o manjšinah, ki bo drugo leto v Benetkah, in dodal, da se z uspešnimi bilateralnimi stiki ustvarjajo boljši pogoji za urejanje njihovega položaja.

Dejavnemu vključevanju skupnosti v evropska integracijska dogajanja bo namenjen prihodnji jesen organiziran simpozij o vplivih združenega evropskega tržišča na gospodarski sistem Alpe-Jadran in danes podpisana skupna prošnja treh obalpskih regionalnih

zdužen (razen Alpe-Jadrana še »Arge Alp« in »Cotrao« za status posvetovalnega člana v Evropskem svetu).

Udeleženci so sprejeli tudi posebno resolucijo, v kateri pozdravljajo procese demokratizacije in gospodarskih reform v deželah Vzhodne Evrope in v Jugoslaviji. Predsedujoči, lombardijski predsednik Giuseppe Giovenzana, pa je posebej omenil izrazito evropsko usmerjene politične in gospodarske poteze Slovenije in Hrvaške in hkrati ocenil kot nevarno, če v tem zgodovinskem trenutku ne bi vsa Jugoslavija upoštevala tega, kar se dogaja v Evropi.

Med drugimi konkretnimi zaključki velja omeniti, da je sestanek na vrhu odobril raziskovalni projekt o cvetenju Jadrana, ki so ga pripravili stro-

kovnjaki Tržaškega observatorija za Gornji Jadran in observatoriju naročili, da preveri možnosti za pripravo koncepta celotne sanacije Severnega Jadrana. Potrjen pa je bil tudi predlog o sklicu mednarodnega zasedanja o koordiniranem načrtu civilne zaščite v prostoru Alpe-Jadran v Trstu 31. marca prihodnje leto.

V Comu se je skupnost, ki je doslej štela 16 članic, okrepila s švicarskim kantonom Ticino in madžarsko županijo Baranyo, predsednik Dušan Šinigoj pa je napovedal, da bosta skoraj zanesljivo zaprosili za sprejem tudi jugoslovanski republiki Bosna in Hercegovina ter Črna gora.

Na slikah: Dušan Šinigoj in Adriano Biasutti

IGOR GRUDEN

Od neurja prizadetim Halozam pomoč

Solidarnostna akcija zbiranja pomoči za prizadete prebivalce Haloz se je pričela tudi na Sežanskem. Organizira jo sežanska občinska organizacija RK ob pomoči socialistične zveze. Že številni posamezniki kakor tudi delovne organizacije so se odzvali vabilu. Tako je pred kratkim (14. 10.) z železniške postaje v Dutovljah krenilo 450 bal sena, ki ga je prispeval Darko Šuc iz Pliskovice z vaščani Milanom Šucem in Barisom Ščuko. Tako je tudi krajevna skupnost Pliskovica prispevala ob pomoči Rdečega križa svoj delež k odpravljanju posledic katastrofalnega neurja na Ptujskem. Posebna zahvala gre tudi železniškemu gospodarstvu, ki je opravilo brezplačno vožnjo.

Sicer pa po krajevnih skupnostih zbirajo finančna sredstva za prizadete. Tako je do sedaj po podatkih občinskega RK nakazalo še svoja sredstva iz krajevnih skupnosti Sežana, Komen, Vrabče. Pa tudi delavci najrazličnejših delovnih organizacij so in še bodo delali en dan solidarnostno. Sicer pa precej posameznikov prihaja na sedež RK v Sežano in tu nakaže svoj delež solidarnosti.

Pred kratkim pa se je zbrala komisija mentorjev mladih članov RK, ki delujejo po vseh petih osnovnih šolah v občini Sežana. Dogovorili so se, da bodo učenci zbirali denar in ga preko šole odvedli na žiro račun RKS Ptuj ali skupščine RKS.

Sicer pa lahko vsakdo nakaže denarna sredstva na žiro račun občinske organizacije RK Ptuj št. 52400-678-80261 ali pa na žiro račun skupščine RKS Ljubljana 50101-678-51579 s pripisom za prizadete ob neurju.

Olga Knez Stojkovič

Konec tedna v Pordenonu sejem motornih vozil

PORDENON — Na sejmišču v Pordenonu bodo v soboto, 18. novembra, odprli sejem motorjev in avtomobilov Fieramotori, ki ga tu prirejajo že peto leto zapored. Na letošnjem sejmu, ki bo odprt do 26. novembra, bo najnovejše avtomobile in motorje razstavljalo 116 podjetnikov oziroma tovarnarjev. Razstavni prostor v Pordenonu je precej velik: tu je nad 70.000 kv. metrov, od teh 25.000 pokrite površine. Razstavljeni bodo najsodobnejši avtomobili ter motorji serijske izdelave. Na ogled bodo tudi športna vozila. Prišli bodo tudi znani piloti formule ena ter rallyjev. Priredili bodo tudi nekaj razstav starih vozil, civilnih ter vojaških. V sejmskih dneh bodo imeli tudi vrsto prireditev, ki bodo brez dvoma pritegnile pozornost gledalcev. Morda najbolj atraktivna prireditev bo na sam dan otvoritve, v soboto, 18. novembra. V Pordenon pride kar 12 pilotov formule ena. Organizatorji sejma so na tiskovni konferenci potrdili njihovo prisotnost, pa čeprav so prej imeli v mislih še več pilotov, ki so izpadli zaradi nepredvidenih poškodb na zadnjem tekmovanju svetovnega prvenstva v Avstraliji. Patrese, Martini, Cheever, Alboreto, Capelli, De Cesaris, Larini, so imena nekaterih teh pilotov.

V naslednjih dneh bodo na sporedu karting tekme.

Na sejmišču v Pordenonu bo urejen prostor, na katerem bo vrsta starih ferarijev. Razstavljeni pa bodo tudi najnovejši avtomobili te svetovno znane tovarne. S svojimi vozili bosta seveda prisotni tudi tovarni Lotus in Lamborghini. Na ogled bodo stara vojaška vozila, stara vojaška letala, kot tudi vrsta

civilnih osebnih avtomobilov in kamionov.

Na sejmu bodo poleg italijanskih trgovcev sodelovali tudi tujci. Letos bo poseben prostor namenjen tudi mehaničnim delavnicam. Na sejmu bodo sodelovali tudi proizvajalci strojev za mehanike. Pordenonski obrtniki tega sektorja bodo imeli svoj posvet. (mw)

Veliko zanimanje za proslavo 120-letnice slovenskega športa

Poročali smo že, da je pripravljalni odbor za letošnjo proslavo 120-letnice slovenskega športa na Tržaškem pripravil v tem tednu v ljubljanskem Cankarjevem domu tiskovno konferenco, ki je bila zelo dobro obiskana. Slovenski tisk je na podlagi informacij, ki jih je dobil na tej tiskovni konferenci, s poudarkom pisal tako o proslavi sami, kot tudi o širših vprašanih zamejske telesne kulture. Daljši članek je izšel tudi v zagrebških Sportskih novostih, prav tako pa so prispevke o tiskovni konferenci v Cankarjevem domu emitirali tudi po televiziji in v raznih radijskih poročilih.

Organizatorji proslave pa se ne nameravajo zaustaviti le ob Cankarjevem domu, ampak so pripravili podobno tiskovno konferenco tudi v Trstu, kjer bodo tako o proslavi sami, kot tudi o drugih vprašanih našega športa obvestili informacijske medije v naši deželi, tako slovenske kot italijanske.

V okviru priprav, ki tečejo s pospešenim tempom, so izdelali tudi poseben emblem, s katerim bodo obeležili tako značke, kot lepake, nalepke in vse, kar bo v zvezi s proslavo tega pomembnega jubileja. Vse kaže, da vlada za prireditev izredno zanimanje, saj je med drugim napovedalo svoj prihod cel avtobus gostov iz Ljubljane, članov tamkajšnjega Partizana Narodnega doma, ki je nosilec tradicije najstarejše telesnokulturne organizacije v Sloveniji. Prav tako prihajajo organizatorjem glasovi, da bo prišlo na proslavo mnogo obiskovalcev z Goriškega pa tudi, seveda, iz raznih krajev na Tržaškem, da o samem Trstu ne govorimo.

Vse torej kaže, da bo to zelo pomemben družbeni dogodek, ki bo s svojim pomenom presegel zgolj njegovo telesnokulturno izvornost. Dejstvo, da imamo Slovenci tudi na tem področju več kot stoletno tradicijo, je vrednota, ki je vključena v našo celotno kulturno dediščino in smo lahko na njo res ponosni.

-boj-

Gospodarski dopis iz Slovenije

SACHSOVE MUŠICE

Jeffrey Sachs iz Harvarda svetuje enako kot njegov starejši kolega Milton Friedman: če hočete zmanjšati ali celo odpraviti inflacijo, potem nehajte tiskati denar. Drugače rečeno: odpravite vse subvencije, ki jih država trosi na vse strani. Vendar se s tem boj proti inflaciji šele začne.

Mladenič - uspešen harvardski profesor in izjemno ugleden svetovni ekonomist predvsem zaradi tega, ker je v nekaj mesecih zlomil bolivijsko hiperinflacijo - je temu prvemu napotilu, ki ga je izrekel kmalu potem, ko je pripotoval na daljši "študijski" obisk v Jugoslavijo (pomagal naj bi svetovati, kaj storiti v boju proti inflaciji), takoj dodal: to lahko stori le vlada, ki ima močno podporo in lahko odločno reče: »Ne!«

Ali imamo tako močno vlado in ali je sploh možno imeti v zdajšnjih jugoslovanskih razmerah takšno vlado, ki bi lahko odločno rekla »Ne« in ki bo poleg tega kos še nekajmesečnemu socialnemu, gospodarskemu in političnemu kaosu, do katerega mora priti po takšni odločitvi? Tudi mi lahko dokaj zanesljivo odgovorimo: Ne! Tako avtoritativne vlade v zdajšnjih jugoslovanskih razmerah ni možno oblikovati.

Vsekakor se mora tega zavedati tudi Jeffrey Sachs, sicer ne bi takoj na začetku izpostavil prav ta dva elementa (močna vlada - prekinitve tiskanja denarja). Ker ne dvomimo v njegovo znanstveno veličino, vemo, da je jugoslovanske razmere preštudiral že prej, preden je prestopil jugoslovansko mejo. Se zlasti pa se Sachs mora tega zavedati zato, ker je podobne - socialistične - razmere že lahko preštudiral na Poljskem, ki jo je obiskal pred nami, in ker se ukvarja tudi z Madžarsko, kamor potuje potem, ko bo končal obisk v Jugoslaviji.

Vsekakor ve, kaj o inflaciji pri nas mislijo jugoslovanski ekonomisti. In prav tu je stična točka. Tudi najuglednejši jugoslovanski ekonomisti (zlasti t. i. tržniki, tisti torej, ki zagovarjajo uvedbo tržne gospodarske sistema) trdijo enako: ustaviti je treba tiskanje denarja in prenehati dajati denar iz državne blagajne za pokrivanje

vseh mogočih izdatkov, primanjkljajev in zahtev.

Ta stična točka je torej na politični ravni. Oziroma, kakor je pred časom dejal Aleksander Bajt, odprava inflacije v Jugoslaviji je zdaj predvsem političen problem. Zato seveda Jeffrey Sachs, ko primerja latinskoameriške inflacije z vzhodnoevropskimi, lahko ugotavlja, da je inflacija v vzhodnoevropskih državah - in tudi v Jugoslaviji - bistveno težji ekonomski problem kot drugod. V socialističnih državah je namreč treba skupaj in hkrati s protiinflacijskim delovanjem izpeljati tudi obsežne gospodarske in družbene reforme.

Ugotovitev Jeffreya Sachsa sicer ni izvirna, je pa bistvena. Precejšen del Jugoslavije je že zdavnaj uvidel to zakonitost, žal pa precejšen del države še vedno vidi izhod v boljševiskem urejanju gospodarskih razmer. Marković, ki sicer uživa kar precej simpatij po vsej državi, se zato ne more postaviti na čelo močne vlade, ki bi uspevala z odločnostjo. Zaradi ideološke spolzkosti parlament zavrne marsikatero odločitev vlade ali pa jih spreminja. Prav te dni smo pričali takemu odstopanju od začetne gospodarske usmeritve vlade in države. Žal mora vlada paziti na svojo kožo in zato tudi popušča posameznim zahtevam določenih političnih krogov.

Stara zgodba se torej nadaljuje. Ali lahko analize, ki jih bo napravil mladi harvardski ekonomist, pomagajo k izstopu iz starega kroga? Ali so kaj pomagali nasveti, ki jih je pred časom dal drugi znani protiinflacijski uspešnež Michael Bruno (po njegovih napotkih so se iz inflacije uspešno izkopali v Izraelu) in ki je bil prav na takšnem obisku v Jugoslaviji, kot je zdaj Sachs? Čeprav gre za politično inflacijsko bistvo, bi ti nasveti vendarle morali kaj pomagati: postanejo namreč argument v rokah tistih, ki hočejo ekonomsko politiko in celotno gospodarstvo odtrgati politiki in politikom. To seveda še zdaleč ni odločujoče - zlasti zato, ker v političnih igrah argumenti ne pomenijo veliko - a argumenti so kot mušice: več kot jih je, bolj so nadležne.

JOŽE PETROVČIČ

Sejem daril v Vidmu

VIDEM — Na videmskem sejmišču je že vse v predprazničnem vzdušju. V petek so odprli sejem Ideanatale, na katerem si bo še danes in jutri mogoče ogledati marsikaj, kar nam bo prav prišlo za božično ali novoletno darilo. Da sejem traja le štiri dni, je treba pripisati dejstvu, da na njem razstavljajo pretežno trgovci, ki morajo pač imeti odprte svoje trgovine v prihodnjih dneh.

Na sejmu razstavljajo furlanski in koroški obrtniki, izdelovalci zlatih predmetov in drugih okraskov. Doslej so Furlani razstavljali v središču Vidma. Letos so povabili tudi Korošce. Kot razstavni prostor so si izbrali sejmišče. Tu razstavljajo tudi domači izdelovalci tekstilnih preprog. Na razstavišču pa najdemo tudi praktična darila kot so domače sladkarije, tipična vina, lesene ter druge izdelke. Vse to je bilo doslej, v tem času, v raznih razstavnih prostorih v Vidmu. Sedaj so vse to osredotočili na enem samem kraju. (mw)

POGLED V BODOČNOST IZ ODPRTE OMARE

danes vas pričakujemo, da si jo ogledate in izberete pri

OKRAJNER

POHIŠTVO

Ul. Flavia 53

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK

3000 m² razstavnega prostora

veliko privatno parkirišče

Sindikalne organizacije CGIL-CISL-UIL predstavile platformo Zavzemanja za oskrbo ostarelih morajo imeti absolutno prednost

V tržaški pokrajini ima vsak četrti prebivalec več kot 65 let: že ta podatek zelo jasno priča, da bi moralo biti vprašanje ostarelih in skrb za kakovost njihovega življenja primarnega pomena. Vendar pa gre še vedno zgolj za načelo, ki mu sicer zadnje čase osporava vse manj ljudi, a ga v praksi krajevne uprave in ostale pristojne ustanove ne izvajajo. Zato so se sindikalne organizacije CGIL-CISL-UIL na pokrajinski ravni dogovorile, da bodo zavzemanju za kakovostnejšo raven skrbstva bolj izpostavljenih plasti prebivalcev dale prioriteto.

S tem v zvezi so pokrajinska tajništva CGIL-CISL-UIL v sodelovanju s sindikatom upokojencev in zaposlenih v javnih ustanovah izdelale precej podrobno platformo, ki so jo predstavila na tiskovni konferenci na sedežu sindikata CGIL. Dodatna zanimivost pobude, ki je zelo pomembna z vsebinskega vidika, je v zahtevi krajevnim upravam in Krajevni zdravstveni enoti: po številnih srečanjih naj bi do zadnjega decembra tega leta podpisali dogovor, ki bi bil obvezujoč za vse.

Med poglavitnimi vzroki, da je socialno skrbstvo pri nas na tako nizki kakovostni ravni, je neusklajevanje pristojnosti med posameznimi odgovornimi upravami oziroma ustanovami. Ne samo, da posamezni posegi in načrti niso koordinirani, še več, krajevne uprave in ustanove tudi zvrčajo krivdo druga na drugo za zelo očitno neustreznost skrbstvene mreže. Ob tem gre podčrtati še finančno plat zadeve: v posameznih proračunih za pomoč tako imenovanim šibkejšim plastem prebivalcev (med te sodijo ostareli, handikapirani, dela nesposobni in mladi) sicer niso predvidene zelo visoke vsote, vendar velikokrat predvidenih ali možnih fondov ne izrabijo.

Prav zaradi povsem neustrezne ureditve tega vprašanja so v deželni okviru odobrili načrt o socialnem skrbstvu, ki kot deželni zakon nosi številko 33. Ta zakon, ki so ga sindikalne organizacije vzele za izhodišče, je programskega značaja, kar pomeni, da je izoblikoval smernice delovanja in določil nosilce, načrt pa bodo morale izvajati krajevne uprave in KZE kar zadeva zdravstvene posege.

Po mnenju pokrajinskega tajnika CGIL Roberta Treua, ki je uvedel sobotno srečanje z novinarji, da je deželni zakon, kljub nekaterim pomanjkljivostim, velikega pomena. Prvič, ker skuša končno uskladiti pristojnosti in delovanje vseh odgovornih, ter drugič, ker daje prednost načrtom in pobu-

dam, ki naj bi zagotovile razporeditev mrežo servisov po teritoriju.

V tej prvi fazi bodo sindikalne organizacije dale prednost vprašanju ostarelih, je dejal Treu, vsekakor pa so si sindikalne organizacije zastavile zelo konkreten in postopen načrt v zvezi s socialnim skrbstvom.

Zaenkrat so se sindikalni predstavniki že srečali z deželnimi, pokrajinskimi in občinskimi odborniki za socialno skrbstvo oziroma zdravstvo in s predstavniki KZE. Težav za izvajanje deželnega zakona je namreč veliko: deželni zakon št. 33 predvideva ustanovitve okrajev, kar bo precej dolgotrajen proces.

Drugi sklop problemov, o katerih je govoril Treu, se nanaša na novo porazdelitev pristojnosti med krajevnimi ustanovami: Pokrajina naj bi odslej načrtovala, Občine pa izvajale. Takšna preusmeritev zahteva seveda tudi drugačno delitev sredstev ter drugačno razporeditev osebja.

Zaradi izrednega pomena tega vprašanja pa je po mnenju sindikalnih organizacij nujno, da bi črpali sredstva še iz drugih virov. Na sobotni tiskovni konferenci so navedli dve možnosti: Sklad za Trst in Sklad ob bencinskih bonov pri tržaški Trgovinski zbornici.

Član pokrajinskega tajništva CISL Maurizio Sodani je podrobneje osvetlil vsebino sindikalne platforme. V konkretnem se predlog zavzema za dosego treh ciljev: za kakovostno in številčno ojačitev občinske službe oskrbe na domu ostarelih (v treh letih naj bi se podvojilo število oskrbovanih), za ustanovitve posebnih centrov,

kamor bi ostareli lahko zahajali in se zadrževali podnevi in končno za ureditev dostojnih domov za ostarele.

Po mnenju Sodana je načrt z vseh vidikov sprejemljiv, ker so sindikati upoštevali številne težave KZE in krajevnih uprav. Glede številnih privatnih pobud na tem področju, ki so med drugim odraz neustrezne javne oskrbe, pa je dejal, da bi morale biti podvržene strožjemu nadzoru.

Ne glede na težave pa je nekatere spremembe mogoče izpeljati, samo dovolj poguma in odločnosti je treba imeti. Tako je izjavil pokrajinski tajnik UIL Gianfranco Trebbi, ki je dejal, da je treba najprej ugoditi trem zahtevam: občinska sredstva je treba drugače porazdeliti, drugače je treba razmestiti osebe in končno je treba KZE razbremeniti uslug, ki jih opravlja namesto skrbstvenih struktur. Pri tem je imel predvsem v mislih ostarele, ki jih sprejmejo v razne bolnišnice, pa čeprav niso bolni.

Glede tega aspekta je na tiskovni konferenci beseda večkrat nanesla na nesprijemljiv položaj, ki je nastal v zvezi z bivšo bolnico Gregoretti, ki jo »spreminajajo« v dom za ostarele. Dežela je namreč z upravnim postopkom spremenila status te ustanove, ki ni več zdravstvena, kar v praksi pomeni, da njeni gostje niso več bolniki in zato morajo plačati vzdrževalnino. Po protestu sindikatov in številnih srečanjih je KZE plačevanje preklcala, vendar vprašanje še ni rešeno. Zato bo ponovno srečanje jutri ob 18. uri na pokrajinskem sedežu UIL. Primer bivše bolnišnice Gregoretti je eden izmed zelo zgovornih primerov oskrbe, ki bi se je moral Trst sramovati. (bip)

Tržaški občinski odbor odobril ustrezen načrt

Za bolj urejeno mestno zelenje

Skrb za mestne zelenice je v zadnjem času med vprašanji, ki jim krajevne uprave posvečajo precej pozornosti. Tržaški občinski odbor je na primer s tem v zvezi sprejel pomemben sklep. Gre za načrt, ki predvideva bonificiranje zelenih površin in ki se vključuje v splošnejšo zasnovo o razvoju tega področja. Pri tem je pomembno še dejstvo, da je načrt tako zastavljen, da lahko uporablja sredstva iz posebnega poglavja za zaposlovanje mladih, ki jih predvideva Sklad za Trst.

Občinski odbor naglaša, da ne gre za načrt, s katerim bi skušali okrepiti trenutni organik, temveč da gre za nekakšno prehodno fazo od sedanjega položaja do razvoja celotnega področja, ki ga predstavlja uresničitev zamisli o Mestnem parku.

Sprejeti načrt, ki naj bi veljal leto dni, v bistvu sloni na dajanju v zakup ureditvenih del posebnim zadrugam. Občinska uprava naj bi sklenila vrsto pogodb, istočasno pa naj bi kupila potrebne stroje.

V sklepu je občinska uprava evidentirala tudi sedem, v glavnem mestnih predelov, na katerih bi zadruga bonificirale zelenice; istočasno bi morale zadruga urediti okolje nekaterih izletniških točk ali parkov. In končno naj bi zadruga bonificirale nekatere predele, na katerih bi lahko uredili vrtove.

Z okrogle mize NSK in Združenja Italija-SZ Neoviran razvoj manjšin le v Evropi narodov in kultur

Samo združena Evropa, Evropa kultur in narodov brez ideoloških meja, bo lahko priznala manjšinam pravico do razvoja brez pravnih in kulturnih ovir. Le taka Evropa bo namreč lahko začutila potrebo, da ohrani manjšine, ki so ena od velikih oblik človeškega dostojanstva. S to mislijo je Ciril Zlobec v petek »zaokrožil« okroglo mizo o narodnih manjšinah v skupnem evropskem domu, ki sta jo v predavalnici Ferrero filozofske fakultete priredila Narodna in študijska knjižnica in Združenje Italija-Sovjetska zveza. Okrogle mize, ki je seveda nudila predvsem informacije o položaju nekaterih nam sosednjih manjšin (nemške in slovenske v Italiji, slovenske, hrvaške, češke in madžarske v Avstriji ter italijanske v Jugoslaviji), so se udeležili še omenjeni podpredsednik SZDL SRS Zlobec, bivši glavni urednik tržaškega dnevnika Il Piccolo in italijanskega dnevnika na Južnem Tirolskem Alto Adige Luciano Ceschia ter svetovalec avstrijske vlade za manjšinsko problematiko Heinz Tichy. Vsak od njih - predstavil jih je predsednik NSK prof. Jože Pirjevec - je poudaril različen aspekt manjšinske problematike, vsi trije pa so bili mnenja, da niti najbolj napredna zakonodaja, ki je sicer bistvenega pomena, ne bo mogla ustvariti pravega sožitja, če ne bodo dani pogoji tudi za drugačno psihološko naravnost večinskega naroda (k čemur oblasti lahko veliko prispevajo z oblikovanjem javnega mnenja).

To, da takega kulturnega ozračja doslej ni bilo, je po Ceschievem mnenju treba pripisati dejstvu, da so bili narodi ob meji (tako večinski kot manjšinski) čestokrat zlorabljeni na račun vsedravnih interesov. Svojih napak v Južni Tirolski pa Italija na

primer še ni mogla popraviti, saj je v 50. letih najprej zanikala obstoj manjšine, nato pa je odobrila statut (znan je po proporcionalnem sistemu), ki je s pravnega vidika neoporečen, a ki prav zaradi preštevanja ustvarja še večja sovražstva. Če manjšina ne sme biti razlog za ločevanje, pa po drugi strani sožitje ne more biti le golo prenašanje (tako sožitje želijo tukajšnje oblasti), pač pa dojemanje etnične pluralizma.

Tichy je nato osvetlil predvsem položaj manjšin v Avstriji, kjer trenutno poteka zelo zanimiva razprava: kako je mogoče opredeliti manjšino in kdo ji pripada (jezik ne more biti natančen pokazatelj), ali nima manjšinec pravice, da tudi zunaj strogo manjšinskega območja uživa svoje pravice? Kar zadeva kulturno ozračje, pa je Tichy izrazil prepričanje, da gredo stvari v Avstriji na bolje, da večinski narod čuti večjo solidarnost z manjšinci in da je čedalje bolj zaznaven trend po odkrivanju etničnega pluralizma. Za madžarsko manjšino je bilo na primer zelo pozitivno, da so sprostili državne meje, kar tej skupnosti omogoča, da se krepi tudi iz gospodarskega vidika.

Zlobec je nazadnje govoril, kot je sam dejal, predvsem iz človeškega zornega kota (in zanemarljivo konkretni, pravni položaj manjšin v Jugoslaviji). Izrazil je precej pesimistično prepričanje, da bodo težave manjšin rešene, ko manjšin ne bo več. Šele tedaj ljudje namreč ne bodo osebno zaznavali problemov. Kljub svojemu pesimizmu pa je s pogledom, zazrtim v možno bodočo Evropo le dal možnost upanju.

Na sliki (foto Magajna) z leve Pirjevec, Tichy, Ceschia in Zlobec.

Predstavitve Waltritscheve knjige o posojilnicah

Dragocen prispevek k spoznavanju zgodovine nabrežinskega Krasa

Knjiga Marka Waltritscha Posojilnice na nabrežinskem Krasu je bila v središču okrogle mize, ki se je predsinotično odvijala v župnijski dvorani v Nabrežini. Okroglo mizo je priredila Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini - ki je knjigo tudi izdala ob proslavljanju svoje 100-letnice - vodil jo je prof. Zvonko Legiša, o njej pa so poleg Waltritscha razpravljali prof. Aleš Breclj, univerzitetni profesor Aleš Lokar in časnikar Marko Tavčar.

Razpravljalci so prikazali in razvijali posamezna področja ali vprašanja, ki jih Waltritscheva knjiga obravnava. O knjigi so si bili vsi edini, da predstavlja dragocen prispevek ne le za spoznavanje zgodovine posojilništva, ampak tudi drugih plati življenja v zadnjem stoletju na nabrežinskem Krasu. Veliko je bilo govora o vzrokih, ki so botrovali izrednemu razmahu hranilnic in posojilnic na Slovenskem na koncu prejšnjega ter na začetku tega stoletja. Nekdo je pripomnil, da bi se Slovenci po tej plati lahko primerjali Švicarjem. Beseda je seveda tekla tudi o temnem obdobju med obema vojnama in nato o svetlejših sedemdesetih in osemdesetih letih, v katerih je šestero slovenskih denarnih zavodov v Italiji doseglo višek svojega razvoja. Po oceni prof. Lokarja, ki je napisal

posebno študijo o tem vprašanju za opensko hranilnico, se slovenskim denarnim zavodom zdaj odpira potreba, da izdelajo novo strategijo, ki bi jim omogočila nadaljnji razvoj.

Waltritsch je okroglo mizo izkoristil

predvsem zato, da je pojasnil nekatera vprašanja, s katerimi se je spoprijemal bo pisanjem knjige, ali ki so mu jih potem postavili bralci. Med drugim je poudaril, da je prej časnikar kot zgodovinar in da zato bolj ceni, če s svojimi knjigami vzbudi zanimanje pri širokem krogu ljudi, kot pa če doseže priznanje elite specialistov.

Po okrogli mizi so se udeleženci preselili v sosednjo dvorano SKD Igo Gruden, kjer je bila otvoritev razstave dokumentov o posojilnicah na nabrežinskem Krasu. Razstava bo odprta vsak delovnik do 18. novembra od 9. do 12. ter od 16. do 19. ure. Udeležence je na koncu večera pozdravil predsednik nabrežinske Hranilnice Gvido Zidarič in se ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so pripomogli k dostojni proslavitvi 100-letnice posojilništva v Nabrežini.

Na sliki (foto Magajna) del občinstva med predstavitveno okroglo mizo v Nabrežini.

Jutri okrogla miza o gospodarskih in političnih reformah na Vzhodu

»Gospodarske reforme in problemi politične ter institucionalne narave v Vzhodni Evropi« je naslov celodnevne okrogle mize, ki jo jutri z začetkom ob 9. uri prireja v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice (Ul. S. Nicolò 5) Zavod za preučevanje Evropske skupnosti in Vzhodne Evrope ISDEE. Na okrogli mizi bodo skušali poglobiti predvsem vzroke za tako silovito in dinamično preobujanje socialnega in političnega pluralizma, govor pa bo tudi o možnih spremembah posameznih držav.

To aktualno problematiko, ki je zelo pomembna tudi za zahodni del Evrope, bosta v dopoldanskih urah osvetlila prof. Kowalik poljske Akademije znanosti, ki bo poročal o poljskem »primeru«, in bivši dolgoletni državni tajnik za cene in surovine, nosilec programa madžarske gospodarske reforme in sedanji predsednik budimpeštanskega Združenja ekonomistov ter vladni svetovalec prof. Csik-Nagy, ki bo spregovoril o reformah na Madžarskem. Popoldne pa bo na vrsti analiza reform v Jugoslaviji in Sovjetski zvezi, o katerih bosta poročala izvedenec za ustavno pravo in politolog Univerze v Zagrebu prof. Tomac ter bivši italijanski veleposlanik v Moskvi Romano.

Okrogle mize se bodo udeležili številni znani mednarodni strokovnjaki, kot so na primer profesor Institutu za svetovno gospodarstvo Akademije znanosti v ZSSR Levin, madžarski zgodovinar Fejtő, raziskovalec pariškega Centra za preučevanje mednarodnih perspektiv in za mednarodno informiranje Wild, raziskovalec rimskega Instituta Gramsci Bettanin in drugi.

HIRANILNICA IN POSOJILNICA

OPČINE - TRST

SEDAJ V NOVEM SEDEŽU V UL. RICREATORIO 2 ☎ 21491

Upravni svet se zahvaljuje vsem, ki so s svojo prisotnostjo ali drugače počastili otvoritev novega sedeža.

Tvoja domača banka

NORICUM

ZAVAROVALNICA - ASSICURAZIONI D.D.

(skupina UNIPOL)

I Š Č E

osebe s sledečimi profili:

- A) ADMINISTRATIVNI z izkušnjami v zavarovalnem sektorju;
- B) PREVZEMALCI RIZIKOV za vse zavarovalne vaje in/ali izvedenci v sektorjih prevoznih in jamstev;
- C) KOMERCIALNI s pomembnimi izkušnjami v zavarovalnem sektorju;
- D) KOORDINATOR neposredne zavarovalne dejavnosti z organizacijskimi sposobnostmi in s pristojnostjo vodenja nekaterih že opredeljenih prodajnih mest.

Za vse profile je potrebno:

- starost 25/35 let
- višješolska ali univerzitetna diploma.

Prednost bodo imeli kandidati z znanjem jezikov.

Delovni sedež bo v Trstu.

Pogodbeni pogoji in osebni dohodek bodo v skladu z dejanskimi delovnimi izkušnjami.

Prošnja s podrobnim življenjskim opisom in z navedbo profila poslati na NORICUM ASSICURAZIONI S.p.A., c/o COMPAGNIA ASSICURATRICE UNIPOL S.p.A. - Via Stalingrado, 45 - 40128 BOLOGNA.

Zaradi zaupnosti dodati na pismo ovojnico pripis: riservata all'attenzione del responsabile dell'Ufficio Selezione del Personale.

Včeraj v tržaškem krožku CCA Spadolini predstavil svojo novo knjigo

Včeraj je obiskal Trst predsednik senata Giovanni Spadolini, ki je v popoldanskih urah uradno odprl sezono Krožka za kulturo in umetnost. Spadolini je v Trstu nastopil predvsem kot zgodovinar, saj je v krožku CCA prvič predstavil svojo novo knjigo "Laična opozicija v Italiji od 1861. do 1922."

Kot je sam Spadolini povedal, je v svoji knjigi posvetil precej prostora Trstu, tukajšnjemu iredentizmu in Oberdanu. Bistvo dela pa govori o laičnih in republikanskih gibanjih s posebnim poudarkom na Mazziniju. O knjigi je spregovoril tudi tržaški senator Arduino Agnelli. Pred popoldansko predstavitevjo se je predsednik senata srečal s tržaškim županom in svetovalci, na sprehodu po mestu pa je obiskal tudi nekatere večje knjigarne.

Čas za prošnje za bencinske bone

Trgovinska zbornica obvešča, da je treba prošnje za bencinske bone za prihodnje leto, izpolnjene na posebnih obrazcih, oddati od 6. novembra do 7. decembra t.l. To pa bodo morali storiti le tisti upravičenci, ki želijo dobiti bone prvič, ki so spremenili občino stalnega bivališča ali ki želijo zamenjati pasovnika v okviru svoje družine. V primeru, da so medtem zamenjali vozilo, za katerega so prejeli bone, pa morajo upravičenci predložiti poseben obrazec v uradih Trgovinske zbornice (Borzni trg 14).

Obrazci za prošnje zasebnih upravičencev so na voljo v vseh tržaških občinskih izpostavah razen pri Sv. Ivanu in na županstvih okoliških občin.

S posveta o mestnih prevozih Potreba po novem prometnem načrtu

Vrsta zahtev in odločno nasprotovanje finančnemu klesanju, ki ga predvideva finančni zakon, je izšlo iz petkovega posveta o sistemu mestnih prevozov in o perspektivah prevoznega podjetja ACT. Sklicale so ga celice KPI, KD in PSI, ki delujejo v okviru podjetja, v velikem številu pa so se ga udeležili predstavniki deželne, pokrajinske in občinske uprave, tehniki, delavci in uporabniki.

Glede sistema mestnih prevozov so na posvetu postavili zelo jasne in konkretne zahteve, med katerimi naj navedemo na primer tiste o razširitvi cone za pešce v Terezijanski četrti in podaljšanju urnika njenega zaprtja za motorni promet, o realizaciji parkirišč v predmestjih in omejevanju uporabe osebnih vozil v centru, o inštalaciji novega semaforne sistema, ki bo dajal prednost javnemu mestnemu prometu, o izdelavi novega splošnega načrta za mestni promet itd. Kar pa zadeva ožje vprašanje podjetja ACT, so na posvetu med drugim razvili nekatere zamisli oziroma smerice za njegov nov razvoj, ki bi moral rešiti probleme notranje organizacije dela ter predvsem korenito tehnološko posodobiti poslovanje.

Udeleženci posveta so sprejeli tudi dve pomembni resoluciji, od katerih prva izraža odločno nasprotovanje klesanju finančnega zakona, druga pa zahteva neposredno angažiranje občinske uprave za ureditev mestnega prometa. »Če bi bila klestenja uresničena,« je rečeno v prvi resoluciji, »bi to povzročilo nujno skrčenje storitev v mestnem prometu in kot posledico tudi znižanje zaposlitvene ravni v prevoznem sektorju.« Resolucija tudi odstro obsoja zmanjšanje prispevka Deželi FJK za 390 milijard (od česar 90 milijard na račun krajevnih prevozov), kar bo izredno otežalo razvoj tega pomembnega in občutljivega sektorja.

Druga resolucija, izhajajoča iz poročil in razprave, pa kot rečeno zahteva takojšnje angažiranje tržaške občinske uprave za izdelavo novega splošnega prometnega načrta, za zaprtje mestnega središča za motorni promet, za izvedbo načrta ACT o novih avtobusnih linijah in za zagotovitev večje prisotnosti mestnih redarjev na najbolj prometnih točkah. Povrh resolucija spodbuja k uresničitvi načrta parkirišč po zakonu Tognoli in vabi vodstvo ACT, naj poskrbi za boljšo kakovost prevozne službe in za večjo poklicno učinkovitost svojih delavcev.

Vabilo vsem komponentam nekdanje enotne delegacije SSK: Nujne učinkovitejše oblike akcijske enotnosti

Slovenska skupnost je na vse komponente nekdanje enotne delegacije naslovila vabilo na dvostranske razgovore za to, da bi našli boljše in učinkovitejše oblike akcijske enotnosti za doseg zaščitnega zakona in rešitev nekaterih žgočih vprašanj naše narodnostne skupnosti. SSK v ta namen predlaga sklic slovenskih izvoljenih predstavnikov. O tem je bil govor na zadnji seji strankinega deželnega tajništva, ki se je sestalo v Nabrežini.

Kot beremo v tiskovnem poročilu SSK, je o pobudi poročal deželni tajnik Ivo Jevnikar, medtem ko je deželni svetovalec Bojan Brezigar podal poročilo o delu v deželnem svetu in o hudih težavah, ki bodo nastopile z novim deželnim proračunom zaradi izredno obsežnega klesanja državnih prispevkov.

SSK je v zadnjem času opravila dve akciji v podporo splošne slovenske zahteve po drugačni lokaciji sinhrotrota, ki ga načrtujejo pri Bazovici. Na problem je opozorila evropskega poslanca Melisa, da bi nastopil tudi v

Strassburgu, v Ženevo pa je na komisijo za človekove pravice Združenih narodov poslala spomenico v podporo protestne peticije prebivalcev Bazovice.

Člani deželnega tajništva so pozitivno ocenili zasedanje izvoljenih predstavnikov SSK na Plešivem, s čimer se je začela priprava na spomladanske upravne volitve. V široki razpravi je bilo sklenjeno, da do upravnih volitev izhaja strankino glasilo v ločenih izdajah za Goriško in Tržaško, saj je treba posvetiti posebno pozornost krajevnim vprašanjem številnih pomembnih občin. Za okrepitev organizacijske prisotnosti, ki terja tudi gmotna sredstva, se bo stranka obrnila s pozivom na aktiviste, izvoljene predstavnike in somišljenike. Ustanovljen je bil tričlanski upravni odbor.

Deželni tajnik Mladinske sekcije Damjan Terpin je poročal o njenem živahnem delovanju. Omenil je tudi aktivno prisotnost na nedavnem kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije v Portorožu, na katerem so predstavniki MS SSK s popravkom k programskim dokumentom opozorili na razmere v zamejstvu.

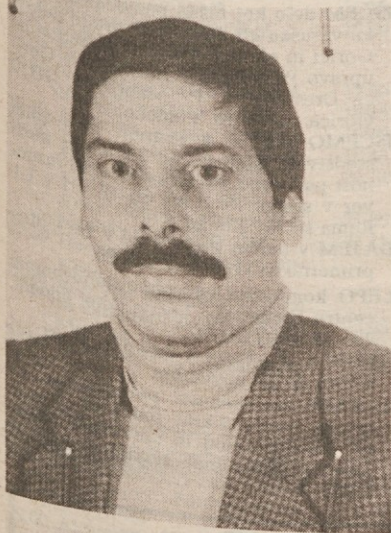

Veselo martinovanje na Proseku

Letošnje martinovanje na Proseku je prineslo tudi novost, saj so na tradicionalnem kmetijskem sejmu prodajali tudi tibetanske koze (kot vidimo na sliki M. Magajne), ki so pritegnile pozornost obiskovalcev, predvsem najmlajših. Prodajali so seveda tudi mlade prašiče in kmečke potrebščine, ob tem pa so se obiskovalci lahko zaustavili ob kramarskih stojnicah in seveda v... osmicah in gostilnah. Martinovanje na Proseku je v bistvu velik praznik veselja, kar je zgovorno dokazal tudi včerajšnji razposajen obisk. Da je bilo obiskovalcev toliko, pa gre seveda zaslugi tudi sončnemu in razmeroma toplemu vremenu, ki je naravnost klical k sprehodu na Kras.

Pri silovitem čelnem trčenju na Obalni cesti dva Tržačana na mestu mrtva in šest ranjenih

Po petkovi smrtni nesreči na Trbiški cesti, je cesta še isto noč terjala novi dve življenji. Okrog 20 minut po 1. uri sta na Obalni cesti nad Botanikom, kakih 200 metrov pred odcepom za avtocesto umrla Tržačana Alessandro Rizzo in Marino Jermanis, ki sta se z avtomobilom znamke golf peljala proti mestu. Za krmilom je bil 36-letni Rizzo iz Ul. Balamonti 70, ob njem pa je sedel 29-letni Jermanis, ki je stanoval v Ul. Delle Milizie 1. Z njima so se na zadnjih sedežih peljali še 19-letni Massimo Graziano (Ul. S. Marco 5), 53-letni Giuseppe Alessi (Ul. Paisiello 7) in 22-letni Andrea Iacaz (Ul. Sinigallia 16), ki so v nesreči utrpeli poškodbe, zaradi katerih se bodo morali zdraviti (po vrsti, kot smo jih naštel) 30, 20 oziroma 10 dni.

V nesrečo, ki jo je povzročil golf, sta bili vpleteni še drugi dve vozili, in sicer džip znamke suzuki, v katerem sta se peljala voznik Luciano Santi z Rebri na Greti št. 32 in sopotnik Salvatore Santorio iz Ul. dell'Industria 12, oba stara komaj 21 let, ter taksi znamke renault 11, ki ga je upravljal 36-letni Nereo Orlando iz Ul. Capodistria 18. Tudi ti trije so se v nesreči samo lažje poškodovali: vozniku suzukijsa so zdravniki napovedali 7 dni časne opazovanja, sopotniku 10 dni zdravljenja, vozniku taksija pa 30 dni, medtem ko se potnica v taksiu, 23-letna Linda Casali iz Ul. Lorenzetti, ki je sedela na zadnjem sedežu, ni poškodovala.

Kot rečeno, se je dramatična nesreča pripetila včeraj 20 minut po eni uri, povzročil pa jo je golf, ker je neprevidno prehitel. Ko se je namreč vračal na svoj del cestišča, ga je zaneslo preveč v desno, kjer je z zadnjim kolesom zadel v rob pločnika. Sinek je bil (verjetno zaradi velike hitrosti) tako silovit, da je voznik izgubil oblast nad avtomobilom, ki se je prevrnil na bok in zletel na nasprotno stran cestišča, kjer se je

Razbitine golfa po strahovitem čelnem trčenju

zaletel v nasproti vozeči džip. Za džipom je v tistem trenutku vozil taksi, ki ni mogel preprečiti tampioniranja, saj je pred njim vozeči avtomobil pri trčenju z golfom vrglo nazaj, tako da je dobil udarec dvojno moč. Na kraj nesreče so prišli kara-

binjerji iz Nabrežine in gasilci, ki so morali potegniti ponesrečene iz avtomobilskih razbitin. Za Rizzo in Jermanisa ni bilo več pomoči, saj sta bila pri priči mrtva, ostale ranjence pa so reševalci Rdečega križa prepeljali v bolnišnico na Katinaro.

Pomen poznanja jezikov za zbliževanje narodov

Deželni šolski sindikat CGIL je priredil v Vidmu mednarodni seminar na temo "Proti letu 1992: socialni pomen znanja jezikov v skupnosti Alpe-Jadran". Seminar se bo zaključil danes, včeraj pa je nastopila vrsta predavateljev, med katerimi je bil tudi V. Tkalec, tajnik šolskega sindikata Slovenije. Večina govornikov je naglasila pomen, ki ga ima znanje jezikov za boljše medsebojno poznavanje, nek "skupni" jezik namreč nikoli ne nadomesti posameznih narodnih govoric. Ob zaključku predavanj je bil koncert, ki ga je izvedel Godalni kvartet Glasbene matice, sodelovala je tudi flavtistka Daniela Brussolo.

† Zapustila nas je naša draga

**Anna Godnič
por. Škerlavaj**

Pogreb bo jutri, 13. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčine.

Žalostno vest sporočajo mož Mirko, sin Sergio, hči Nadia, nevesta Natalia, zet Sergio, sestra Paola ter tašča Neta.

Posebna zahvala naj gre zdravniku dr. Miliču, dr. Mesesnelovi in dr. Morassijevi.

Opčine, 12. novembra 1989

Ob težki in boleči izgubi predrage žene in mame Anice izreka prijatelju in članu zbora Mirkotu Škerlavaju in družini iskreno sožalje

cerkveni pevski zbor
sv. Jernej z Opčin

Ob izgubi drage Anice izrekata iskreno sožalje prizadeti družini

Alma in Luigi Merlino

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob izgubi drage mame in none

Tončke Vitez

ter očeta in nonota

Maria Martelanca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ju pospremili na njuni zadnji poti.

Posebej bi se radi zahvalili gospodu župniku Alojziju Župančiču za pogrebni obred in tovarišici Jelki Gerbec za občutene poslovilne besede.

Iskrena hvala tudi nosilkam cvetja ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njun spomin.

Posebej bi se radi zahvalili sestricam in bratrancem, ki so nama ob teh težkih trenutkih pomagali, nama stali ob strani in lajšali bolečino.

Hčerka Ani in vnukinja Darja

Trst, 12. novembra 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše predrage

**Ele Kojanec
vd. Kakeš**

ŽALUJOČI SVOJCI

Nabrežina, 12. novembra 1989

ZAHVALA

Svojci pokojnega

Pietra Sanne

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali.

Ricmanje, 12. novembra 1989

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Žrtvi tragične prometne nesreče na Obalni cesti: zgoraj 36-letni Alessandro Rizzo, spodaj pa 29-letni Marino Jermanis

V četrtek na sedežu ŠD Bor

Javna seja svetoivanskega rajonskega sveta

V četrtek, 16. t. m., bo na sedežu ŠD Bor na Vrdeški cesti 7 javna seja rajonskega sveta za Sv. Ivan, posvečena kočljivemu vprašanju velikih cestnih povezav. Javne seje se bo udeležil inž. Malaspina, projektant variante od Dražce do Lakotiča, ki pobiže zanima prebivalce Podlonjerja, Lonjerja in Katinare. Rajonski svet ga je povabil na sejo, da bi orisal kriterije in izbire, ki so vodili načrtovalce pri določitvi trase nove hitre ceste. Na skupščino so seveda vabljeni zainteresirani prebivalci rajona, ki bodo lahko tako postavljali vprašanja inž. Malaspini, kot tudi sodelovali v razpravi. Začetek javne seje ob 19. uri.

PRIMORSKI DNEVNIK in ODBOR ZA SREDSTVA MNOŽIČNEGA OBVEŠČANJA PRI SKGZ

priredita v torek, 14. novembra, ob 20.30, v Prosvetnem domu na Opčinah

POGOVOR O PRIMORSKEM DNEVNIKU

Vabljeni naročniki in bralci z Vzhodnega Krasa, iz repentabrske občine in s Proseka.

Slike za Sklad Mitja Čuk

Iz vrst zamejskih likovnih umetnikov je prišla zamisel, da bi vsak daroval Skladu Mitja Čuk nekaj svojih slik, ki bi bile nato Skladu na razpolago. Z izkupičkom bi zbrali še del finančnih sredstev, ki so potrebna za odkup novega sedeža na Opčinah.

V ta namen bo od 1. do 10. decembra odprta razstava v sejni dvorani nove stavbe openske Hranilnice in posojilnice.

Pobudi so se pridružili in doslej darovali svoje delo: Giuliana Balbi, Milko Bambič, Fulvio Cazzador, Claudio Clari, Bogomila Doljak, Liana Drašček, Pavel Ferluga, Marjan Kravos, Atilij Kralj, Zlatka Lokatos, Jasna Merku, Klavdij Palčič, Luciano Plehan, Ivo Petkovšek, Lojze Spacal, Mario Sosič, Franco Vecchiet in Edi Žerjal.

Če bi še kdo od likovnikov rad priskobil na pomoč otrokom v težavah, lahko prinese svoje delo na sedež Sklada Mitja Čuk, Proseška ul. 133 na Opčinah (nasproti župne cerkve) vsak dan med 8. in 15. uro, razen sobot in nedelj, ali pa telefonira v tem času na št. 212289.

V športni palači pri Čarboli

Jutri nastop skupine Genrosso

Jutri zvečer ob 20.30 bo v športni palači pri Čarboli prireditel, na kateri bo nastopila s svojim programom skupina Genrosso, poznana po svojih turnejah po vsem svetu, po prireditvah, prevedenih v šest jezikov, s 33 laboratoriji, v katerih sodelujejo mladi različnih ras, veroizpovedi in narodnosti, po nastopih v dobrodelne namene, v taboriščih za begunce, po iniciativah proti rasizmu, mamilom in onesnaževanju okolja.

Skupina umetnikov, ki nastopajo z glasbenimi in plesnimi točkami in recitali, želi preko njih posredovati zahtevo po miru v svetu, ki prihaja do veljave in poudarka v številnih pesmih, posvečenih bratstvu med narodi, medsebojnemu spoznavanju, rasni in verski toleranci ter ustvarjanju novega sveta v miru.

Skupina Genrosso, ki se bo predstavila v Trstu, deluje že več kot dvajset let ter posreduje s svojimi nastopi svoj credo v mir v svetu, v razumevanje vseh narodov in narodnosti.

Ljubezen, solidarnost, želja po pozitivnih spremembah, po utrjevanju miru v svetu - vse to prihaja do izraza v glasbi, pesmih, plesih in baletih, ki bodo sestavljali tudi jutrišnji nastop v Športni palači, katerega organizator je Gibanje za enotni svet v naši deželi.

Predprodaja vstopnic poteka v knjigarni S. Paolo na Korzu Italica 37 in v Borsah na ul. Imbriani 8.

SLOVENSKI
KLUB
V TRSTU
Ulica
sv. Frančiška 20/II

vabi v torek, 14. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano

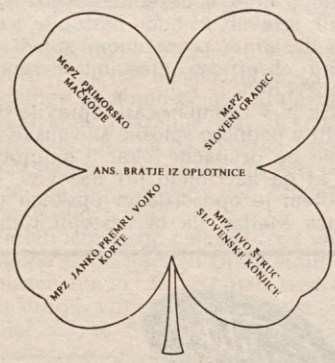
Ob izbruhih ideoloških in nacionalnih krčevitosti v današnjem političnem trenutku:

ali je v Trstu še

NOSTALGIJA PO HLADNI VOJNI?

K dialogu bosta prispevala častnikar in pesnik ACE MERMOLJA in pokrajinski predsednik Združenja katoliških delavcev ACLI FRANCO CODEGA

Koncert pobratenih pevskih zborov PESEM ZDRUŽUJE

POD POKROVITELJSTVOM OBČINE DOLINA v organizaciji KD Primorsko - Mačkolje

V nedeljo, 18. novembra, v gledališču F. Prešeren v Boljuncu

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1989-90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Danes ob 16.00 zadnja ponovitev predstave Arthurja Millerja ERANO TUTTI MIEI FIGLI. Režija Mario Missiroli, nastopa Gastone Moschin. V abonmaju: odrezek št. 3A. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

V torek, 14., (red A) in v sredo, 15. t. m., (red B) bo ob 20.30 koncert zbora gledališča Verdi. Dirigira I. Meisters, poje sopranistka R. Didonè. Na klavir spremljata Valentina Agostini in Alberto Macri. Na sporedu Dvořakove, Brahmsove, Schumannove in Schubertove skladbe. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA
Danes ob 16.30 ponovitev dela CO IERIMO PUTELO, variete Carpinterija in Faragune.

Gledališka sezona 1989-90 - Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti in pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjitve starih abonmajev.

Jutri, 13. t. m., ob 17.30 bo v gledališču Cristallo predstavitev 8. festivala mladinskega gledališča.

razne prireditve

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo jutri, 13. t. m., VEČER POSVEČEN 450-LETNICI SVETE GORE. O zgodovinskih, kulturnih in ikonografskih vidikih nastanka in razvoja romarske poti na Skalnici bodo govorili dr. Branko Marušič, Marko Vuk in prof. Peter Stres. Začetek ob 20.30.

ZBZ NOV obalnih občin Koper, ZBZ NOV občine Buje in VZPI-ANPI sekcija Milje vabijo danes, 12. t. m., ob 11. uri na KOMEMORACIJO padlih partizanov Slovencev, Hrvatov in Italijanov, ki bo v parku pri spomeniku v Kučibregu - Hrvojih.

V soboto, 18. t. m., bosta gosta Slovenskega kulturnega kluba v Ul. Donizetti 3 zakonca Kržan iz Ljubljane. Znan izvedenca bosta vodila razgovor z mladimi na temo: LJUBEZEN IN SPOLNOST. Začetek ob 18.30.

Mladinski krožek Prosek - Kontovel vabi v torek, 14. t. m., ob 20.30 na predavanje igralca Staneta Raztresna NAŠI PESNIKI O NAŠI ZGODOVINI, ki se bo vršilo v zgornjih prostorih Kulturnega doma na Proseku. Vabljeni!

čestitke

Jutri praznuje 70 let KLARA CARLI iz Trebč št. 37. Vse najboljše posebno pa zdravja in dobre počutja v veseli družbi ji želita hčeri Neva in Vilma z družinama, posebno pa vnuki Francesca, Peter in Giuliano ter svakinja Bruna in Bruno.

Danes, 12. t. m., praznuje rojstni dan DARJO FILIČIČ s Katinare. Da bi bil vedno zdrav in vesel in da bi ga sreča spremljala vseh psovod mu iz srca želijo oče, Paulo, mama Elda in vsi ostali.

MAJI ŽIVEC za rojstni dan in MARTINI za včerajšnji god želi vse najboljše družina Petaros.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE

gostuje MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Paul Claudel

MARIJINO OZNANJENJE

Režija Dušan Mlakar

Danes, 12. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C in G

GLASBENA
MATICA

TRST

Koncertna abonmajska sezona 1989/90

V četrtek, 16. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

SIMFONIKI RTV Ljubljana

Dirigent Anton Nanut

Spored: Beethoven - uvertura Leonora III., simfoniji št. 2 in 8.

Prodaja vstopnic v Pasaži Protti Utat in eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA

vabijo na

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes, 12. t. m., ob 10. uri v Mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

Člani naj pridejo v kroju! Vabljeni!

včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 12. novembra 1989 DAVORIN

Sonce vzide ob 7.00 in zatone ob 16.38 - Dolžina dneva 9.38 - Luna vzide ob 15.41 in zatone ob 5.59.

Jutri, PONEDELJEK 13. novembra 1989 NEVENKA

PLIMOVANJE DANES: ob 1.58 najnižja -28 cm, ob 8.07 najvišja 60 cm, ob 14.55 najnižja -65 cm, ob 21.16 najvišja 32 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 2.35 najnižja -24 cm, ob 8.38 najvišja 59 cm, ob 15.30 najnižja -68 cm, ob 21.58 najvišja 33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,8 stopinje, zračni tlak 1026,8 mb ustalen, veter severovzhodnik 10 km na uro, vlaga 43-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Adrijana Jarc, William Lakatos, Giovanna Segato, Ilaria Pincin, Lorenzo Petrini, Andrea Gasparotto, Andrea Costagalli, di Mignovilla, Marta Apostoli, Joey Stefani, Francesca Accordini, Alice Provedel, Zoe Pernici.

UMRLI SO: 84-letna Eufemia Zuanelli, 89-letna Pia Grandis, 79-letna Camilla Ragazzoni vd. Carretti, 90-letni Cesare Pagnini, 64-letni Gaetano Buttinoni, 82-letni Angelo Chiaselotti, 63-letna Anna Godnic por. Skerlavay, 43-letna Maria Kuljanic por. Ciolli, 75-letni Brizio Tommasi, 76-letni Emilio Crisman, 74-letni Giovanni Bartoli, 77-letna Veronica Cociani vd. Bembich, 75-letni Erminio Viola, 77-letna Maria Rosina Roici por. Chelleri, 76-letna Sandra Piscion por. Cesana.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 12. novembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44. ZGONIK (tel. 229373), MILJE - Mazzini-jev drevored 1 (tel. 271124) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. novembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

OPČINE - Trg Monte Re, 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

LOTERIJA

BARI	35	63	4	32	73
CAGLIARI	69	8	17	81	85
FIRENCE	43	31	1	4	46
GENOVA	29	37	57	78	8
MILAN	70	48	60	62	15
NEAPELJ	41	31	10	15	62
PALERMO	26	21	15	72	27
RIM	84	15	90	70	61
TURIN	27	41	88	53	17
BENETKE	10	45	84	23	18

ENALOTTO

X X X	1 2 X	1 2 1	1 X 1
KVOTE:	12	53.211.000	lir
	11	1.534.000	lir
	10	123.000	lir

koncerti

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V sredo, 15. t. m., ob 21.00 bo prvi koncert turnee GINA PAOLIIJA. Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti je v teku predprodaja vstopnic.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - Jutri, 13. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil SHONBERG ENSEMBLE.

GLASBENA MATICA TRST - koncertna abonmajska sezona 1989/90

V četrtek, 16. t. m., ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Trstu koncert Simfonikov RTV Ljubljana, dirigent Anton Nanut. Na sporedu: Beethoven - uvertura Leonora III., simfoniji št. 2 in 8. Prodaja vstopnic v Pasaži Protti Utat in eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je na ogled razstava FRANCA VOZLA - slike.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - so na ogled dela avstrijskih slikarjev FRANCA BERGERJA in ROBERTA PRIMIGA.

V galeriji Cartesius je na ogled od 23. t. m. razstava z naslovom PREGLED ITALIJANSKE GRAFIKE, na kateri sodeluje 24 slikarjev.

V galeriji Torbandena razstavlja svoja dela VITTORIO BOLAFFIO.

V galeriji Il Tribbio bo do 17. t. m. odprta razstava slikarja MARINA SORMANIJA.

V galeriji Studio PHI - Ul. S. Michele 8/1 - bo do 17. t. m. na ogled fotografska razstava VITTORIA GRAZIANA z naslovom RUA.

V muzeju Sartorio bo do 21. januarja 1990 na ogled razstava o ruskih baletih Diaghileva. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o čarobnih svetilkah.

kino

ARISTON - 15.00, 22.15 L'attimo fuggente, i. R. Williams.

EXCELSIOR - 15.00, 22.00 Batman, i. Jack Nicholson, Kim Basinger.

EXCELSIOR AZZURRA - Festival festivalov: 16.30, 21.45 Non desiderare la donna d'altri.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Non guardarmi, non ti sento.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Skin Deep, il piacere è tutto mio.

NAZIONALE III - 15.00, 22.15 Triangolo d'acciaio.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.00 Uccidete la colomba bianca, i. Gene Hackman, Joanna Cassidy.

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Indiana Jones - L'ultima crociata, i. Harrison Ford, Sean Connery.

MIGNON - 16.30, 22.15 Turner e il casinaro, i. Tom Hanks.

EDEN - 15.30, 22.00 I desideri morbosi di mogli viziose, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Poliziotto a quattro zampe.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.15 L'indiscreto fascino del peccato, r. Pedro Almodovar, □□

ALCIONE - 16.30, 22.00 Che ora è, r. Ettore Scola.

RADIO - 15.30, 21.30 Fino in fondo, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin foto kino optika

TRST Ul. Mazzini 51 ☎ 733-361

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Viki.

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 772996

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev vabi vse predsednike oz. predstavnike kulturnih društev in skupin ter posamezne člane NA SEJO GLAVNEGA ODBORA, ki bo v sredo, 15. t. m., ob 19.30 v Domu A. Sirkar v Križu.

KD Rdeča zvezda obvešča, da bo v torek, 14. t. m., začela delovati OBČINSKA KNJIŽNICA v SALEŽU s sledečim urnikom: torek od 15. do 18. ure ter petek od 16. do 19. ure.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine. Jutri, 13. t. m., ob 19. uri bo informativno SREČANJE v Prosvetnem domu za nadaljevalni tečaj italijansčine za Slovence.

SKD Vigred obvešča, da potekajo vsako sredo od 16.30 do 17.30 v društvenih prostorih VAJE OTROŠKEGA ZBORČKA. Dobrodošli novi pevci!

Mladinska skupina Pinko Tomažič organizira 6. LOV NA ZAKLAD. Zbirališče in vpisovanje v nedeljo, 3. decembra, od 9.30 do 10. ure v Bazovici pri kalu. Informacije ob sredah od 21. do 23. ure na tel. št. 226446.

Čestitke in voščila našemu mlademu, novemu "doktorju"

EVGENU SANCINU

od Društva Slovencev miljske občine in zbora Jadran.

Danes praznuje v Prelesju 81. rojstni dan naša ljuba teta

MARIJA OBID - RUTAR

Da bi Bog dal še veliko zdravja in sreče ji kličejo Sebastjan, Ana, Zlatka in Rainieri.

mali oglasi

PRODAM A 112 abarth, letnik '76, v dobrem stanju gume in baterija za 300.000 lir. Tel. 213837.

PRODAM ritmo 70 super v odličnem stanju. Tel. na št. 229224.

PRODAM repo. Tel. (040) 208166.

PRODAM plinski štedilnik s pečjo. Tel. 420736 ob opoldanskih urah.

PRODAM zastekljena balkonska vrata, večje in manjše okno. Tel. 420736 ob opoldanskih urah.

PRODAM licenco za gostinstvo in tobakarno. Zainteresirani naj tel. na št. 232505.

PRODAM hišo v okolici Škednja: kuhinja, spalnica, kopalnica, majhna garaža, klet in dvorišče, primerno za dve osebi. Tel. 228390.

PRODAM barko 6,30, s kabino, vgrajenim motorjem, kuhinjo, WC, radijsko postajo, rešilnim čolnom - NOVA. Privez v Portorož. Klicati na tel. (003866) 73508.

PRODAM drva po zelo ugodni ceni. Tel. 200848.

PRIZNANO slovensko podjetje sprejme v službo uradnika/co, izkušenega/no oz. kvalificiranega/no na področju vodenja plač. Pismene ponudbe s curriculum vitae poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Uradnik plač".

IŠČEMO pomočnico za pomoč motorično prizadeti starejši osebi za pet dni tedensko (po možnosti iz

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Film: Cavalcata verso la gloria (r. Bernard McEveety, i. Chuck Connors, Robert Lansing)
8.40 Risanka: Čebelica Maja
9.15 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet - Rešimo kite
10.00 Zelena linija
11.00 Maša in nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.00 Tehnik in dnevnik
13.55 Kviz: Toto-TV Radiocorriere
14.00 Variete: Domenica in... (vodi Edwige Fenech)
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.15 Šport: 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 TV film: I promessi sposi (r. Salvatore Nocita, i. Danny Quinn, Delphine Forest, Burt Lancaster, 1. od 5 delov)
22.05 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.10 Film: Io sono il più grande (biog., 1977, r. Tom Gries, i. Muhammad Ali, Ernest Borgnine)

RAI 2
7.30 Risanke in komični posnetki
8.10 Film: Giudice Hardy & figlio (dram., ZDA 1939, r. George Seitz, i. Mickey Rooney)
9.40 Baletni festival v Spoletu
10.25 Film: Il tesoro della Sierra Madre (pust., ZDA 1948, r. John Huston, i. Humphrey Bogart)
12.25 Iz rubrike o zdravju
13.00 Dnevnik, šport, vreme
13.30 Rubrika: Nonsolomero
13.45 Film: Superboy (dram., 1957, r. Leslie Martinson, i. Gary Coleman)
15.25 Variete: Gli antennati
16.20 Film: Sayonara (dram., 1957, r. Joshua Logan, i. Marlon Brando)
18.45 Nanizanka: Miami Vice
19.45 Vreme, dnevnik in šport
20.00 Šport: Domenica sprint
20.30 Film: Obiettivo Brass (krim., 1979, r. John Hough, Sophia Loren, John Cassavetes)
22.25 Dnevnik, vreme, Mixer
23.50 Rubrika o protestantizmu
0.10 Rubrika: L'aquilone
1.10 Nagrađa Tenco

RAI 3
11.10 Nanizanka: Vita col nonno - Paura
12.00 Film: La fuga di Bulldog Drummond (krim., 1937, r. James Hogan, i. Ray Milland, Guy Standing)
13.10 Nanizanka: Professione pericolo - Ritrovarsi
14.00 Deželni dnevnik
14.10 Drobci
14.15 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti, gost Nanni Loy)
16.30 Film: Il cielo sopra Berlino (dram., ZDA-ZRN 1987, r. Wim Wenders, i. Bruno Ganz, Otto Sander, Peter Falk)
18.45 Športna oddaja: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti in deželni šport
20.00 Italijansko nogometno prvenstvo B lige
20.30 Aktualna oddaja: Chi l'ha visto? (vodita Donatella Raffai in Luigi Di Majo)
23.00 Filmske novosti
23.10 Nočni dnevnik
23.25 Deželni nogomet

RTV Ljubljana 1
8.50 Otroška matineja: Živ žav, 9.40 nan. Pika Noga- vička (8. del)
10.10 Klavirska glasba: Po belih in črnih tipkah
10.40 Nadaljevanje: Vrtne so za bogate (pon. 3. dela)
11.30 Videomeh
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Nad.: Veliko sedlo (ČSSR, r. František Mudre, 2. del)
14.10 Film: Soylent Green (fant., ZDA 1973, r. Fichard Fleisher, i. Charlton Heston, pon.)
15.45 Glasbena oddaja: Zvezdni prah
16.30 Dnevnik in poslovne in- formacije
16.50 Film: Mutec (dram., ZDA 1979, r. Frank Perry, i. Paul Sorvino, Le Var Burton, Brian Dennehy)
18.25 Glasba za cicibane
18.45 Risanka
19.00 TV Mernik, TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nadaljevanje: Tovarišica ministrca (6. del)
21.10 Zdravo
22.40 Dnevnik

TV Koper
10.15 Rubrika: Fish Eye (pon.)
10.45 Športna oddaja: Juke box
11.15 Rubrika: Veliki tenis (pon.)
13.30 TVD Novice
13.40 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes jahanje, nogomet, odbojka in ko- šarka (vodi Franco Ligas)
14.00 Tenis: finale turnirja v Stockholmu (prenos)
20.30 Rubrika: A tutto campo
22.00 TVD Novice
22.15 Nogomet - angleško pr- venstvo
23.45 Šport: bezbol

RTV Ljubljana 2
10.00 Danes za jutri in nadalje- vanje Vrnitev odpisanih
13.00 Športno popoldne
18.00 Odbojka: Paloma Branik- Union Basel
19.30 Dnevnik
19.55 Da ne bi bolelo: Moj otrok je drugačen
20.20 Dokumentarna oddaja: Piš svobode (1. del)
21.15 Dokumentarna oddaja: Razglednice
23.05 Športni pregled

CANALE 5
8.30 Nabožna oddaja
9.15 Šport: golf
10.00 Aktualno: Block Notes, Ot- roški svet, Magazine, 10.30 Il girasole
11.00 Rubrike: Fatto da me, 11.15 Cammina, cammina, 11.30 Sempre belle
12.00 Variete: Rivediamoli
13.00 Glasbena oddaja: Super- classifica Show
14.00 Film: La grande guerra (vojni, It.-Fr. 1959, r. Mario Monicelli, i. Alberto Sordi)
16.55 Variete: Nonsolomoda
17.25 Aktualno: Antepima
17.50 Glasbeni vikend
17.55 Vikend v kinu
18.00 Kviza: O.K. il prezzo è giu- sto, 19.45 La ruota della fortuna
20.30 Film: Lo chiamavano Tri- nità (vestern, It. 1970, r. Enzo Barboni, i. Terence Hill, Bud Spencer)
22.40 Oddaja o življenju bogata- šev: Chic
23.10 Variete: Nonsolomoda
23.40 Italija sprašuje
0.40 Šport: golf
1.40 Nanizanki: Petrocelli, 2.40 Lou Grant

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nanizanka: La grande val- lata - Una suora con le pi- stole
9.30 Film: Una vita alla roves- cia (dram., Fr. 1964, r. Alain Jessua, i. Charles Denner)
11.15 Aktualno: Ciak
12.15 Rubrika iz parlamenta
13.00 Otroška oddaja
16.00 Nanizanki: Sceriffo a New York Š Ritorno ad Alamo, 17.30 Marcus Welby M.D. - Vieni con me figlio mio
18.30 Film: L'eredità di un uomo tranquillo (kom., VB 1954, r. Mario Zampi, i. David Niwen, Yvonne de Carlo)
20.30 Film: Le nevi del Kilimagi- aro (dram., ZDA 1952, r. Henry King, i. Gregory Peck, Susan Hayward)
22.40 Reportaža
23.10 Film: Quell'estate del 1942 (dram., ZDA 1971, r. Robert Mulligan, i. Jennifer O'Ne- ill, Gary Grimes)
1.10 Film: I peccatori della fo- resta nera (dram., Fr.-It. 1962, r. J. Duvivier, i. Nadia Tiller)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.30 Nanizanki: Starman, 11.25 L'uomo di Atlantide
12.20 Ob nog. prvenstvu
12.50 Šport: Grand Prix
14.00 Variete: Semprepittele- viggiù
15.30 Nanizanka: Robin Hood
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Il cacciatore di ombre
19.00 Risanke: Teodoro, Ghost- busters, Siamo fatti così
20.30 Variete: Emilio (vodita Gaspere in Zuzzurro)
22.15 Nan.: Colletti bianchi
23.35 Rock opolnoči
0.40 Nanizanki: L'uomo da sei milioni di dollari, 1.40 Wonder Woman

ODEON
13.00 Giunnessovi primati
13.30 Nanizanka: Galactica
14.30 Film: Totò al Giro d'Italia (kom., It. 1949, r. Mario Mattoli, i. Totò)
16.00 Nanizanka: T & T
16.30 Film: Francobolli maledet- ti (krim., ZRN, r. Hartmut

Griesmayer, i. Dieter Kir- chlechner
18.30 Dok.: Beyond 2000
19.30 Variete: Sportacus, nato ri- sanke
20.30 Film: American Yuppies (kom., ZDA 1984, r. Dorian Walker, i. Judd Nelson, Carey Scott)
22.30 Film: Therapie di gruppo (kom., ZDA 1987, r. Robert Altman, i. Glenda Jackson)
0.30 Nanizanka: T & T

TMC
8.30 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Rock: The Cure
12.45 SP v motokrosu
13.30 Film: Voglio essere amata in un letto d'ottone (glas., ZDA 1964, r. Charles Wal- ters, i. Debbie Reynolds)
16.00 Motokros (finale)
16.30 Film: Per amor del cielo (kom., ZDA 1979, r. Jerry Thorpe, i. Ray Bolger)
18.00 Dok.: Yoko Ono
19.00 Nanizanka: I misteri di Nancy Drew
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Pelle di serpente (dram., ZDA 1959, r. Sidney

Lumet, i. Anna Magnani, Marlon Brando)
22.45 Dokumentarna: Sinji pla- net, Segreti e misteri
24.00 Film: L'assassino dentro casa (krim., ZDA 1975, r. Paul Wendkos)

TELEFRIULI
10.20 Rubrika o obrtništvu
12.00 Nanizanka: Squadra se- greta
12.30 Velike razstave
13.00 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
14.30 Variete: Buinesere Friul (pon.)
16.30 Music box
18.00 Nanizanka: Gente di Hol- lywood
19.00 Dnevnik - šport
20.30 Film: Circuito chiuso (dram., It. 1977, r. Giuliano Montaldo, i. Flavio Bucci)
23.00 Športne vesti
1.00 Vesti: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetij- ski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Lučka na daljnem severu; 10.40 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 De- želna kronika; 14.10 Radijska igra: Rosa L.; 14.40 V studiu z vami: Sergej Verč (1. del); 15.30 Šport in glasba, vmes (17.00) Martinovanje 1989; 19.20 Zaključek.

RADIO TRST A
RADIO TRST A in RADIO KO- PER sta tudi letos pripravila skupno martinovanje v petek zvečer v osmi- ci pri Jožku Colji v Samotorci. Nas- topala sta domači zbor Rdeča zvez- da in Ottavio Brajko s svojo harmo- niko, pozdravil je prof. Matjaž Kmecl, vinogradniki z obeh strani meje pa so govorili o letošnji letini. Radio Koper bo oddajal posnetek danes ob 15.30, Radio Trst A pa ob 17. uri.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Še po- mnite tovariši; 9.45 Pesmi boja; 10.05 Ma- tineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Čestitke; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za kmeto- valce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Zbori; 17.30 Igra; 18.30 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Razglednice; 20.00 V nede- ljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER
(slovenski program)
10.30, 14.30 17.30 Poročila; 19.00 Radij- ski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljud- je, Na današnji dan; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Vanka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Kp na obi- sku; 16.30 Vročih deset; 19.30 Radio Lj.

RADIO KOPER
(italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 8.45 Šport; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Superpass; 10.40 Družin- sko vesolje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 18.00 Najnovejša LP plošče; 19.40 Šport; 20.00 Radio Lj.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutra- nji val; 13.00 Glasba po željah; 15.00 Od nedelje do nedelje; 20.00 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Rubrika: Fantastico Bis
14.10 Dok. oddaja: Kvarkov svet
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Ponedeljkov šport
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 E' proibito ballare
19.40 Almanah, vreme, dnevnik
20.30 Film: A trenta secondi dalla fine (dram., 1985, r. Andrej Končalovski, i. John Voight, Rebecca De- Mornay, Eric Roberts)
22.50 Dnevnik in filmske no- vosti
23.20 Intervju: Povratek Giglio- le Cinquetti (vodi Alfredo Meocci)
24.00 Dnevnik - iz parlamenta
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2
7.00 Risanke
8.00 Film: Quando suona la campana (vojni, 1970, r. Paolo Solvay)
9.30 Božanska komedija
10.00 Rubrika o židovski kulturi
10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - gospodarstvo
14.15 Nanizanki: Capitol, 15.40 Lassie, vmes Tutti frutti
16.15 Dnevnik - kratke vesti
16.20 Film: Apparizione (kom., 1944, r. J. De Limur, i. Ali- da Valli)
17.50 Videocomic, nato šport
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Aktualno: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.35 Dnevnik - nocoj
21.45 TV film: Marco e Laura 10 anni fa (r. Carlo Tuzii, i. Christian Vadim, Mapi Galan, 1. del)
23.05 Avtomobilizem leta 2000
23.35 Dnevnik, vreme, horoskop
23.55 Film: Ritorno dall'eternità (dram., 1956, r. John Far- row, i. Anita Ekberg)

RAI 3
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Rossellini, l'i- fficio della storia
14.00 Deželne vesti
14.30 Dok. oddaja: Prvo leto ži- vljenja - Odkrivanje sveta
15.00 Dok.: Psihologija razvoja - Od otroštva do pubertete
15.30 Šport: sabljanje, atletika, trial indoor in jahanje in- door
17.00 BlobCartoon
17.15 Nanizanka: I mostri - Marziani in linea
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Dan na preturi
21.40 Spovedi v postelji: Arsa- manda
23.10 Dnevnik nocoj
23.15 Glasbena oddaja: Peres- trock
24.00 Nočni dnevnik
0.15 Dok. oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
10.00 Video strani
10.10 Mozaik. Utrip, 10.25 Zrca- lo tedna, 10.40 TV Mer- nik, 10.55 Oči kritike
11.25 Film: Male lisice (dram., ZDA 1941, r. William Wy- ler, i. Bette Davis, Herbert Marshall)
13.15 Video strani
16.20 Video strani
16.30 Dnevnik in poslovne in- formacije
16.50 Mozaik. Utrip, 17.05 Zrca- lo tedna, 17.20 Da ne bi bolelo - Moj otrok je dru- gačen, 17.45 Oči kritike
18.20 Spored za otroke in mla- de: Radovedni Taček - Volk, 18.35 Male zgodbe - Mati, 18.50 Pesmi in zgod- be - Maček
19.05 Risanke
19.15 TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Mešetar (Sved., r. Lars Molin, i. Eva Gröndhal, Allan Svensson)
21.05 Osmi dan
21.45 Dnevnik in vreme
22.05 Glas.oddaja: Horatiana
22.30 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Nogomet - angleško pr- venstvo
15.30 TVD Novice
15.40 Tenis: finale turnirja v Stockholmu (pon.)
18.15 Wrestling Spotlight
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičisce
20.00 Tednik: Settegiorni
20.30 Golden Juke Box
22.00 TVD Novice
22.10 Nogomet - špansko pr- venstvo
23.55 Nočni boks (ur. Rino Tommasi)

RTV Ljubljana 2
16.30 Satelitski prenosi
17.50 Dok. oddaja: Boj za obsta- nek - Zaliv Fundy
18.15 Svet športa
19.30 Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Izobraževalna oddaja: Drobno gospodarstvo - Kako do uspeha
21.00 Svet na zaslona
21.40 Videogodba
22.25 Satelitski prenosi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledar, pravljica; 8.10 Iz četrtkovih sre- čanj; 8.45 Country club; 9.30 Lahka glas- ba; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Slovenski kantavtorji; 12.00 Naravoslovje malo drugače; 12.20 Melodije; 12.40 Revija ZCPZ 88; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Ot- roški kotichek: Mojster, nikar!; 14.30 Gos- podarska problematika; 15.00 Medigra; 15.10 Ekologija - danes za boljši jutri; 15.25 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepljenka; 8.25 Ringa- raja; 8.40 Pesmica; 9.05 Matineja; 11.05 Iz- brali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetij- ski nasveti; 13.00 Danes; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do štirinajstih; 14.02 Enajsta šola; 14.20 Mladi na glasbenih tekmovanjih; 14.40 Merkurček; 15.15 Radijske dneve; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zimzelene me- lodije; 23.05 Literarni nočno.

RADIO KOPER
(slovenski program)
13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Jutranja kro- nika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Lj; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Superpass; 18.30 Glasbene želje po tele- fonu; 19.30 Radio Lj.

RADIO KOPER
(italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba za dober dan; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrin- ki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Voden glasbeni program; 8.35 Mi in vi; 9.32 Re- vival; 10.40 Družina; 11.00 Knjižne novost- i; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Ob treh popoldne; 16.05 Disco scoop; 17.00 Govorni prispevek; 18.35 Mi in vi; 19.00 Souvenir d'Italy.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba; 10.00 Dobro jutro in horoskop; 12.00 Po- govor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Šport; 19.30 Potujte s Putnikom; 20.30 Loža v operi; 22.00 Nočna glasba.

CANALE 5
7.00 Nanizanki: Fantasilandia,
8.00 Hotel
9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro
10.00 Zdravniški pregled
10.30 Kviz: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 vam ponuja
17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra mog- lie e marito
20.30 Film: Top Gun (pust., ZDA 1986, r. Tony Scott, i. Tom Cruise, Kelly McGillis)
22.40 Aktualno: Pravi Top Gun
23.30 Variete: Maurizio Co- stanzo Show (med gosti Natalie Guetta in David Riondino)
1.25 Filmske novosti
1.30 Nanizanki: Petrocelli - Contromisure, 2.30 Lou Grant - Gli indiani

RE

Stopiti na evolutivno pot v politiki in gospodarstvu

Vrsta vprašanj v zvezi s sprejetjem nove slovenske ustave ter medrepubliški in mednacionalni odnosi znotraj Jugoslavije: to so bile glavne teme večera, ki sta ga v konferenčni dvorani Formentinijevega gradu pripravila Slovenska skupnost in Krožek za socialna in politična vprašanja Anton Gregorčič. O teh vsebinah je dokaj jasno in brez dlak na jeziku govoril podpredsednik Republiškega komiteja Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Viktor Žakelj. Gosta je uvo- doma predstavil deželni predsednik SSK Marjan Terpin.

Da bi točno razumeli današnji položaj v Sloveniji in Jugoslaviji, je svojo razlago začel Žakelj, se je treba ozreti na položaj v Evropi, predvsem vzhodni, in ugotoviti, da korenite spremembe, ki smo jim priča, niso nekaj nepričakovane, nerazumljivega ali nerazložljivega. Ravno nasprotno. Gre za posledico izčrpanosti določenega ciklusa, ki se je vzpostavil po ekonomski krizi tridesetih let. Spremenila so se torej pravila igranja in gospodarska središča so se številčno zožila (Zahodna Evropa, Severna Amerika in Japon-skaj).

Nove zahteve poindustrijskega časa, ki je prežet z informatiko, narekujejo spremembe tudi v jugoslovanskem sistemu, ki ne more sloneti na monistični bazi z vrednotenjem družbenega gospodarstva. Potrebna je torej korenita sprememba sistema po evolutivni poti.

Viktor Žakelj

To pomeni, da je treba zamenjati tako politična kot gospodarska pravila igre. Obe reformi gresta vstřic, saj si ni mogoče misliti (Milošević), da se lahko spreminja gospodarski sistem in ohrani stare politične izbire.

Če te procese prenesemo na Slovenijo, je nadaljeval podpredsednik RK SZDLS, bomo ugotovili, da se je dokončno izčrpal model ekstenzivnega razvoja in da nove zahteve diktirajo pot, na katero je treba stopiti. To v prvi vrsti tudi zaradi sosedovanja z razvitim svetom, do katerega se je razkorak blaginje še povečal.

Ti so torej poglobitvi razlogi, ki so prispevali, da se je v Sloveniji čutila potreba tudi po spremembi nekaterih ustavnih določil, ki so v bistvu zavirala izbire po evolutivnem napredovanju. Izoblikovanje amandmajev, ki so po Žakljevem mnenju sicer še obremenjeni z verbalizmom prejšnjega časa, pa je sprožilo odločno in čezmerno negodovanje jugovzhodnega dela SFRJ. Zanimivo je, je še nadaljeval, da je bilo nasprotovanje izrečeno tistim določilom, ki so nebitna in ne omejujejo težnje po gospodarskem in političnem pluralizmu.

Z očesom uprtim v svetovne družbene spremembe je treba tudi v Sloveniji oziroma Jugoslaviji ustvariti pogoje, da se tudi ta država postavi v korak s časom. To je po Žakljevem mnenju dolg proces, ki pa zahteva čim širšo enotno podlago. Čez noč se nobena stvar ne spremeni, pomembno pa je, da se ohrani enotnost in da ne pride do radikalizacije in ekstremizacije odnosov in gledanj.

V drugem delu večera, ki je bil namenjen razpravi, je Viktor Žakelj odgovoril še na vrsto drugih vprašanj, ki so vezana na te teme. Na vprašanje o diferenciranem tretmaju Slovencev v zamejstvu je povedal, da je to bila lahko stvar včerajšnjega dne, danes pa se skuša enakovredno ravnati s Slovenci, ki živijo zunaj meja republike. (R. P.)

Z nastopom skupine Oder treh herojev Vrtiljak se bo zavrtel v svet otrok in klovnov

"Naš vrtiljak" se bo zopet zavrtel. Otroci že nestrno pričakujejo novo presenečenje, čeprav gotovo še niso pozabili simpatičnega čarodeja, ki jih je naučil preproste čarovnije in iz majhnih balončkov izvalil najrazličnejše like živalic. V petek, 17. novembra, se bo ob 17. uri v dvorani Kulturnega doma v Gorici predstavila zanimiva gledališka skupina Oder treh herojev iz Pirniča pri Ljubljani. Otroke bodo popeljali v "Deželo otrok". Pravzaprav je to dežela klovnov, ki s pesmijo in plesom povezuje dve glasbeni pravljici skladatelja in glasbenega pedagoga Janeza Bitenca, ki bo sodeloval z igralci na Vrtiljaku. Omeniti velja še to novost, da bo v predverju Kulturnega doma zanimiva razstava Bitenčevih pravljic, pesmi in kaset, ki jo bo pripravila knjižnica Dami-ra Faigla iz Gorice. Vabila za ta drugi vrtiljak bodo otroci pravočasno prejeli v šoli, vrtcu, kulturnem društvu ali v Kulturnem domu.

Na sliki klovn Odra treh herojev, ki bodo nastopili v petek.

Razstava vodnih živali na sejmišču Espomego

V hali A goriškega sejmišča si lahko do prihodnje nedelje ogledamo razstavo zanimivosti podvodnega sveta, Oceanium. V dvajsetih akvarijih so pripravili naravni habitat preko 80 vrst rečnih in morskih živali, od muren do piranhas. Skupno je na ogled okoli šeststo rib, dvoživk in lupinarjev z vsega sveta. Razstava Oceanium je razdeljena na tri dele: *področje notranjih voda*, kjer lahko vidimo rečno favno tropskih in mirnih voda, *šesta celina*, ki obsega živali s skalnatih obal in koralnih otočij ter *na mejah površja*, ki prikazuje življenje rečnih bregov, plaž in močvirij.

Dežela zavrnila finansiranje načrta z juserskim denarjem Težave za center v Jamljah

Uresničitev kulturno-socialnega centra v Jamljah, ki naj bi nastal ob sedanji osnovni šoli, je že na začetku naletela na nepredvidene težave. S tem se je seznanil doberdobski občinski svet na seji, ki je bila v prejšnjih dneh. Župan Lavrenčič je namreč objasn timer, da je deželni odbor zavrn timer predlog Občine, da bi del denarja, ki ga je uprava dobila s prodajo juserskih zemljišč, namenili izdelavi načrta za kulturno-socialno središče. Iz pogovorov, ki so jih imeli s pristojnimi na deželni upravi, je prišlo na dan, da se ta denar lahko uporabi le za zidavo, ne pa za izdelavo načrtov ali kaj podobnega.

Doberdobska občina je s prodajo juserskih zemljišč dobila kakih 300 milijonov lir, ki jih je namenila izgradnji kulturno-socialnega centra, ki je v Jamljah še kako potreben, saj ne razpolaga s primernimi prostori, kjer bi lahko razvili kulturno, rekreacijsko in drugo dejavnost. Del tega denarja pa naj bi občinska uprava porabila za izdelavo načrta. Sedaj, ko je prišla prepoved deželne uprave, imajo kraški upravitelji precejšnje težave, da bi začeli z realizacijo tega središča, saj nimajo v letošnjem proračunu na razpolago drugih sredstev, s katerimi bi pokrili stroške za načrtovalca.

Na seji so tudi obravnavali vprašanja zaščite in ovrednotenja naravnega okolja. Z odobritvijo zneska 76 milijonov lir s strani Deželne gozdne uprave bo Občina Doberdob v kratkem naročila strokovnjakom izdelavo občinskega okvirnega načrta za ohranitev naravnih dobrin. V prvi vrsti pa naj bi načrt upošteval ureditev parka ob Doberdobskem jezeru.

Kar zadeva nabirko za žrtve potresa v Armeniji, je župan Lavrenčič povedal, da bodo vsoto (6 milijonov lir), ki so jo zbrali med občani, namenili v sklad za gradnjo šole v Taravanu.

Vprašanje javne razsvetljave, predvsem v Dolu ter v nekaterih drugih krajih, je bilo ponovno predmet razprave na seji občinskega sveta. Ob tem so se pogovorili tudi o uporabi ambulante, ki pa ne more služiti za potrebe zasebnikov (zdravnikov), kot so si nekateri predstavljali. Sicer je Občina pripravljena prostore dati v najem tistemu zdravniku, ki to zaprosi.

Martinovi obredi

Danes bodo v marsikaterem kraju tradicionalne prireditve ob prazniku sv. Martina. V Sovodnjah se bodo po maši nekaj pred 11. uro vaščani zbrali na glavnem vaškem trgu, kjer bodo člani domačega kulturnega društva pripravili polno mizo dobrot, ki jih bodo zalili z novim vinom. Pol ure kasneje se bodo zbrali tudi na glavnem trgu v Štandrežu, kjer bo blagoslov in pokašnja.

■ Zaradi kraje avtomobila so včeraj v Gorici pogojno odobili 18-letnega Mirsada Kokora iz Novega Sada na 4 mesece zapore. Kokor je v noči na petek v Ul. Marzio Moro v Trziču ukradel mini, last Serenelle Tagliavini. Karabinjerji so ga le nekaj ur kasneje ustavili in pospremili v zapor. Goriški pretor je odredil kazen, za katero sta se po novem postopku dogovorila branilec Di Maria in javni tožilec.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 5. 11. do 11. 11. 89

RODILI SO SE: Giulio Geromin, Fabio Brumat, Alex Panzer, Erika Morsan, Annalisa Mogorovich.

UMRLI SO: 92-letna nuna Giuseppina Grubar, 55-letni lekarnar Viktor Onesti, 35-letna gospodinja Silvana de Fornasari, 76-letni upokojenec Jožef Nanut, 66-letna gospodinja Mafalda Ravasini, 88-letna Cristina Roth vd. Berginc, 51-letna šivilja Giuliana Coceancig por. Bregant, 73-letna upokojenka Ljudmila Cingerli, 77-letni Guido Roasio, 61-letni upokojenec Bruno Tommasini, 68-letni Primo Miotti, 68-letna upokojenka Ottavia Panunzio vd. Sponton, 83-letna Antonia Baici, 79-letni Antonio Crasselli, 61-letni pleskar Luigi Macor, 53-letni Walter Laurenti, 90-letna Giuseppina di Gallo vd. Marvin, 75-letna Angela Vecchio, 89-letni Renato Matozel, 87-letna Alda Pampanin vd. Cumini.

OKLICI: uslužbenec Silvano Culot in frizerka Maria della Morte, podoficir Roberto Budri in trgovka Monica Ferrari, uslužbenec Roberto Ventresca in gospodinja Anna Maria Mannella.

POROČILI SO SE: strugar Dario Jakin in gospodinja Lucia Canzutti.

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155

AGENCIJE

GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424

KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303

RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380

DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Jutri se bodo zbrali na sindikalni skupščini Cariniki ne popuščajo

Stanje v goriški carinski coni pri Štandrežu ostaja še dalje pri mrtvi točki. Iz Rima namreč še niso uradno sporočili, ali so dodelili denarna sredstva za izplačilo zaostalih nadur carinskim uslužbencem. Osebe carine na mejnem prehodu pri Štandrežu je včeraj delalo od 8. do 14. ure, jutri ob 8. uri pa so napovedali skupščino, na kateri se bodo najbrž odločili, za ostrejša oblike boja. Če ne bodo iz Rima v čimkrajšem času nakazali denarja, meni ravnatelj goriške carinske cone Giovanni Campo, bo prišlo v naslednjih dneh do še hujšega kaosa. Že res, nam je povedal ravnatelj, da so izpla-

čila za nadurno delo vključili v novi finančni zakon, toda sedanji največji problem so oktobrske neizplačane nadure. Nekateri uslužbenci morajo med drugim še prejeti manjše decembrske zaostanke za leto 1988. Ob vsem tem pa imajo vse večje težave šoferji tovornjakov, ki bivakirajo na meji.

Trije ranjeni

Včeraj okrog 12.30 sta se v Štandrežu lažje ponesrečila 19-letni Massimiliano Boschin iz Gorice in 18-letna Maria Grazia Venuto iz Sovodnje. Boschin se bo zaradi domnevnega zloma kolka zdravil 15 dni, dekle je dobilo le nekaj odrgnin.

V Šlovencu je avtomobil povozil 75-letnega domačina Eugenia Šcolariša. Mož se bo zaradi zloma koželjn timer in lažjega pretresa možganov zdravil mesec dni na kirurškem oddelku.

GLASBENA MATICA
GORICA
GRB GLASBENE MATICE
GRB KULTURNEGA DOMA

Slovenski madrigalisti

dirigent: JANEZ BOLE

Kulturni dom - Gorica
Sreda, 15. novembra 1989
ob 20.30

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ
Ubald Vrabec

Tolminski puntarji

Opera v treh dejanjih
Libreto: Janez Dolenc
(po zgodovinskih virih in motivih del Ivana Preglja, marec 1713 - april 1714)

KONCERTNA IZVEDBA
GORICA - četrtek, 23. 11. 1989 - gledališče Verdi ob 20.30
LJUBLJANA - nedelja, 26. 11. 1989 - Filharmonija ob 19.30
TRST - ponedeljek, 4. 12. 1989 - Kulturni dom ob 20.30

Izvajajo: *simfonični orkester iz Ljubljane*
operni solisti: O. Gracelj, N. Belamarić, J. Kores, J. Reja, I. Sancin, B. Gorinšek, M. Trček, I. Tuškar, V. Zadravec
moški zbor društva "Consortium musicum"
Dirigent: **dr. MIRKO CUDERMAN**

Koncert se vključuje v kulturni program pod geslom Tolminci za mir

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
gostuje MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Paul Claudel

MARIJINO OZNANJENJE

Režija Dušan Mlakar

Jutri, 13. novembra, ob 20.30 Abonma RED A

v torek, 14. novembra, ob 20.30 Abonma RED B

V Kulturnem domu v GORICI

Za jutrišnjo predstavo vozi avto-bus po običajnem voznem redu.

razna obvestila

SPD Gorica sporoča urnik odhoda avtobusa na današnje martinovanje: 14.00 (Koren), 14.10 (Pevma), 14.20 (Štandrež), 14.30 (Sovodnje).

Prva pevka vaja mladinskega zbora v Štandrežu bo v Kulturnem domu A. Budal v torek, 14. t. m., ob 20.15.

Ob življenjskem jubileju čestitajo

EDICI

prijatelji

kino

Gorica

CORSO 15.15-22.00 »Black rain« (Pioggia sporca).

VERDI 10.30-22.00 »L'attimo fuggente«.

VITTORIA 15.15-22.00 »Batman«.

Tržič

EXCELSIOR 14.45-22.00 »Batman«.

TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE 16.00-22.00 »Non desiderare la donna d'altri«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 16.00-20.00 »William«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al moro - Trg de Amicis (Koren) 10 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Lekarna pri Jezeru - Vrtna ulica 2 - tel. 78300.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Jožefa Nanuta

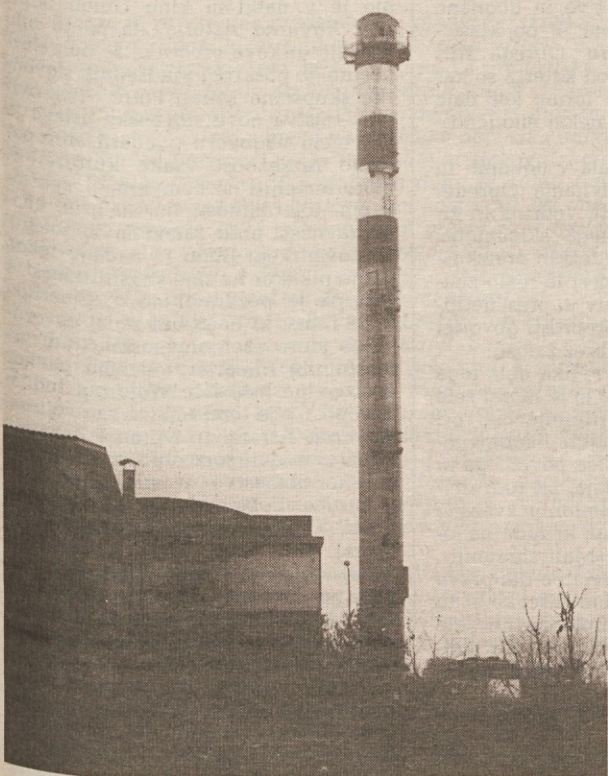
se iskreno zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala gre dr. Tavčarju, dekanu Žoržu in sosesčini.

SVOJCI

Štandrež, 12. novembra 1989

Vprašanje svetovalcev KPI na Deželi o upepeljevalniku Zakaj naprava še deluje?

Občina Gorica bi ga bila morala prilagoditi do 31. oktobra

Vprašanje obratovanja goriskega upepeljevalnika na meji s sovodenjsko občino je v teh dneh odjeknilo tudi na

Deželi. Komunistični svetovalci Bratina, Padovan in Sonogo so vložili vprašanje deželni odboru v zvezi s spoštovanjem terminov za potrebno prilagoditev naprave.

Kot smo namreč že večkrat pisali, objekt ne ustreza pogojem, ki jih določa zakon. Dežela je zato ukazala Občini Gorica, naj prilagodi napravo. Termin za izvedbo teh del so večkrat podaljšali, zadnjič pa je zapadel 31. oktobra, ne da bi prišlo do potrebnih del, ki bi prilagodila upepeljevalnik zakonskim določilom. Občina Gorica si je sicer zagotovila finansiranje za namestitve novih filtrov, z deli pa niso še niti pričeli, kaj še, da bi jih zaključili v predvidenem roku, tako kot je velel zadnji deželni odlok o začasnem podaljšanju obratovanja. Doslej še ni znano, ali je Dežela ponovno podaljšala dovoljenje za obratovanje naprave, ki vsekakor še vedno deluje. To je seveda povzročilo poseg Odbora proti upepeljevalniku, ki je v okviru sodne preiskave o morebitnih odgovornostih goriskega župana in upraviteljev družbe Saspi glede onesnaževanja iz upepeljevalnika pozval pretorja dr. Lio, naj preveri, ali je še dovoljeno delovanje naprave.

Enako vprašanje postavljajo tudi komunistični svetovalci na Deželi, ki želijo od pristojnega deželnega odbornika vedeti, zakaj deželni odbor ni zahteval spoštovanja obveze o prilagoditvi upepeljevalnika v terminu, ki ga je določalo zadnje dovoljenje, torej do 31. oktobra.

Poleg tega pa podpisniki vprašanja tudi zahtevajo, naj deželna uprava spremeni določila deželnega načrta o uničevanju odpadkov izpred dveh let, v katerem je še predvideno povečanje goriskega upepeljevalnika za potrebe celotne pokrajine. Mimo neprimernosti te rešitve zaradi neposredne bližine Sovodenj, ugotavljajo, je treba danes upoštevati tudi popolno nezanesljivost Občine Gorica, ki v vsem tem času ni bila sposobna prilagoditi sedanjega upepeljevalnika.

Na sliki (foto Čubej) dimnik upepeljevalnika, iz katerega še vedno uhajajo strupene snovi. Do kdaj?

Slovenski madrigalisti gostje Glasbene matice

V sredo ob 20. uri bo nastopil v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici znani komorni pevski zbor Slovenskih madrigalistov. Koncert prireja Glasbena matica iz Gorice. Zbor, ki uspešno deluje od leta 1987, je ustanovil dirigent prof. Janez Bole. Pevci nastopajo v treh zasedbah, mešani, moški in ženski.

Slovenski madrigalisti, ki delujejo v okviru Trajne delovne skupnosti samostojnih kulturnih delavcev Dokumentarna iz Ljubljane, izvajajo enoglasja in vokalne polifonije. Tu pridejo največ v poštev gregorijanski korali in dela Jakoba Gallusa in njegovih sočubnikov. Poleg tega izvajajo slovenske in tuje ljudske pesmi, umetne skladbe domačin in tujih avtorjev ter crnske spiritalne.

Program zbora je usmerjen na izvajanje Gallusovih že znanih in nekaterih še neizvajanih skladb. Izбира ni bila naključna, saj bo leta 1991 minilo 400 let od smrti velikega slovenskega in svetovno znanega skladatelja Jakoba Petelina Gallusa. Janez Bole in člani zbora se že vestno pripravljajo na to obležbo. Naštudirati namenjajo večje število pesmi, ki jih bodo nato posneli na plošče in kasete.

Zbor je v dveletnem plodnem delovanju naštudiral in izvedel tri celove-

černe koncerte duhovnih pesmi in enega z narodnimi skladbami. Imeli so preko 40 samostojnih koncertnih nastopov po Sloveniji in v tujini. Naj omenimo le nekatere najvažnejše: leta 1987 in 1988 so nastopili na mednarodnem festivalu Idriart na Bledu, na stilnih koncertih v Grobljah pri Domžalah in na koncertu v Gorici v okviru manifestacije Mir ljudem na zemlji. Letos so pevci in pevke nastopili v okviru predstavitev slovenskega drobnega gospodarstva na sejmu v Stuttgartu in na nedavnem svečanem koncertu ob 450-letnici bazilike na Sv. gori pri Novi Gorici.

Slovenski madrigalisti so posneli za RTV Ljubljana že vrsto skladb iz svojega repertoarja. Izdali so že dve kaseti slovenskih narodnih in domoljubnih pesmi ter madrigalov in motetov Jakoba Gallusa.

Zbor bo v mesecu novembru opravil tri nastope na Primorskem. V sredo, 15. t. m., bo kot že rečeno v Kulturnem domu v Gorici, 25. novembra bo nastopil na dvorcu Zemono pri Vipavi, v torek, 28. novembra, pa bo gost Kulturnega doma v Trstu. Janez Bole in člani zbora bodo na vseh treh koncertih predstavili po deset Gallusovih pesmi. Poleg tega bodo zapeli še po deset ljudskih in narodnih pesmi.

Marijino oznanjenje jutri v abonmaju SSG

Na posnetku je prizor s predstave Marijino oznanjenje v izvedbi Mesnega gledališča ljubljanskega. Ljubljanski igralci bodo jutri in v torek gostovali v goriskem Kulturnem domu, kjer bodo uprizorili to igro Paula Claudela v režiji Dušana Mlakarja. Predstava je druga v letošnjem abonmajemskem sporedu našega Slovenskega stalnega gledališča. Predstavi v Gorici bosta jutri ob 20.30 za red A in pojutrišnjem ob isti uri za red B.

Ob praznovanju obletnice Kulturnega doma

Nastop Big Banda

Razstava Fulvia Monaia in revija kotalkarjev

Kot je že tradicija, vsako leto v okviru praznovanja obletnice otvoritve osrednjega goriskega slovenskega kulturnega hrama priredi Upravni odbor Kulturnega doma vrsto pomembnejših manifestacij, ki se bodo izvršile v drugi polovici novembra meseca.

V okviru letošnjih praznovanj otvoritve, osme po vrsti, je na sporedu še posebej zanimiva in kvalitetna vrsta prireditve, ki bodo prav gotovo pritegnile pozornost širše javnosti.

Prva na sporedu je otvoritev razstave goriskega slikarja Fulvia Monaia, ki bo v torek, 21. t. m., ob 18. uri. Razstava bo odprta vse do 2. decembra. Druga prireditev po vrsti bo glasbeni jazz večer "Tribute to Tommy Dorsey", posvečen znanemu ameriškemu pozavnistu (trombonistu) tovrstne glasbe. Na koncertu, ki bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici v četrtek, 23. t. m., bodo sodelovali skupina Big Band, orkester RTV Ljubljana, skupina New Swing Singers ter pevci Jimmy Stjepan Stanič iz Zagreba, Simona Vodopivec, Alenka Godec in Sonja Kos. Koncert bo pravzaprav prava poslastica za ljubitelje glasbe iz 40. in 50. let. Naj omenimo, da je že v teku v uradu Kulturnega doma prodaja vstopnic za to prireditev.

Kot tretja prireditev pa je na sporedu priložnostna "Kotalkarska revija", na kateri bodo sodelovali kotalkarji ŠD Vipava (Rupa-Peč) s posebnim lastnim programom ter naš najboljši kotalkar in svetovni podprvak v kom-

binaciji Samo Kokorovec iz Trsta (ŠD Polet - Opčine). Revija bo v sredo, 29. novembra, v telovadnici Kulturnega doma. Kot je razvidno bo torej spored letošnjih prireditve dovolj pester in vabliliv, obenem pa izraža kulturno in telesnokulturno stvarnost naše goriske, zamejske stvarnosti, kot vrhunske dosežke v matični domovini. (ik)

Občna zbor KD Sovodnje in Briški grič

Tudi letošnja sezona v ljubiteljski kulturi se je začela v znamenju precejšnjih težav, ki so sicer značilnost zadnjih let. Ovine, ki jih naši kulturni delavci srečujejo skoraj dnevno, pa jih niso prisilile, da so vrgli puško v koruzo, ravno nasprotno. Tako je tudi v Sovodnjah, kjer je kulturno društvo že pričelo z delovanjem, ki se kaže predvsem na zborovskem in gledališkem področju. Podobno je tudi pri Briškem griču v Števerjanu, kjer so lani začeli z animatorsko dejavnostjo za najmlajše in to kar se da uspešno.

Kaj več o tem ter o drugih pobudah, ki jih nameravata društvi uresničiti v tej sezoni, bomo lahko zvedeli na rednih občnih zbiorih, ki sta najavljena za ta teden.

Briški kulturni delavci se bodo zbrali jutri zvečer ob 20.30 na društvenem sedežu na Bukovju. Skupščina članov sovodenjskega kulturnega društva pa bo na sporedu v četrtek, 16. novembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Opera Giocosa drevi v Verši

Drevi se bodo v Romansu nadaljevali tradicionalni glasbeni dnevi "Li nestris glesiiis", ki jih že osmo leto zapored prirejajo tamkajšnji krožek ACLI, župnija, društvo Pro Loco in krožek RSF iz Verše. Ob 18. uri bodo v Marijini cerkvi v Verši nastopili člani tržaškega orkestra Opera Giocosa. Glasbena skupina bo pod vodstvom dirigenta Severina Zannerinija podala Händlovo simfonijo Messia, Vivaldijevo Salve Regina in Mozartov Kronungsmesse. Z zborom Città di Trieste bodo peli tudi solisti.

Paolo Poli v Verdiju

Po uspehu, ki sta ga v prvem letošnjem gledališkem nastopu v Verdijevi dvorani žela Gabriele Lavia in Monica Guerritore z uprizoritvijo Shakespearovega Riharda III., bosta jutri ob 20.30 gostovala v Gorici igralca Paolo Poli in Milena Vukotić. Predstavila bosta delo samega Polija in Ide Ombronijeve "Legami pericolosi". Predstava sodi v abonmajemsko sezono italijanskega deželnega gledališča.

Kritično razmišljanje o načinih ukrepanja proti širjenju mamil

Srečanje o problemu mamil, ki sta ga prejšnje dni priredili Občina Gorica in KZE, je poželo izredno zanimanje. Dijaki so dopoldne napolnili avditorij, nič manj zanimanja pa je bilo na popoldanskem javnem srečanju z Luigiem Ciottijem, duhovnikom iz Turina. Ciotti je ustanovitelj skupine Abele, najbrž prve terapevtske skupnosti v Italiji in predsednik vsedržavne zveze, v katero je danes včlanjenih več kot dvesto skupnosti (v Gorici je v zvezo včlanjena skupnost Arcobaleno).

Ciotti ni po videzu in govorjenju videti prav nič "duhovniški". Nikomur ne vsiljuje ničesar, niti vere ("za to lahko kvečjemu poskrbi sam Bog", pravi). Zanimajo ga konkretni problemi: mamila, brezposelnost, prostitucija, s katerimi ima vsak dan opravka. Kljub večdesetletnim izkušnjam, zaradi katerih je najbrž na področju mamil med največjimi izvedenci, Ciotti ne soli ljudem pameti z dokončnimi sodbami in resnicami. Na razpravi v Gorici je tako povedal, da nima nobenega odgovora na vprašanje zakaj mladi uživajo mamila, ki je bilo naslovna tema srečanja. Mamila so namreč le eden od tolikih problemov mladih v današnji družbi, ki vrednoto človeške solidarnosti nadomešča s kompetitivnostjo, lažnim modernizmom in logiko osebnega uspeha za vsako ceno. Kdor

Luigi Ciotti

ne uspe, kdor je šibak, tega družba zavrača. Mnogi mladi so šibki, zato je na njihovem obzorju zapaziti frustracijo, morda mamila, alkohol, v skrajnih primerih zapor.

Kako pomagati tem mladim? Nikakor ne z zaporom - pravi Ciotti - kot predlagajo nekateri z dobro mero političnega oportunizma in nepoznavanja problema. Terapevtske skupnosti po Italiji so oblikovale geslo vzgajati,

ne pa kaznovati, ki je očitno v polemiki z novim zakonskim osnutkom o kaznovanju uživalcev mamil, prav tako pa z nekaterimi (namig na Mucciolijsa je bil očiten), ki zgnetejo skupaj 500 ali več mamilašev in jim skušajo vsiliti določen model obnašanja, ne da bi iskali v vsakem posamezniku vzroke in težave, ki so ga privedli do uživanja mamil. Kdor ni rešil svojih problemov po izhodu iz takega "zdravilišča" kot tudi po izhodu iz zapore zapade spet v uživanje mamil. Treba je zato predvsem razumeti vzroke nelagodja vsakega posameznika, predvsem pa vzgajati mlade k solidarnosti in participaciji. Vloga države bi morala biti predvsem v odpravljanju vzrokov širjenja mamil, pravi Ciotti: to so kultura nasilja, ki jo uveljavlja tudi država sama s proizvodnjo in prodajo orožja, brezposelnost, slabe socialne storitve, pomanjkljiva šola in neprimerno življenjsko okolje v velikih mestih. V to smer je treba usmeriti napore, ne pa v privijanje represivne zakonodaje.

V razpravi so v bistvu vsi podprli ta pristop do problema, tako predstavniki skupnosti "Arcobaleno" in "La Tempesta" kot bivša narkomanka, ki je posredovala svojo izkušnjo, pa mati mladeniča, ki so ga aretirali zaradi posesti hašiša, in tudi zdravnik centra za narkomanijo pri KZE.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
GORICA

CECILIJANKA 1989

31. revija goriskih pevskih zborov

Sodelujejo tudi zbori iz Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije.

GORICA - DEŽELNI AVDITORIJ
Sobota, 18. novembra, ob 20.30
Nedelja, 19. novembra, ob 16. uri

boutique

DONNA Alice

TRŽIČ

Drevored S. Marco 24 - Tel. (0481) 44509

V četrtek v KD 3. abonmajski koncert Glasbene matice Simfoniki RTV Ljubljana z dirigentom Nanutom

Simfonični orkester RTV Ljubljana je dober znanelec in visoko cenjen koncertni gost v Trstu. Ustanovljen je bil l. 1955 predvsem za potrebe ljubljanske radijske hiše, a je že od vsega začetka nastopal tudi v javnosti z izvajanjem širokega programa s posebnim poudarkom na slovenskih in jugoslovanskih skladateljih. Dobro je tudi poznan v inozemstvu po svojih kvalitetnih koncertnih nastopih. Med dirigenti tega orkestra so bili tudi nekateri sloviti mojstri taktirke in z njim sodelujejo solisti svetovnega slovesa.

Šef dirigent orkestra je primorski rojak Anton Nanut, ki je po rodu iz Kanala ob Soči. Nanut, ki je tudi profesor za dirigiranje na Akademiji za glasbo v Ljubljani, je bil sprva dirigent Mestnega orkestra v Dubrovniku, nato vrsto let vodja Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, od l. 1981 dalje pa je dirigent Simfonikov RTV Ljubljana. Prejel je številne nagrade in priznanja ter je z velikim uspehom gostoval v raznih evropskih in ameriških glasbenih središčih.

Program, ki ga bodo v četrtek izvajali gostje iz slovenske prestolnice, bodo tokrat izpolnila nesmrtna dela Ludwiga van Beethovna, v prvem delu uvertura Leonora III in druga simfonija, v drugem pa osma simfonija. Torej izredno bogat in izjemen glasbeni spored vreden visoko kvalitetnega orkestralnega korpusa.

Ludwig van Beethoven (1770-1827) se je rodil v družini glasbenikov, kar je nedvomno vplivalo, da je že v rosi mladosti živel v neprestanem stiku z glasbo. Sprva ga vidimo kot pianista - čudežnega otroka - a njegovo kasnejše življenje je posvečeno le glasbenemu ustvarjanju. Večkrat ga imenujejo glasbenega revolucionarja, a to drži le do neke mere. V for-

malno tehničnem pogledu pravzaprav ni bil novator, pomembno pa je v njegovih skladbah stremljenje po poglobitvi glasbenega izraza. Teža njegovih del je predvsem na glasbeni vsebini, kar pa njegovi sodobniki niso mogli doumeti, saj jih je njegov nov, netradicionalen način komponiranja skoraj plašil in odvrčal, kar je imelo za velikega skladatelja čisto vrsto nevšečnosti. Morda so nekatera njegovih del še danes marsikomu težko umljiva, čeprav je bila skladateljeva največja želja, da spregovori ljudem v njim razumljivi glasbeni govorici.

Beethovnov glasbeni opus ni številčen, a skoraj vsa njegova dela predstavljajo umetnine trajne vrednosti. Na področju orkestralne glasbe je Beethoven napisal devet simfonij, pet klavirskih in en violinski koncert, nekaj koncertnih uvertur in štiri operne ter nekaj manjših priložnostnih del. Beethoven je za svojo edino opero Fidelio napisal štiri uverture. Med njimi so tri poznane po prvotnem naslovu opere kot Leonorine uverture. Najbolj znana in priljubljena je tretja - Leonora št. III, ki jo je Beethoven napisal za drugo verzijo opere Fidelio ter je bila uprizorjena l. 1806 na Dunaju. Ta uvertura presega okvir operne uverture in je prej simfonična pesnitev s samostojnim značajem. Osredotoča se v celoti na notranjo vsebino opere in tako izraža trpljenje Florestana, ki je po nedolžnem zaprt v ječi, junaško odločitev njegove žene, da ga osvobodi, njen boj za zmago ter radost ob rešitvi in njuni ponovni združitvi.

Svojo Drugo simfonijo v D-duru je Beethoven dokončal ob koncu leta 1802, prvič pa je bila izvedena naslednje leto v aprilu. Takratna kritika jo je skoraj soglasno odklonila, češ da je v njej preveč stremjenja k novemu in pozornost vzbujajočemu ter da ji

manjka one neposredne učinkovitosti in udarnosti, ki odlikujejo njeno prednico. Tudi v primerjavi s 3. simfonijo Eroico je vedno stala v senci. A vendar je tudi druga simfonija izraz močne, žive in dognane umetniške ustvarjalne volje. Grajena je po klasičnem, pravzaprav Haydnovem vzoru. Obsega štiri med seboj dobro odtehtane stavke, od katerih so kar trije napisani v stereotipni sonatni formi, kar daje celoti poleg močne strnjivosti tudi nekaj enoličnosti.

Osma simfonija v f-duru je nastala v ugodnih in srečnih trenutkih Beethovnovga življenja. Opredeljuje jo skoraj intimna zamaknjenost, vedrina in življenjska radost dvainštiridesetletnega skladatelja. To je bil čas pomirjenja, ko so se po težkih preizkušnjah sprostile nove, zadrževane in prej le malo znane sile. V vsem delu se kaže ljubezniv in presenetljivo očarljiv značaj v neposredni in preprosti govorici brez velikih idej, brez dramatike in brez žalosti.

Osmo simfonijo je spremljala za velika dela tega skladatelja neobičajna usoda, odkriti jo je moral šele kasnejši rod. Po razširjenosti in priljubljenosti pri občinstvu ni bila enakovredna drugim Beethovnovim delom, kar je bila bržčas posledica površnega in slabega poznavanja ali nerazumevanja, pa tudi dejstva, da so bile njegove bolj znane simfonije zvezane z neglasbenimi dogodki in razlagami, ki rade nadmeščajo njihovo glasbeno vsebino. »Mali simfoniji«, kakor so jo nekateri imenovali, je verjetno dal pravo mesto šele Wagner. Nekateri glasbeni pisci so si to dejstvo razlagali s tem, da Osma simfonija ne daje toliko možnosti za iskanje občečloveškosti ali nadnaravnosti. Je bolj neposredno osebna, polna neukrotljivega veselja.

GOJMRIR DEMŠAR

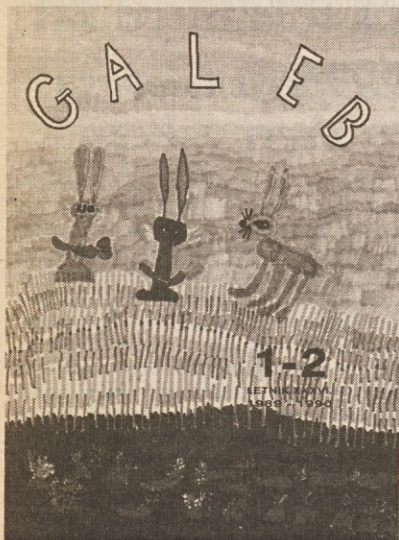
Slovenski film v Celju

Prvi del Tedna domačega filma v Celju, osrednje slovenske filmske manifestacije, je tekkel v redu. Predvajanje je v nabitem kinu Union odprl film *Kavarna Astoria*, da pa je bilo vzdušje torkove otvoritve še bolj slavnostno, je poskrbel predsednik slovenske skupščine Miran Potrč. »Pokrovitelj« rojstva nove slovenske ustave je v svojem nagovoru poudaril antropološko razsežnost vsake kulture, ki mora temeljiti na demokraciji, spoštovanju, tolerantnosti do manjšin, enakopravnosti pred zakonom in sožitju. O slovenskem filmu je nadalje rekel, da ga nikakor ne sme strašiti trznost, s tem pa je pozdravil novo usmeritev Vibe filma, ki hoče biti sedaj povezovalno jedro vseh slovenskih (tudi samostojnih) filmarjev, obenem pa kot proizvodna hiša išče svojo pot tudi v Evropo. Če je torej »štajerska dvojica«, *Kavarna Astoria* in Miran Potrč, priključila v dvorano običajno število celjsko občinstvo, je nasprotno film *Coprnica* Zofka Matije Milčinskega uročil Celjane, ki si v dvorano zato skoraj niso upali. Sicer pa se take stvari dogajajo, ko se filmi vrtijo že prej po dvoranih in poberejo s tem tudi publiko, na katero sicer računajo: pri *Coprnici* je bila seveda taka publika občinstvo najmlajših.

V četrtek, petek in soboto so vrteli boljše letošnje jugoslovanske filme, po vrsti Gričev *Hudičev raj*, Kenovičev *Kuduz* in Markovičev *Zbirni center*. Vendar pa je bila ob predstavljanju filmov letos v ospredju težka organizacijska in finančna situacija, ki je TDF tudi prisilila, da se dokončno sooči z vprašanji, ki so latentna že nekaj let. Na četrtkovem posvetovanju »Teden domačega filma - Kako naprej?« je predsednik organizacijskega odbora Boris Rosina dejal, da je njihov organizacijski pristop postal okostenel in povzročil krizo, ki se kaže v inertnosti manifestacije. Ta se je doslej 80-90-odstotno zanašala na ustrežljivost delovnih organizacij, katerim je v zamenjavo ponujala reklamne usluge. Letos je bil take vrste mecenatizem načrt, zato se je organizacija znašla v velikih gmotnih težavah. Kot je že uvodoma Slavko Pezdir z mestne SZDL v svojem uvodu razmejil vprašanja na programski, organizacijski in finančni vidik ter pri tem poudaril potrebo po večsrediščnosti kulturnih prireditev v Sloveniji in se pri tem ogled za novo in drugačno filmsko manifestacijo, a vedno v Celju, se je direktor Vibe filma Josip Košuta zavzel za mednarodno opcijo celjske manifestacije, taki pa je nasprotoval arh. Mirko Lipužič, predsednik Društva slovenskih filmskih delavcev. Kot že ostali se je Košuta zavzel za sestavo profesionalne ekipe, ki bi lahko skrbela tudi za druge filmske prireditve v Sloveniji. Silvan Furlan, glavni urednik revije Ekran, se je v svojem posegu navezal na direktorja Vibe in dejal, da bi se iz preroditve in profesionalizacije celjske ekipe lahko rodil profesionalni mehanizem. Kaj pa z letošnjimi novimi slovenskimi filmi? Danes se bo zavrtel v absolutni premieri *Nekdo drug* Boštjana Vrhovca, jutri pa bo celjske filmske dneve sklenil *Veter v mreži* Filipa Roberja-Dorina.

ALEŠ DOKTORIČ

Novi Galeb

Izšla je nova, tokrat dvojna številka revije Galeb. Mladim bralcem se predstavlja v prenovljeni obleki, ki sicer bistveno ne spreminja prejšnjega videza, je pa zato še bolj bogata, pisana, zanimiva. Glavni napor je usmerjen v to, da bi postal Galeb učenčev stalni spremljevalec pri pouku kot dopolnilo šolskim učbenikom, zato je nekaj novih rubrik, likovna stran, so novice iz sveta, naravoslovni članki itd. Skratka dovolj, da se sodobni učenec naveže na sodobni Galeb!

Gostovanje MGL v Trstu in Gorici Claudelova sodobna katoliška drama

»Oznanjenje Marijino je nedvomno največja sodobna katoliška dramska umetnina in pomeni novo pojmovanje drame in prodor katoliških misli in idej v gledališko umetnost. Misterij je postavljen v srednji vek, v dobo usodnih dogodkov in premenjav. Cerkev trpi zaradi treh papežev in krivoverstva, sv. Ivana Arška vodi francoske vojake in hiti v starodavni Reims, da bi okronala kralja. Tam gradi Peter Craonski veličastno katedralo v slavo, božjo, gradi z dušo in vso svojo umetniško močjo. Govav je. Nekoč se je hotel spozabiti nad Violaine, pa je prišla kazen. Violaine ga iz usmiljenja poljubi in se — okuži, odide v samoto, da bi se vsa posvetila Bogu in priklicala Milost za Jakoba in Maro, za Petra in trpečo Cerkev.«

Nalašč smo se morali zateči k citatu za opis vsebine Marijinega oznanjenja Paula Claudela, ki ga ta čas igrajo v okviru abonmajске sezone SSG v Kulturnem domu v Trstu (jutri in v torek še v Gorici). Nalašč zato, da ne bi zgrešili strele v tarčo, ki se ji reče miselna podoba drame, prave verske agitke, prvič uprizorjene na Slovenskem pod komunističnim režimom, kar je dajalo potezi MGL, da jo uvrsti na repertoar, nekakšen pridih prestopništva. Ampak, na kratko in poenostavljeno: Marijino oznanjenje bo brez dvoma govorilo vernemu človeku, utrjevalo ga bo v prepričanju o božji vsemogčnosti, o nujni človekovega žrtvovanja, o darovanju, čisti duši, ljubezni in sploh transcendenci, skrivnosti maše, mistiki. To božje je v postavitvi, ki si jo je zamislil režiser Dušan Mlakar, ves čas na meji med zemeljskostjo in nebeškostjo, mogoče je za nianso več tu pri nas kot na »oni strani«, kar pa vse utrjuje to čustveno razmerje do Boga, do nečesa neoprijemljivega, a v verni človekovi duši živega, prisotnega, dorečenega, osrečujočega. In na koncu, kar naj bi bil pravzaprav vrh katoliške etike — razsvetljskega in odpuščujočega. Skratka, sakralni obred, ki se na odru uresničuje v estetsko dovršenem videzu, a neznansko statični igri, verbalnem potovanju k Bogu, ki pa je počasno in konec koncev tudi zelo zelo dolgočasno. Obred maše torej, vendar brez vsega ceremo-

niala, ki naj daje obrednosti tudi obrise zanimivega, duhovitega, dinamičnega, tako da je Marijino oznanjenje za nas zanimivo predvsem (in ne »samo«) kot poskus konkretizacije vere, torej iracionalnega, na odru. S tem seveda ne morem nikomur prepričati, da mu ne bi bila uprizoritev, ki je za nas neizrazita, všeč, niti, da bi iz nje povlekel usodnejše in temeljitije sporočilo, ki so se ga trudili posredovati predvsem Zlatko Šugman, Marko Simčič, Tone Kuntner, Maja Šugman, Jožica Avbelj (na sliki) in Mirjam Korbar (igrali so še Janez Eržen, Tomaž Pipan, Matjaž Turk, Slavko Strnad, Vera Per in Anka Cigoj). Scena je bila delo Simone Perne, kostumi Alenke Bartl in glasila Ladja Jakše. MARIJ ČUK

Lisztova glasba v Faustovi simfoniji

»Faust-Symphonie« v treh delih za tenor, moški zbor in orkester Franza Liszta, je doživela v četrtek svojo prvo izvedbo v gledališču Verdi, čeprav je bila napisana pred 136 leti in prvič izvedena l. 1857 v Weimarju pod taktirko Liszta samega. Trije deli, na katere je razdeljena ta pesnitvena simfonija v svojem širokem cikličnem razvoju, izražajo vsak značajske značilnosti ene osebe: Fausta, Margherite in Mefista. Faust je predstavljen z dvema temama, zaupanima pretežno godalom: široko meditativno v prvem in krepko, odločno in nemirno v drugem delu; Margherita s čistostjo, preprostostjo in milino, ki je zaupana oboam; Mefisto z učinkovitim kontrastom z ličično in ganljivo atmosfero drugega dela, z ritmično in melodično, ironično in sarkastično deformacijo prejšnjih tem. V finalu uporabi Liszt, tako kot že v svoji Dantejevi simfoniji, človeški glas z moškim zborom in tenorjem solo. Ko se poleže orkestror hrup, se oglasi zbor z mirno in vedrino polno hvalnico večni ženskosti in njenim rešiteljskim sposobnostim.

Lisztova glasba v Faustovi simfoniji je programsko koncipirana, vendar pa je ta oznaka pri Lisztu zelo široka, saj mu Goethejeva pesnitev služi le kot navdih, kot začetna iskra, iz katere razvije svojo glasbo na najbolj logičen in glasbeno možen način, izvirač iz klasične tradicije.

»Faust-Symphonie« v svoji drznosti in mogočnosti verno odraža Lisztovo

prekipevajočo in kompleksno osebnost. V sebi sprošča silno ustvarjalno napetost, ki jo bogati pestrost harmonične in zvočne govorice.

Orkester gledališča Verdi je tokrat vodil madžarski dirigent Zoltan Pesko. Pod njegovim skrbno doziranim in dobro preglednim vodstvom se je orkester odzival v prvem delu še precej medlo brez zadostnega žara godal in brez potrebnega notranjega nemira, toda že v drugem delu Andante soave je bilo muziciranje polnejše, prežeto z milino pihal z izstopajočimi oboami.

Učinkovit je bil tretji del (z nekaterimi nepreciznostmi trobil), ki ga je dirigent Pesko smiselno privedel do mistične apoteoze ob sodelovanju odlično pripravljenega in glasovno spokojnega moškega pevskega zbora (pripravila ga je Ine Meisters) in vokalno še dokaj medlega tenorista Paola Zizicha z zaključnimi Goethejevimi verz iz Drugega Fausta (1806-1831) »Vsaka stvar, ki mine, je samo podoba«.

Dolgotrajni aplavzi, žal tudi tokrat ne prav številnega občinstva, so bili zasluženo priznanje za skrbno pripravljeno izvedbo. (jk)

Draguljarna - urarna
moderna in antična

Gold Emotion

F. Blasi

Trst - Capo di Piazza 2 (Trg Unità)
Tel. 040/64607

KUPUJ NA OPČINAH
VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE BOŽIČ 89

ZA VSAKIH 10.000 lir
NAKUPA ZAHTEVAJ SREČKO!

1. NAGRADA	15.000.000 lir
5 NAGRAD PO	2.000.000 lir
10 NAGRAD PO	1.000.000 lir

Vse nagrade so v zlatih žetonih
Žrebanje bo 5. jan. 1990

CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA
HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPCINE

Knjiga »Ta hiša je naša« o izpopolnjevalnem programu za slovenske vrtce

Drugi dom devinsko-nabrežinskih otrok

»Knjiga je za vse nas predstavljala predvsem izredno priložnost, da smo se lahko resneje zamislili ob problematiki naših vrtcev. Zato bi jo tudi ponudili predvsem v razmislek vsem, ki se ukvarjajo s predšolsko vzgojo, pa ne samo z njo. Kot šolnica, ki deluje na višjih srednjih šolah, lahko namreč povem, da mi je knjiga pomagala odkriti marsikaj pomembnega tudi za moje poklicno delo.«

Tako je povedala devinsko-nabrežinska občinska odbornica za šolstvo prof. Marinka Terčon-Brezigar, ko je na nedavni tiskovni konferenci predstavljala knjigo »Ta hiša je naša«. V podobnem duhu bi želeli tudi mi knjigo nekoliko izčrpnje predstaviti našim bralcem, zavedajoč se, da načenja problematiko, ki je velikega pomena in ki jo kljub temu precej zanemarjamo - tudi na straneh našega dnevnika. Menimo, da bi jo s pridom lahko vzeli v roke ne samo tisti, ki se poklicno ukvarjajo s šolo, ampak tudi tisti, ki zunaj šole imajo opravka z vzgojo otrok, se pravi v eni ali drugi obliki skoraj vsi.

Knjigo je izdala Občina Devin-Nabrežina ob odprtju otroškega središča v obnovljenem poslopju osnovne šole Karel Štrekelj v Sesslanu. Od tod tudi naslov »Ta hiša je naša«. Kot izčrpnje piše prof. Terčon-Brezigar v predgovoru, pa je knjiga plod triletnega programa, ki ga je devinsko-nabrežinska občinska uprava začela izvajati leta 1986 za izpopolnitev svojih slovenskih otroških vrtcev. Program so podprli Dežela Furlanija-Juljska krajina, deželni zavod za šolsko izpopolnjevanje in eksperimentacijo IRRSAE ter Komisija za manj razvijane jezike pri Evropski skupnosti, kar med drugim pomeni seveda tudi pomembno priznanje. Prav zaradi doseženih uspehov in podpor bo devinsko-nabrežinska občinska uprava program lahko ponovila oziroma ga podaljšala za nadaljnja tri leta.

Program je vodila psihologinja dr. Alenka Rebula-Tuta, ki je tudi urednica brošure »Ta hiša je naša«. Knjiga obsega 144 strani srednjega formata, razdeljena pa je na dva dela. Prvi je bolj dokumentarne narave in prinaša poročila devinsko-nabrežinskih otroških vrtnaric in animatorjev o delu v vrtcih, drugi pa obsega prispevke strokovnih sodelavcev triletnega programa in predstavlja poskus strokovne poglobitve problematike predšolske vzgoje. V prvem delu se zvrstijo spisi vzgojiteljice Savine Kante, Andrejke Terčon, Vladimire Guštin in Silve Tretjak-Paulina ter animatorjev Neve Bak, Darje Gruden, Vere Gulič, Adriane Pertot in Daria Pertota. Drugi del pa obsega prispevke dr. Alenke Rebula-Tute o psihologiji in psihologiji v vrtcih, jezikovne svetovalke prof. Vere Tute-Ban o jezikovnih problemih in didaktiki jezika v predšolski dobi, didaktične svetovalke IRRSAE Stanislave Sosič-Čuk o vzgojno-varstvenih ustanovah in današnjem času ter didaktične svetovalke IRRSAE Sonje Sirk o izkušnjah iz didaktike jezikovnega pouka v vrtcih.

Oba dela tako formalno kot po vsebini povezuje daljši pogovor, ki ga je dr. Rebula-Tuta imela z dolgoletno devinsko-nabrežinsko vzgojiteljico Fatino Radovič ob njenem odhodu v pokoj. Gre za posredovanje bogate in zanimive izkušnje. Knjigo pa vseskozi grafično razgibavajo slike in še zlasti risbe, ki so jih prispevali otroci vrtcev.

Resnici na ljubo velja pristaviti, da knjiga »Ta hiša je naša« prihaja na svetlo z določeno zamudo, saj je bilo otroško središče v Sesslanu slovesno odprto že letos spomladi. Zamudi so botrovala razne težave, ki so nastale pri sestavljanju in še bolj pri izdaji knjige. Ne bo odveč, če povemo, da so njeno izdajo poleg Komisije za manj razvijane jezike pri Evropski skupnosti finančno omogočili Kmečka in obrtnica hranilnica in posojilnica v Nabrežini, pa še podjetja Furlani Edoardo, Resim in Cogeco iz Trsta ter Robo iz Gorice.

Urednica knjige Alenka Rebula-Tuta: »Vrtci zaslužijo posebno pozornost!«

Kaj te je osebno najbolj spodbudilo, da si sodelovala pri oblikovanju knjige o devinsko-nabrežinskih otroških vrtcih, pravzaprav da si prevzela njeno urejanje?

Odločili smo se za knjigo predvsem zato, ker v naši skupnosti ni navade, da bi vzgojitelji dokumentirali svoje delo in se o njem soočali z drugimi. V našem šolstvu je skorajda popolnoma odsoten kolektivni pristop. To pa tudi pomeni, da vse izkušnje, ki jih vzgojitelji v dolgih letih dela naberejo, gredo v nič, kadar odidejo. Tega smo se pri nas posebno živo zavedli, ko je odhajala v pokoj vzgojiteljica Fatina Radovič po tridesetih letih kvalitativnega dela v devinsko-nabrežinskih otroških vrtcih. To me je osebno najbolj spodbudilo, da sem prevzela urejanje knjige, v kateri sem objavila tudi daljši intervju z Radovičevo. Upam, da je v njem prišla do izraza večplastnost vzgojiteljskega dela v otroških vrtcih.

Iz podobnih razlogov sem prosila vse vzgojiteljice, animatorje in in strokovne sodelavce, ki so delali v devinsko-nabrežinskih otroških vrtcih v okviru triletnega izrednega programa, naj vzamejo pero v roke ter skušajo posredovati javnosti svoje izkušnje in dognanja. Poleg tega se nam je zdelo potrebno, da v knjigi pridejo na nek način do izraza tudi otroci. Zato smo objavili po eno risbo vsakega izmed njih.

Kateri so najpomembnejši problemi, s katerimi ste se spopadali v triletnem izrednem programu za de-

Alenka Rebula-Tuta

vinško-nabrežinske otroške vrtce in ki najbrž prihajajo do izraza tudi v sami knjigi?

Ko smo pred dobrimi tremi leti začeli delati, nam je takoj bilo razvidno, da obstajata dva glavna sklopa problemov. V prvi sklop bi lahko spravili vse tiste, ki se tičejo izobraževalnega dela, od jezikovne vzgoje do splošnega širjenja otrokovih umskih sposobnosti. Drugi sklop pa zadeva otrokovo duševno zdravje, brez katerega je vsako izobraževalno delo jalovo. V ta sklop sodijo otrokovi odnosi z družino, z vrtcem itd. V naših programih in potem v praktičnem delu v okviru triletnega načrta smo stalno slušali delovati na obeh teh ravneh.

Na katere pomanjkljivosti pri tradicionalno zastavljenem izobraževalnem delu bi še zlasti opozorila?

Glavni problem je, kako motivirati otroka, da bi imel raziskovalni odnos do realnosti. Da bi to dosegli, pa moramo nujno izhajati iz otrokovega konkretnega kulturnega zaledja. Izobraževanje je smiselno in učinkovito, če je po meri gojenca. Ko so naše vzgojiteljice sestavljale izobraževalne programe za otroke, so vedno izhajale iz njihovih družin, vasi ipd. Strokovni sodelavci so potem v bistvu le dopolnjevali to temeljno usmeritev vzgojiteljic. To je seveda prišlo do izraza tudi pri jezikovni vzgoji, ki se je redno navezovala na narečno govorico.

Jezikovno izobraževanje pripadnikov manjšinske narodnostne skupnosti ima seveda poseben pomen, pa tudi posebne težave...

Kar se nas tiče, smo problem jezikovnega izobraževanja postavljali na dveh ravneh. Po eni strani je bistvenega pomena, da imajo same vzgojiteljice zadostno jezikovno znanje. V tem smislu smo tudi priredili posebne tečaje. Druga stvar pa je didaktično delo v vrtcih, kjer se spet izkaže, da je treba izobraževalne programe izdelati za vsak vrtec posebej, še več, za vsakega otroka posebej. Naj tu omenim, da naša strokovna sodelavka za didaktiko jezika prof. Vera Tuta-Ban v svojem prispevku k naši knjigi deli otroke ob vstopu v vrtce v štiri glavne

skupine, od otrok, ki so govorno razviti, do onih, ki se izražajo v poljeziku ali ki celo slovenščine ne razumejo.

Dejstvo, da se morajo vzgojiteljice prilagoditi malodane vsakemu otroku posebej, pa spet postavlja v ospredje vprašanje njihove priprave. Za uspešno jezikovno vzgojo ni dovolj perfektno obvladati jezik, treba je tudi to znanje učinkovito posredovati. Na ta problem pa mi kot narodnostna skupnost nismo nikoli organsko odgovarjali, ne na ravni vrtcev, ne na višjih šolskih ravneh.

Kaj pa skrb za uravnovešene duševni razvoj otrok?

Medtem ko je v zadnjih 15 ali 20 letih bil velik poudarek na intelektualnem razvoju, se zdaj čedalje jasneje zavedamo bistvenega pomena čustvene in sploh duševne rasti otrok. Danes imamo opravka z generacijo materialno presitih in intelektualno zelo stimuliranih otrok, ki pa so večkrat čustveno podhranjeni in zato pogosto niso kos nobeni obremenitvi ali stiski. Korenine tega stanja je treba iskati v strukturi naše družbe, v kateri ni pravega mesta za otroke, kot sicer tudi ne za druge kategorije ljudi brez družbene moči, kot so ostareli, bolni, umsko in drugače prizadeti.

Očitno gre za izredno težke in zapletene probleme, ki jih ni preprosto reševati. Kar se nas tiče, smo skušali v okviru našega triletnega programa na posebnih tečajih razvijati čut otroških vrtnaric za otrokov notranji svet. Sicer pa moram povedati, da so zlasti nekatere v tem smislu naravno zelo obdarjene.

Lahko bi torej rekli, da je za duševno uravnovešeno rast otrok potreben predvsem duševno zrel vzgojitelj.

Drži. In to bi morali upoštevati pri izobraževanju in izpopolnjevanju vzgojiteljev. Izobraževanje, ki se zreducira na golo kopičenje informacij in ne skrbi za osebnostno rast vzgojiteljev, ni v resnici nobeno izobraževanje. Vzgojitelj potrebuje tudi soočanje o svojih čustvih, o tem, kako učinkuje na otroka s tem, kar je.

Rada pa bi pri tem poudarila tudi bistven pomen, ki ga ima dobro počutje vzgojiteljev. Veliko pozornost je torej treba posvetiti razmeram, v katerih delujejo. Izpopolnjevanje ne sme biti prisilno delo, zaradi katerega so potem vzgojitelji še bolj živčni v vrtcih! Mislim, da lahko rečem, da se je devinsko-nabrežinska občinska uprava v tem smislu dobro izkazala.

Kolikor nam je znano, je knjiga »Ta hiša je naša« prva, ki se resneje loteva predšolske vzgoje pri nas. Moramo torej sklepati, da gre za dokaj zanemarjeno področje?

Žal je res tako in žal to ne sme niti presenečati. Kot smo že ugotavljali, je otrok v naši družbi odrinjen na obrobje. To tudi v naši skupnosti, ki se o vrtcih in njihovih vzgojiteljih ni nikoli veliko spraševala. To pa je hudo, saj je delo z najmlajšimi najtežje. V nasprotju z ustaljenimi predstavami mislim, da bi se strokovna usposobljenost vzgojiteljev morala v resnici večati z nizevanjem starostne stopnje gojencev.

Imaš vtis, da je stanje v osnovnem, srednjem in višjem šolstvu boljše?

Na teh ravneh smo že dalj časa pričeli raznovrstnim prizadevanjem za posodobitev programov in metod. Vtis pa imam, da so ti naporji večkrat postavljeni na premalo starne in preverjene temelje. Tako npr. tečaji za osnovno šolo, ki so zdaj v teku, povsem zanemarjajo čustveno razsežnost otrok in v njih bi tudi zmanj iskali navezovanje na otroške vrtce. Vsega tega v ministrskih programih preprosto ni! In vendar je za vsako vzgojo bistvenega pomena, da izhaja iz stvarnosti. Mislim, da je tudi tako omejeno delo, kot smo ga opravili v devinsko-nabrežinskih otroških vrtcih, lahko dragoceno prav zaradi svoje zasidranosti v konkretnosti. Če drugega ne, nam je zdaj veliko jasnejše, kateri so naši dejanski problemi. Kot sem že na začetku poudarila, pa je zelo pomembno tudi to, da so vzgojitelji postavili skupno delo in tako prerasli zaprtost v svojih vrtcih.

Stran pripravil

MARTIN BRECELJ

Iz študije o didaktiki jezika

Dvojezičnost v predšolski dobi

Na tem mestu bi se lahko še vprašali, ali ni prezgodnja dvojezičnost ovira za jezikovni razvoj otroka. Teoretično je seveda bolje, da je primarno okolje otroka enojezično, da se materinščina dobro utrdi, preden začnemo z drugim jezikom. Toda v praksi je pri nas takšno ločevanje jezikov večkrat nemogoče. Otroci se tako ali drugače srečajo z italijanščino še pred vstopom v vrtce, ali v okviru svoje družine (mešani zakoni, sorodniki, družinski prijatelji) ali v bližnji okolici (sosedje, trgovine, zdravnik itd.). Te razmere zahtevajo od staršev in vzgojiteljev dodatni napor, kajti znanje dveh jezikov pelje v smer dvojezičnosti samo, če ostajata oba jezika (oba sistema) strogo ločena. Znati oba jezika, vsakega zase, enako dobro, je dvakrat bolj naporno, kot obvladati enega samega. Največja ovira za razvoj govorne kompetence otrok so ravno slabi govorni modeli odraslih: če dva jezika med seboj mešamo, tako da tvorimo stavke z italijansko strukturo in slovenskimi (ali deloma) besedami ali pa rabimo italijanske besede s slovenskimi obrazili ipd., nastajajo **interference**, ki zapirajo pot nadaljnjemu razvoju govora v enem in drugem jeziku.

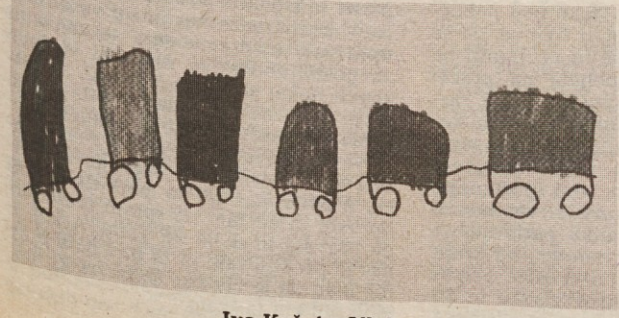
Vsak od staršev bi moral v odnosu s otrokom uporabljati jezik, ki ga najbolje zna. Žal pa se dogaja, da včasih prevladujejo psihološki in socialni razlogi in da starši uvajajo kot družinski jezik družbeno uglednejši italijanski tržaški dialekt, čeprav ga ne znajo dobro, in tako ponujajo otroku slab govorni model, s katerim si ne bo pridla pomagal niti med italijani, kaj šele v slovenskem okolju.

Iz vsega povedanega je razvidno, da je jezikovna problematika, pred katero so postavljene vzgojiteljice, zelo zapletena in da zahteva od njih poznavanje ne samo jezikovnih zakonitosti, ampak tudi nekaterih teoretičnih izhodišč in pa učinkovit metodični pristop. Marsikatera rešitev je odvisna od njihove didaktične iznajdljivosti, vesti in zavesti, da je dvojezičnost (in dvokulturnost) vrednota.

Raziskave in praksa potrjujejo, da so večjezični ljudje strpnost, bolj odprti in bolj dojemljivi in da je to edina možnost za preživetje v današnjem svetu; da se v to širino odpira tudi Evropa in posamezne kulture v njej.

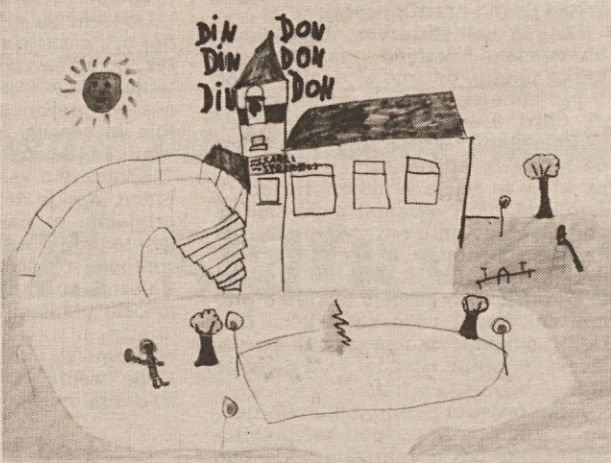
Toda dvojezičnost je vrednota le, če se dvigne na določeno kvaliteto raven. Samo prava dvojezičnost, to je popolno obvladovanje dveh jezikov, odpira vrata v dve kulturi. Polovičarska dvojezičnost pa vodi v asimilacijo, ko večinski jezik okolja, družbeno uglednejši, izrine manjšinskega. Zato je samo v večji in drugačni kakovosti jezikovnega pouka videti možnost za razvoj ne samo vrtcev, ampak sploh vsega slovenskega šolstva v Italiji. Ob italijanskih šolskih ustanovah, ki so izrazito enojezične in enokulturne, postajajo slovenske naprednejša alternativa.

Vera Tuta-Ban

Ivo Košuta: Vlak

TA HIŠA JE NAŠA

OB OTVORITVI OBČINSKEGA OTROŠKEGA SREDIŠČA

Naslovna stran knjige

Iz pogovora z vzgojiteljico Fatino Radovič

»Nesmiselno je otroka siliti«

»Malemu otroku smo dolžni enako poštenost kot odraslemu, ker si naše ravnanje dobro zapomni in ga čuti v globino. Moji otroci so na primer vedeli zelo dobro, kaj in kdaj lahko delajo in kaj ne, ker sem bila dosledna v svojem ravnanju. Če smo kdaj naredili izjemo, sem povedala, zakaj se ne držimo običajnega pravila. Otroci so ubogali brez večjih težav, ko je šlo za disciplino, ker so veljala vedno ista, dosledna pravila za vse. Bilo je jasno, zakaj se na določen način vsi obnašamo - na primer, zakaj pospravljamo igrače.«

Če otrok prinese od doma svojo najljubšo igračo, tudi ni prav, da mu te dragocenosti ne pustimo imeti v vrtcu. Če je otrok na neko igračo zelo navezan, ima pravico, da jo ima ob sebi zlasti na začetku, ko se v vrtcu še ne čuti sproščen. Tudi pozneje sem pustila, da so otroci nosili svoje igrače v vrtce: skupaj smo si jih ogledali, ko so jih razkazovali, potem pa spravili, da bi ostale nepoškodovane. Če jih niso hoteli posoditi, nisem silila, tudi odrasli smo zelo ljubosumni na svoje najdražje predmete.

Sploh ne maram siljenja, v tem je nekaj proti otroku. Če otrok ni hotel jesti, ga nikoli nisem

silila. Samo predstavljam si lahko, kaj bi doživljal otrok, ki mu gre na jok in je ves prestrašen, jaz pa ga silim s hrano. (Pomislimo, kako bi se počutili mi, če bi nam bilo hudo in bi nam kdo tlačil hrano v usta.) Tudi če otrok celo jutro ne je, to ni nič tragičnega, saj v začetku otrok lahko je doma. Pri kosilih sploh nisem silila tudi zato, ker se pri hrani otrok posebno močno spominja doma in je zato zlasti tisti trenutek lahko najbolj žalosten. Zato sem pač čakala, da počasi preboli domotožje in sam prisede in začne jesti, ker mu postane v veseli družbi prijetno in lepo jesti.

Nekateri otroci potrebujejo več časa in morajo hoditi na kosilo domov. Nekateri, čeprav so bili izjeme, dolgo niso premostili te težave. Mislim, da bi s siljenjem dosegla le to, da bi se otroku vrtce uprli. Treba je upoštevati razlike med njimi: nekateri potrebujejo več časa in se od doma težje odtrgajo in se pri kosilu preveč spominjajo na dom, zato je potrebno z njimi posebno obzirno ravnati. Lahko si pomagamo tudi s tem, da ostane nekaj časa mama pri kosilu, da otrok začne jesti in preмага svojo težavo.

Zapisala

Alenka Rebula-Tuta

Na pot pod Cimo Brento

Ne vem, kolikokrat se je Angel v dneh pred 26. avgustom ozrl v nebo in gledal podeče se oblake, zvečer pa strmél v televizijski ekran in pozorno poslušal vremenske napovedi, ki za konec tega poletnega meseca niso bile najbolj ugodne. Skrbelo ga je, kakšno bo vreme v tednu, ko se bo številna skupina tržaških planincev podala na izlet v Dolomite Brente in na Presanella, v okviru vsakoletnega enotedenskega tradicionalnega izleta, ki ga prireja SPDT.

Angelova skrb zaradi vremena je izhajala iz vseh prejšnjih izkušenj, ko je vreme marsikdaj zagodilo našim planincem prav v zadnjem tednu avgusta, kadar so se podili po visokogorskih poteh v Aostli, Avstriji, Piemontu in še kje drugje. Pa kaj vreme: sonce ali dež, sneg ali nevihta, datumi so bili določeni, koče rezervirane, plačana celo kavcija in treba je bilo iti.

V soboto, 26. avgusta, se je zato vila kolona osebnih avtomobilov proti Sesslanu in dalje proti južni tirolski deželi. Vsak udeleženec je v srcu tiho upal, da bo vendarle preživel sončni teden v gorah in si želel planinskih podvigov in vzponov v sijočem soncu. Vse nas je vsekakor spremljala napetost, najbolj napet je bil seveda Angel, ki se je zavedal, da nosi veliko odgovornost za uspešen potek enotedenskega obiska v Dolomiti Brente.

Po šestih urah vožnje, prevozili smo nekaj nad 400 kilometrov, je skupina 20 planincev SPDT, katerim se je pridružila tudi članica goriškega planinskega društva Nadja, vendarle prispela v Madonna di Campiglio. Bil je že čas, ker smo se res naveličali vožnje. Še pet kilometrov makadamske poti do koče, pravzaprav gorskega hotelčka Valesinella in predstavili smo se upravniku, ki nas je že čakal. Tedaj smo se že zamakneno ozirali v divje navpične stolpe in zvonike sivega skalovja Cime Brente, kamor smo bili namenjeni. A ni bilo časa za občudovanje gorskih krasot. Treba je bilo pripraviti vse potrebno za tridnevno turo po zavarovanih poteh tega gorskega masiva, stlačiti v nahrbtnike vrvi, vetrne jopice, čelade, vponke, varnostne pasove in podobno.

Sonce se nam je smejalo, ko smo optnati s težkimi nahrbtniki zakorakali na stezo, ki se je naglo začela dvigati v gozdni svet. Veselo smo spešili in oglasil se je živahen pogovor. Začel je liti pot z obraza, a se na to nismo ozirali. Želja po novih doživetjih in podvigih nas je kar gnala v strmino. Celo postanek pred kočjo Casinei, po skoraj enournem vzponu, je bil obrobnegega pomena. Silili smo navzgor, nad gozdno mejo v sivo razmetano skalovje proti kočji Tuckett, cilju našega prvega dne v Dolomiti Brente.

In še dobro, da smo tako hiteli. Niti se nismo zavedli, kdaj se je sonce skriilo za oblake, nenadoma je zapihal hladni veter, vse je postalo kar sivo in komaj smo vstopili v kočjo, se je že ulilo. Pač nagle vremenske spremembe, ki jih doživljamo v hribih. Pa ni bilo dovolj. Čez nekaj časa se je usula toča in po strehah so bobnala kot lešniki debela zrna ledu. V nekaj minutah je bilo vse belo. Spogledovali smo se in se tolažili, da smo vendarle pod streho, na obrazu našega vodiča Angela pa se je zarisala zaskrbljenost. Tuhtal je, kako bomo izpeljali turo, če nam bo vreme tako nagajalo. Potolažila sta nas obilna večerja in rdeča večerna zarja, ki je nad oddaljenim Adamelom napovedovala izboljšanje.

V naluvo na skalnatih policah

Res smo v jutranjem svitu že stopili po stezi, ki nas je od koče Tuckett vodila na zavarovano pot Sosat. Pred nami je bila šesturna hoja in obetalni smo si lepe gorske doživljaje, naš cilj pa kočja Pedrotti Tosa pod znameniti Bocchetti in najvišjim vrhom te dolomitske skupine Cimo Toso. Nad nami se je pnelo sinje nebo, pred nami so se dvigali navpični zvoniki, sami castelli in castelletti, srca so nam kar vriskala od veselja in poskakovali smo po gruščnati poti, ki nas je v širokem ovinku pripeljala do vstopa na zavarovano pot Bocchette pod Cimo Brento. Zagledali smo se v močvirje Crozzon di Brenta, za katerim se je dvigala zasnježena Cima Toso, za našimi hrbti se je košatil masiv Grostè, iz doline pa so se dvigale meglice.

Nenadoma smo se znašli pred navpično padajočo steno. Navzdol so peljale v skalo pritrjene železne lestve, na dnu katerih smo stopili na polico in nekaj korakov dalje spet na železno lestev, ki nas je navpično pripeljala na široko skalnato polico, po kateri smo v velikem ovinku, visoko nad kočjo Brentei, prišli na široko ploščad žive skale, na kateri se je dvigala planinska postojanka Alimonta.

Za nami je bilo približno tri ure hoje, zato je bil počitek obvezen, čep-rav nas je Angel gnal dalje. Imel je prav. Neopazno se je pooblačilo in ni kazalo nič dobrega. Topel čaj pa je bil vendarle bolj privlačen. Pred nami je bil najlepši del te dolomitske ture. Sopihali smo po snežišču od koče Alimonta do vstopa na police zavarovane poti. Povzpeli smo se po navpičnih železnih lestvah in se z vponkami zavarovali na jekleno žico. Ozrl sem se naokrog, da bi se naučil lepote divjega gorskega sveta, a zaman. Povsod so se podile meglice, se trgale in dvigale proti vrhovom. Stopal sem delno sklonjen, da ne bi z glavo udaril v štrleče

V DOLOMITIH BRENTE

Tradicionalni enotedenski pohod tržaških planincev

Tekst in slike
LOJZE ABRAM

robove. Tedaj me je zmocila prva dežna kaplja. Najbližji smo se spogledali, potem pa iz nahrbtnika naglo potegnili pelerine.

Treba je bilo naprej, povratka v zavetje koče ni bilo. Angel je sicer malo priganjal, potem pa je sam umolknil. Na policah nas je bilo 16, med temi tudi Maja in Daša. Štiri druge planinke, Nadja, Pija, Marija in Maja, so ubrale drugo, lažjo smer, pot Orsi, ki ni tako zračna in izpostavljena. Mi pa smo se morali spoprijeti s težavami in večjimi nevarnostmi. Mokre skale so bile spolzke, kar ni premočil dež, so močili curki vode, ki so v slapovih padali z gladkih skal prav na stezo, oziroma na police, po katerih nas je vodila pot.

Se dopoldne smo si nadejali, da bomo uživali ob pogledu na Campanile Alto in Campanile Basso, skalnate znamenitosti te lepe planinske poti imenovane Bocchette. Namesto tega pa je bilo treba napeto paziti, kam stopaš in kam se boš oprijel, da te ne bodo zalivali slapovi. Le za bežen trenutek sem v raztrgani megli zagledal Campanile Alto, a moja skrb in skrb nas vseh je bila, kako čimprej priti iz te velike moče. Povrh vsega je v tem obupnem vremenu malo manjkalo, da se ni pripetilo najhujše. Enemu naših je spodrsnilo na mokri skali in le v zadnjem trenutku se je ujel za jekleno vrv, ki je pred njim že zeval prepad.

Končno na suhem

Dolge tri ure je trajalo tavanje po mokrih skalnatih policah poti Bocchette, na katere so se zlivali večji in manjši slapovi, in ko smo končno stopili z zadnje železne lestve na sedlo Bocca di Brenta, je najhujše prenehalo in pozdravilo nas je smejoče sonce. Pol ure kasneje so naše cunje pred kočjo Tosa plapolale in se sušile v vetru in soncu, sami pa smo si ogrevali otrple ude z dolgimi požirki čaja, ki smo ga oplemenitili s precejšnjimi dodatki žganih pijač. Še vsakomur je bilo seveda žal, da nas je dež prikrajšal za najlepši užitek: občudovanje drzno speljane zavarovane poti Bocchette Centrali pod navpičnimi ostenji visokih skalnatih zvonikov.

Potolažili smo se pri večerji, ko smo napolnili prazne želodce in veselo sprejeli še štiri naše prijatelje planince, ki so še istega dne prišli iz Trsta in se nam pridružili, kot dogovorjeno. Prišli so najstarejši v skupini: Zoro, Vojko, Rado in najmlajši od vseh Samo. Tedaj je padla tudi odločitev. Vzpona na Cimo Toso ne bo, ker je dež spral z ledenika vrhno plast snega, zato bi morali stopati po živem

ledu, kar je predstavljalo dodatno nevarnost in tveganje. Naslednje jutro smo se zato usmerili na pot Palmieri, ki nas je v širokem krogu nad dolino Tramontana in preko prelaza di Nogarap pripeljala do koče Agostini v višini 2.410 metrov.

Snežna nevihta

Spet je prevladala sproščena dobra volja, saj nas je sonce grelo in obenem sušilo naše še vlažne obleke in predvsem gozdarje. Spešili smo po rahlo se dvigajoči stezi do planinske postojanke in vdrli vanjo za kratek počitek in okrepčilo.

Komaj smo odložili nahrbtnike, sedli in si naročili tople pijače, se je stemnilo. Zunaj je v nekaj minutah prihrumela nevihta, temperatura je naglo padla in začelo je vedno gostejše snežiti. Kar spogledali smo se, poslabšanje vremena pa je najbolj prizadelo Angela. Pred seboj smo imeli navpični vzpon po železnih lestvah na sedlo Due Denti in od tam sestop do koče 12 Apostoli. V takem vremenu pa ni bilo niti misliti, da se skupina 24 planincev poda na tveganje. Prijazen upravnik je medtem zakuril v kaminu, da smo se ogreli in posušili nekaj svojih reči, pripravil je kosilo in nas tolažil, da je v kočji dovolj prostih ležišč.

Po več kot štiriurnem brezdelnem in napetem čakanju, se je vreme le toliko uneslo, da smo si upali na pot. V par minutah smo bili vsi pripravljeni. Četrto ure kasneje je prvi v naši skupini stopil na prvo stopničko železne lestve zavarovane smeri Castiglioni, ki se je pnela v nebo, pritrjena v živo skalo. Kot ogromni pajki smo se po lestvah dvignili navzgor, premagali več kot 300 stopnic in skoraj 500 metrov višinske razlike od koče Agostini in približno uro kasneje nekoliko premraženi stopili na ozko sedelce Due Denti, odkoder smo se spustili po valečem se grušču navzdol v od daleč že vidno kočjo 12 Apostoli.

Kako prijetno je bilo toplo zavetje v koči, kamor smo prispeli vsi premraženi. Grela nas je tudi zavest, da smo kljub vremenskim neprivlačnim vztrajali, premagali nastale težave in kot pravi planinci dosegli tudi zadani si cilj.

Bili smo na koncu ture v Dolomiti Brente. Naslednjega dne smo bili namenjeni v dolino, zato si nismo delali več velikih skrbi. Bili smo sproščeni, zato smo tudi lažjega srca legli na pograde.

Spet v dolino

Presenečenje nas je čakalo naslednje jutro, ko je bilo treba razbijati led v kadi pred kočjo, da si si dejansko

»osvežil« obraz po delno neprespansi noči, ko smo se v sobah zavijali v odeje, ker je zunaj močno zavijal hladni veter. Pol ure kasneje smo se poslovili od upraviteljev koče 12 Apostoli in se v strnji skupini spuščali v dolino po strmi gruščnati poti, na kateri smo splašili trop gamsov, ki so se v naglici zapodili v skalnate višine nad melišči in z drznimi skoki vzbujali naše občudovanje.

Spustili smo se dobrih 700 metrov niže in se znašli na robu druge prelestne doline na naši poti: Val D'Agola, a toplo sonce in zelen travnik sta nas premamila, da smo odložili nahrbtnike in si privoščili izdatno malico. Pravi užitek je bil potem prihod do pravljicnega gorskega jezera D'Agola, ki leži še 300 metrov niže. Čudovita gorska pokrajina se je zrcalila v temnomodri vodi in nas tako prevzela, da smo po treh dneh samega sivega skalovja ostrmeli. Črtali so fotoaparati, presestljivo pa je bilo srečanje z dvema mladima, ki sta jahaje na konju opravljala trekking v Dolomiti Brente.

Zakorakali smo na gozdno cesto, ki nas je v senci visokih macesnov mimo planšarije Brenta pripeljala do slikovitih slapov hudournika Valesinella, ki predstavljajo pravo turistično atrakcijo za obiskovalce teh krajev.

Do sem smo hodili dolgih pet ur, pol ure kasneje pa je naš največji užitek, poleg seveda obilnega kosila, bila topla prha v koči Valesinella, kjer so nas od prejšnjega dne čakali Aljoša, Pija in Marija, ki so se s kočjo Tosa vrnili že prejšnji dan.

Komaj smo vase zmletli nekaj tople hrane, nas je že minila utrujenost in privlačile so nas tamkajšnje naravne lepote. Popoldanske ure smo namenili sprehodu ob številnih slapovih rečice Valesinella do njenega izvira na istoimenski planšariji, ki se je košatila na obsežnem travnatem pobočju, s katerega smo se ponovno zazrl v skalovje Cime Brente, ki se je v večernem soncu dvigalo v sinje nebo.

Pod Presanella

Pred končnim naskokom na Presanella smo si privoščili dan počitka. Ni bilo to poležavanje in lenarjenje, temveč krajša tura ob prelepih gorskih jezerih nad Madonna di Campiglio. Že popoldne pa smo se vrnili do svojih vozil in nato v postojanko Valesinella, kjer smo prespali zadnjo noč. Teden se je že nagibal h koncu, preostajal nam je še vzpon na Cimo Presanella nad prelazom Tonale.

Bil je četrtek in tistega dne smo nameravali priti do planinske postojanke Denza pod Presanella. Poslovili smo se od nadvse prijaznega upravnika hotelčka Valesinella, in že smo drveli mimo Madonne di Campiglio in prelaza Carlo Magno do križišča pri Dimaru, kjer smo zavili na prometno cesto proti prelazu Tonale. V mislih smo imeli le naš naslednji cilj, Presanella, zato smo pri kraju Vermiglio zavili na stransko pot in prispeli v kraj Stavél. Od tu do koče Denza je skoraj tisoč metrov višinske razlike, kar pomeni štiri ure hoje. Že dan prej nam je Angel pravil, da se od Stavéla vije stara mulatiera precej visoko pod pobočja Presanella in odločili smo se, da se bomo peljali čim više in prihranili na času. Kolona je zapeljala na precej ozko, približno 4 kilometre dolgo, razrito, prepadno in ovinkasto pot, na kateri smo vsi vozači bili v stalnem strahu, da bomo na tej, tako imenovani »cesti«, pustili kak del podvozja. Muka je trajala pol ure in vsi smo si oddahnili, ko smo lahko parkirali na širšem prostoru pod borovci, na kraju imenovanem Forte Pozzi Alti. Pripeljali smo se 1880 metrov visoko in do koče je bilo še 400 metrov višinske

razlike. S terensko vožnjo smo se torej dvignili dobrih 500 metrov in veseli, da nam je avtomobilski podvig uspel, pobrali nahrbtnike z vsemi težkimi pritlikinami za ledeniški vzpon in se napotili na ozko, prepadno in zračno stezo, ki so jo gradili vojaki v prvi svetovni vojni. Stopili smo tudi v živo skalo izkopen predor, stopali po na novo postavljenih brveh nad hudourniški žlebovi in se v sončni pipeki vzpenjali vedno više in više po tu pa tam zlizanem sivem skalovju. Prihod pred kočjo Denza je bil za marsikoga olajšanje. Z ramen so popadali nahrtniki in koj zatem so se na lesenih ograjah, skalah in skladovnicah drvi sušile prepotene srajce in nogavice, mi pa smo se predajali blagodejnemu sončnim žarkom in strmeli v se verozahodne ledene strmine, serake in razpoke nad kočjo, ki so se lesketale v soncu in se navpično dvigale do skalnatega vrha mogočnega masiva Presanella.

Pred večerjo in spanjem je Angel naredil selekcijo tistih, ki se bodo povzpeli na vrh in malo v skrbeh pregledoval opremo. Ni bil preveč navdušen nad obutvijo nekaterih, ki ni bila najbolj primerna za ledenik. Z vremenom si Angel ni delal težav. Trdno je upal, da nas bodo na vrhu pozdravili sončni žarki.

Na Cimi Presanella

Tista noč je bila kratka. Napetost in pričakovanje sta naredila svoje. Ob petih zjutraj je bilo že vse pokonci in uro kasneje je skupina šestnajstih tihih senc v temi zapuščala kočjo in se pospešeno podila v strmino po razmetanem skalovju na sedlo, kjer se je pot nekoliko uravnala. Brilo je okrog ušes, vendar smo se le ozirali v strmi ledenik, na katerem sta se pomikali dve piki. Bila sta Lenart Vidali in njegova spremljevalka, ki sta se nam pridružila dan prej in se že ob petih zjutraj zapodila v ledeno steno, ki je skoraj navpično padala s Cime Presanella.

Naredili smo velik ovinek in dosegli rob ledenika pod prelazom Ceren v višini 300 metrov. Zavitata se je zarja, ko smo si nadevali derese in začeli prečkati prostrano ledeno polje, ki se je po prelazu Ceren naglo začelo strm dvigati, da je jemalo sapo. Vztrajno smo rinili v strmino proti sedlu Freshfield na višini 3425 metrov. Na sedlu smo stopili na golo skalo in se z občudovanjem zagledali v ogromen aniteater samega ledu, ki je segal od pobočja Presanella tja daleč v masiv Adamella. Nasproti se je iz bleščeč beline dvigal strm vrh Cime Presanella.

Do tja je bila še dolga pot. Spustili smo se po skalovju in stopili v snežno gaz, ki je v širokem krogu prečkala vrhni del aniteatra in se potem navpično okrenila navzgor proti vrhu. Sopihali smo in s težavo prestavljali noge po strmih snežišču do skalnatega predela pod vrhom. Sneli smo derese in v zadnjem naskoku osvojili vrh 3558 metrov visoke Cime Presanella.

Trud je bil poplačan in nepopisno veselje je sijalo z vseh obrazov. Zadoščenje je bilo veliko tudi zato, ker smo podoživljali krasen razgled na zvonike Dolomitov Brente, na gorsko skupino Ortles - Cevedale, na Ture in v nasprotni smeri na celotni masiv Adamella. Veselje je bilo še večje, ko sta na vrh prišla še Lenart in njegova družica.

Tedaj smo opazili, da so se iz doline začele dvigati meglice. Našega vodnika Angela je spet zaskrbelo. Huda bi nam predla, če bi nas tako visoko zajela nevihta, zato smo hitro pobrali šila in kopita in se v štirih navezah začeli vračati po isti poti. V navezah smo tudi dosegli rob ledenika pod prelazom Ceren in sledilo je preskakovanje s skale na skalo čez majhne slapove in potokčke, ki so izvirali izpod talečega se ledu, se podili med škrapljami in presihali pod kupi kamenja. Nadaljeval se je utrudljiv povratek v kočjo Denza, v katero smo se izmučeni in dokaj izčrpani zatekli po deveturni turi.

Veselje je bilo na višku. Opravili smo vse, kar smo si začrtali. Najbolj vesel je bil Angel. Končno se je osvobodil velike odgovornosti in skrbi vodje izleta in bil nadvse zadovoljen, da se je vse srečno izteklo. Komaj smo se zbrali v jedilnici, se je globoko do dahnili in istočasno pokazal skozi okno. Ozrli smo se tudi mi in šele tedaj opazili, da je bil ves masiv Presanella v oblakih, ki so segali skoraj do koče. Malo zatem je začelo rahlo deževati.

Po večerji je sledilo praznovanje in seveda tudi planinski krst nekaterih udeležencev uspelega tedenskega izleta, ki ga je na pobudo in pod vodstvom požrtvovalnega Angela, pripravilo SPDT. Slavili smo opravljene vzpone v Dolomiti Brente, srečen vzpon na Presanella in, kar je najvažnejše, poglobljeno prijateljstvo vesele družbe planincev, ki se ne strajajo nadzvojni porovi in truda in se vsepovsod znajdejo. V koči Denza nas je bil vesel tudi upravnik, kateremu smo se zahvalili za gostoljubnost in smo mu v slovo zapeli nekaj slovenskih pesmi. Vzdušje je bilo izredno, da je bilo težko spraviti v posteljo najbolj razigrane.

Naslednje jutro, v soboto, 2. septembra, smo v dežju zapuščali kočjo Denza. Močilo nas je do parkirišča pod borovci in od tam po sprani mulatieri do Stavéla in dalje do Trsta. A kaj, v nas je prekipelo in ni bilo nam pravič mar, da je ves čas na povratku do

Udeleženci enotedenskega pohoda pred kočjo Pedrotti Tosa. Na sliki pod naslovom: pod vrhom Cime Presanella.

Vedno zanimiv obisk gradu med Ljubljano in Zagrebom

Postanek na Otočcu

Na Slovenskem je vse polno gradov, ki privabijo domačega in tujega gosta, enako kot vsi drugi gradovi s katerimi je posejana Evropa. V marsikaterem slovenskem gradu so uredili gostišča in muzeje. Marsikateri grad pa je še vedno zapuščen. V nekaterih obnavljajo notranjost, vendar denarja ni na razpolago toliko, da bi z deli končali. Marsikdaj filmarji ugotovijo, da je ta ali oni grad primeren, da bi v njem posneli kak filmski prizor. Tako je lani bilo v nekaterih gradovih na Slovenskem, tudi v tistem v Braniku (nekdanjem Rihemberku), kjer so posneli nekaj prizorov televizijske nadaljevanke

Manzonijevih Zaročencev, ki jo bodo danes začeli predvajati na prvi televizijski mreži RAI.

Na naši sliki pa je danes grad Otočec, na pol poti med Ljubljano in Zagrebom. Grad je na otočku, nedaleč od ceste. V njem je že dolgo let priznana restavracija. Tudi v teh jesenskih dneh, bodisi, da gremo na pot iz poslovnih razlogov, bodisi, da gremo na turistično pot, se bomo ustavili v tem prelepem gradu, ki slovi daleč naokoli zaradi svoje lepote in izjemne lege kot tudi zaradi kulinarčnih dobrot, ki jih znajo pripraviti kuharji v tamkajšnji restavraciji.

Potovanje je razdeljeno na 5 odsekov

104 dni na križarjenje iz Genove do Tokia

104 dni bo trajalo križarjenje ladje Danae, ki bo 19. decembra odplula iz Genove in se dotaknila vseh najpomembnejših pristanišč v Indijskem in Tihem oceanu. Plovna družba Costa crociere je to skoro štiri mesece trajajoče križarjenje razdelila v pet odsekov, tako da bi zadovoljila različne želje potnikov. Na ladji je prostora za 450 potnikov.

Kdor ima čas in denar, da bi vseh 104 dni preživel na ladji, bo imel na voljo razne cenike, od 20 do 51 milijonov lir. To je seveda odvisno od razreda kabine.

Kdor nima časa ali denarja, da bi šel na tako dolgo pot, pa si lahko izbere nekaj krajšega. Prvi del potovanja je iz Genove (19. decembra) skozi Sueški prekop do Kolomba na Šri Lanki (11. januarja). Ladja se bo na tem delu potovanja ustavila v pristaniščih Izraela, Egipta, Yemena ter Indije. Iz Kolomba se bodo potniki vrnili v Italijo z letalom. Drugi potniki pa bodo na letališče glavnega mesta Šri Lanke prišli iz Evrope in tam z ladjo potovali do Tokia, kamor bo Danae priplula 7. februarja. Potniki bodo obiskali Sumatro, Indonezijo, Mikronezijo in Filipine. Na tretjem odseku potovanja bodo na vrsti pristanišča Japonske, Kitajske, Hongkonga, konec tega odseka bo v Singapuru 27. februarja. Zatem pridejo na vrsto Port Blair, Colombo, Sejšelski otoki, Zanzibar ter Mombasa v

Keniji, kamor bo ladja priplula 17. marca. Danae bo zatem odplula proti severu in bo po Rdečem morju in Sueškem kanalu se vrnila v Sredozemlje. V Genovo bo priplula 2. aprila.

Razne pomorske družbe so že nekajkrat priredile tako dolga križarjenja, nekatera tudi na poti okoli sveta.

Iz ladijske kabine na tekme Mundiala

Turisti z dobro založenimi denarnicami, takšni, ki si lahko privoščijo izdatek 15.000 dolarjev za obisk tekem svetovnega nogometnega prvenstva, ki bo prihodnje leto v Italiji, bodo lahko bivali na luksuznih ladjah, ki bodo križarile vzdolž italijanske obale.

Sea Goddess I. in Sea Goddess II. sta ladji družbe Cunard line, s komaj nekaj desetlinami prostorov. Ladji bosta, po naročilu Roberta Millbourn, direktorja prodajne družbe World Cup Cruise 1990, pluli vzdolž italijanske obale. Potniki bodo iz pristanišč, kjer bosta ladji pristali, šli z avtobusi ali letali v kraje, kjer bodo tekme svetovnega nogometnega prvenstva. Za precej manjšo ceno 2.900 dolarjev bo mogoče dobiti prostor na italijanski ladji Danae, na kateri je prostora za več kot 400 potnikov.

Ponudba za investicije v turizmu Francozi v Dalmaciji

V Dubrovniku so zborovali zastopniki francoske zveze tour operaterjev. To je bil 35. kongres njihovega združenja SNAV. Seveda so prvenstveno govorili o svojih stanovskih vprašanjih. Pozanimali pa so se tudi za turistično ponudbo države gostiteljice. V Jugoslavijo, še zlasti v Dalmacijo, vsako leto pride veliko francoskih turistov. Njih število pa je skoro enako tistemu izpred leta 1984. Takrat je bilo zelo veliko Francozov v Jugoslaviji. Njih število je potem stagniralo, pa čeprav je število francoskih letoviščarjev, ki odhajajo na tuje, iz leta v leto večje.

V Dubrovniku sta se o turističnem prometu pogovarjala tudi jugoslovanski ter francoski minister za turizem. Nekateri francoski gospodarstveniki

želijo investirati nekaj denarja v gostinske ter turistične naprave na dalmatinski obali. Govorili so o gradnji večjega turističnega naselja, ki naj bi zadovoljil potrebe sodobnih turistov.

Italijani na Holandskem

Na Holandskem bodo letos imeli nad 600.000 nočitev italijanskih turistov. Povišek je kar 30-odstotni. V zadnjih treh letih so beležili vsakoletno povišanje 100.000 nočitev. V italijanskih knjigarnah je vedno več priročnikov in vodnikov o Amsterdamu in drugih turističnih krajih Nizozemske.

Posebna ponudba na sejmju v Vicenzi Kulturni turizem v Venetu

Po podatkih UNESCO je v Italiji osredotočena polovica vseh zgodovinskih spomenikov na svetu. Kar 12 odstotkov teh je v Venetu. Zaradi tega se obiskovalci te dežele zanimajo predvsem za obisk in ogled muzejev, cerkva in drugih spomenikov ter tudi zanimivih krajev, ki jih je tod zelo veliko, pa čeprav ne zanemarjajo peščenih plaž in goratih krajev.

V Vicenzi so pred kratkim razpravljali o kulturnem turizmu. Za italijanske popotnike ta pomeni 6 odstotkov. Tujci, še zlasti Nemci, Avstrijci in Angleži, pa v tem prednjačijo. Iz italijanskih statistik izhaja, da je v zadnjih petih letih kulturni turizem porasel kar za 300 odstotkov. Na posvetu v Vicenzi, ki so ga priredili skupno z deželno upravo, letalsko družbo Alitalia in ustanovo ENIT, so orisali posebno pobudo te dežele, ki ima naslov "Veneto, una regione firmata".

V prvi polovici letošnjega leta so v zgodovinskih mestih Veneta različno povečali število turistov, od 2,5 odstotka v Trevisu do 13,20 v Vicenzi. Seveda tu upoštevajo tudi dijaški turizem, kongresni turizem in sejmski turizem.

Na sejmju v Vicenzi je sodelovalo 50 tour operaterjev. Iz tujine je prišlo precej operaterjev, ki jih je zanimala turistična ponudba zgodovinskih mest Veneta. V zadnjem času ta zgodovinska mesta ponujajo v ZDA in Kanadi. Seveda tu ne smemo pozabiti na Benetke. Nemce in Britance pa zanimajo vsa večja mesta v Venetu, še zlasti ker so vezana na spomine Goetheja in Shakespearja.

Zgodovinska gostišča

V italijanskih knjigarnah je na prodaj vodnik po zgodovinskih lokalih Italije. V letošnjem vodniku je označenih 114 takih gostišč. To so hoteli, restavracije, kavarnе, žganjarne, gostilne in slaščičarne. V letošnjem vodniku so tudi podatki o času v katerem so ta gostišča prvič zabeležena.

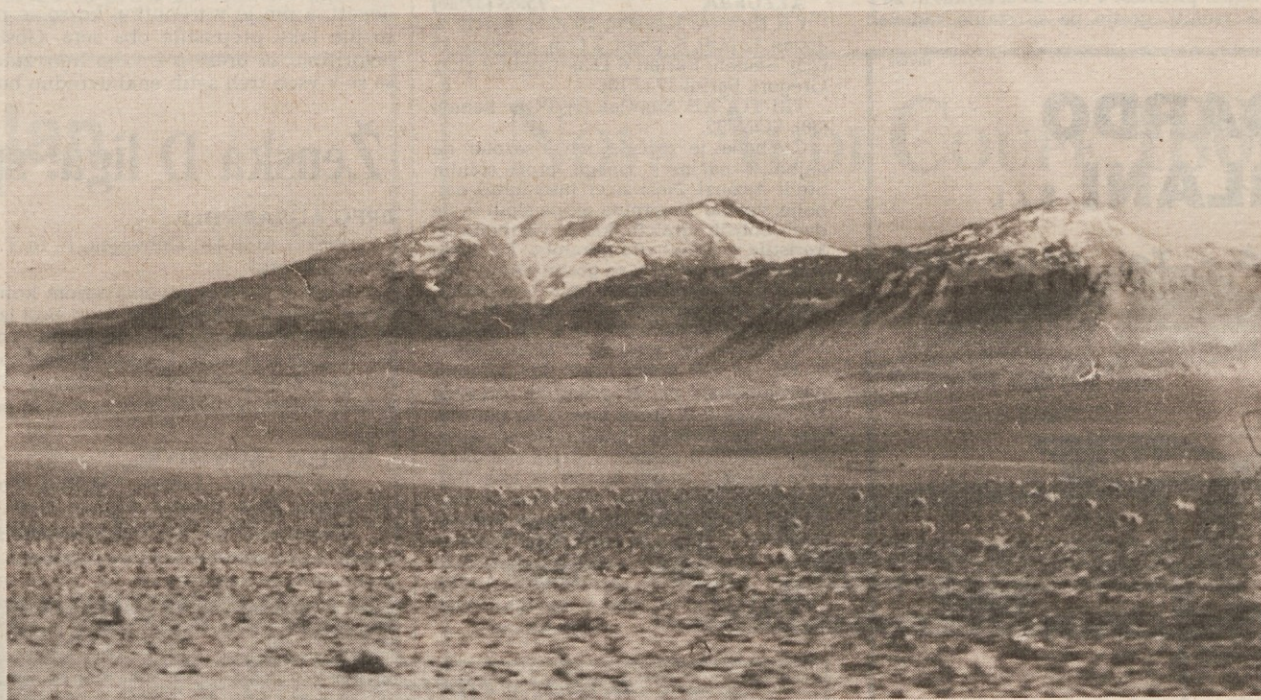
Seveda so tu označena gostišča v starih mestih. Če pogledamo za kraje v naši neposredni bližini bomo lahko ugotovili, da je najstarejši v tem seznamu hotelček v Benetkah, ki so ga omenjali že v 13. stoletju. V Toskani, v Bergamu in na Južnem Tirolskem so tri gostilne s prenočišči, ki so bile omenjene že v 15. stoletju. Dve gostilni iz 16. stoletja sta na Južnem Tirolskem, ena pa v Benetkah.

V Čilu, nedaleč od največjih rudnikov bakra na svetu

Na poti skozi slano puščavo Atacama

V Južni Ameriki je puščavsko področje razširjeno ob obalah Pacifika. Peščene pustinje z manjšimi zelenimi predeli, se vlečejo iz severnega Peruja, nekako od mesta Trujillo, do čiljskega mesta Copiapo. Ti puščavski predeli so naseljeni le ob redkih vodnih virih, ki pritekajo iz And. Severni predeli Čila so svetovno znani po svojih puščavskih predelih, predvsem pa je tu eden najbolj suhih peščenih predelov, v katerem sploh ni življenja. To je znani Salar de Atacama, osrednji del puščave Atacama. Značilnost Salarja izhaja prav iz svojega imena. To je slana puščava, ki je hkrati izredno bogata na žveplu, raznih rudninah in seveda na soli. Ta predel je puščavski iz meteoroloških razlogov. Bližnji ocean ustvarja pas visokega pritiska nad obalo in ne dovoli nizkemu tlaku, da bi dovajal padavine na puščavo. Edina vlaga, ki pride čez nižjo kordiljero Domeyko, sta jutranja in nočna megla, ki ji tu pravijo "neblina camachaca". Prav ta je ponoči zelo gosta in ovira celo promet, pred poldnevom pa se ta morska sopara razbline v soncu. Kljub puščavi pa se je ob "Salarju Atacama" razvila celo kultura "atacamenya", ki je bila sprva zelo primitivna, dosegla pa je zanimivo stopnjo kulture. Do teh časa gospodarili nad deželo. Zgradili so skozi puščavo inkovsko pot v smeri sever-jug. Španci so se teh krajev delno otepal. Prinesli so katoliško vero in so za seboj le puščali znake svoje vere.

V Atacamo sva se s prijateljem Rafkom pripeljala iz Santiaga skozi glavno mesto dežele Antofagasto in nato do mesteca Calama, ki je zgrajeno prav v puščavi. Calama je prijetno in živo mesto, ki se razprostira ob rečici Loa. Je prijeten kraj, poleg tega je to odskočna deska za obisk puščave. Približno dvajset kilometrov stran se iz puščave dvigajo črni dimi iz puščavskih gor. Tam zadaj je kraj Chuqu-

icamata, kjer se nahaja največji odprti rudnik bakra na svetu. Odprtina je 4800 m dolga 2900m široka in približno kilometer globoka. Rudnik sva obiskala, ker je to svojevrstna zanimivost. V rudniku dela 10.000 ljudi v treh izmenah po osem ur. Plačani so za čiljske razmere petkrat do šestkrat več kot druge delavske kategorije. Vendar se takoj vidi iz kombinizonov in mask, da je delo v tem skrajno moderniziranem rudniku zelo trdo in zdravju škodljivo. Povprečno tu delavci živijo deset let manj kot drugje. Vseeno pa je kraj Chiquicamata opremljen z eno najmodernejših bolnic v Čilu in sama uprava rudnika skrbi za svoje ljudi kar se da dobro.

Z Rafkom sva v Calami vzela v najem terensko vozilo daihatsu in sva se za dva dni odpravila v puščavo. Poleg hrane sva si vzela s seboj še nekaj dodatnega goriva. Zapustila sva asfalt in po "pistah" po puščavi privozila do 33 kilometrov oddaljene vasi Chiu-Chiu. Prebivalci te vasi so potomci konkvistadorjev, ki so se pomešali z Indijanci. Prav tod je bila speljana inkovska pot in prav v tej vasi se je ustavil Diego de Almagro na svoji vojni poti. Vasi je zelo čedna, skromna, a lepo urejena. Zelo lepa cerkev sv. Frančiška, ki ima to posebnost, da so njena vrata iz kaktusovega lesa. Chiu-Chiu je bil zadnji zaselek na najini poti, nato sva vozila po samotnih po-

ljanah. Prve kilometre sva vozila po izredno suhi pampi, nato pa sva z vozilom križarila po puščavi. Po približno petih urah vožnje sva prišla do vulkanskega predela, ki loči Čile od Bolivije. Tu na višini 4300 m je kraj imenovan El Tatío, kjer so aktivni gejzirji. Niso tako veliki kakor na Islandiji, vseeno pa so izoblikovali čudovito dolino. Poleg tega je topla voda, bogata na rudninah, popisala dolino s čudovitimi barvami in strjeni apnenec je ujel vodo v razne bazene najrazličnejših oblik. Kraj je brez dvoma vreden ogleda. Proti večeru sva se po nemogoči poti "Cueste del Diablo" spustila proti pampi, kjer kraljujejo kaktusi. Pod ve-

čer sva prišla v vas, ki se nahaja prav ob robu Salarja de Atacama. Vasi je ime San Pedro in je bila svoj čas najvažnejši center atacamenske kulture. Razpolaga tudi z zelo bogatim antropološkim muzejem, ki poleg arheoloških najdb razlaga in razstavlja tudi redko floro in favno salarskega področja. Vas je turistično zanimiva, ker do tod lahko pridejo turisti z avtobusi iz Calame. Srečala sva pravzaprav le popotnike z nahrbtniki, ki so dan na dan čakali, da bi se katero od vozil, ki pridejo mimo spustilo do Tatia ali celo do vasic Taconao in Peine, ki se razprostirata ob Salarju proti jugu države. Drugega dne sva si ogledala še področje Valle della Luna, kjer so erozija, sončna toplota in nevihte peska izdelale čudovite figure na pobočjih gričev vulkanskega izvora. Ognjenik Licancabur je namreč oddaljen okoli petdeset kilometrov, ko pa je bruhal je povzročil radikalne spremembe na področju. To pa se je dogajalo pred nekaj tisoč leti. Valle della Luna je zato področje s posebno geološko lepoto. Po asfaltirani cesti, ki iz San Pedra vodi do devetdeset kilometrov oddaljene Calame sva prispela pozno zvečer, ravno v času, da sva oddala vozilo, ki se je res dobro obneslo. Po puščavi sva prevozila nekaj manj kot petsto kilometrov, ne da bi kogarkoli srečala. Ne morem si predstavljati kako bi zgledalo, če bi se nama avto pokvaril nekeje na pol poti. Vsekakor kdor si hoče ogledati področje Atacama mora najeti terensko vozilo. Najem stane približno 100 dolarjev na dan, s seboj je treba imeti še dodatno rezervno vodo in goriva. Za vsak primer namreč. V Calamo pridemo z veliko lahkoto. Letalo leti iz Santiaga vsak dan, avtobusov je tudi na pretek. V Calamo dospemo lahko tudi iz Bolivije, in sicer z vlakom iz La Paza, vendar le-ta vozi le enkrat tedensko.

MARKO JARC

V italijanski košarkarski A-2 ligi

TV kamere paralizirale Stefanel

BANCA POPOLARE SASSARI - STEFANEL 89:73 (40:42)
BANCA POPOLARE SASSARI: Rittossa 2, Lardo 3, Mazzitelli 5, Mossali 2, Mazzoleni 2, Porto 8, Bini 15, Sheeney 36, Allen 16.

STEFANEL TRST: Middleton 15, Pilutti 13, Tyler 21, Cavazzon, Lokar 5, Cantarello 5, Zarotti 4, Maguolo 4, Sartori 2.

SODNIKA: Indrizzzi iz Ferrare in Pironi iz Russija; PM: Banca Popolare 18:37, Stefanel 24:29; PON: Pilutti, Cantarello, Allen in Bini; GLEDALCEV: 3.500.

SASSARI — Po dobrem prvem polčasu so Stefanelovi košarkarji v anticipiranem srečanju A-2 lige dobesedno skopneli kot sneg na soncu, ko je Raidue na začetku drugega polčasa vključil svoje TV kamere. Tanjevičevi fanje so igrali res obupno proti zelo skromnemu nasprotniku, ki je po 30. minuti s serijo izgubljenih žog celo »skušal pomagati« Tržačanom, da bi se mu približali. In res, če Pilutti ne bi zgrešil preprostega polaganja v koš, bi Stefanel imel tedaj le sedem točk zaostanka, tako pa je v trenutku spet izgubljal za 13 točk in ni več mogel reagirati. Odločilen za poraz je bil vseka-

kor slab skok, saj se je le Cantarello lahko upiral višjim nasprotnikom.

Goriški San Benedetto pa bo drevi gostil solidni Garessio 2000, ki ga trenira Mario de Sisti. V pričakovanju imenovanja novega trenerja si pri goriškem društvu nadejajo zmago, ki je sicer tudi nujna.

DANAŠNJI SPORED: Hitachi - Kleenex; Marr - Fantoni; Annabella - Alno; Filodoro - Jollycolombani; Braga - Glaxo; San Benedetto - Garessio; Teorema - Ipfim.

SPORED A-1 LIGE: Enimont - Philips; Scavolini - Messaggero; Benetton - Ranger; Arimo - Riunite; Paini - Phonola; Viola - Knorr; Irge - Vismara; Pananesca - Neutroroberts.

Jugoslovanska košarkarska A liga

Olimpija niza zmage

SMELT OLIMPIJA - VOJVODINA 85:68 (45:38)

SMELT OLIMPIJA: Tomović, Daneu, Zdovc 17, Bačar, Virant 2, Hauptman 14, Rusić, Vilfan 21, Kotnik 20, Djurišić 11.

VOJVODINA: Šarić 6, Lukić, Marić 15, Šaršanski, Pavlović 7, Bilalović 24, Lopičić 5, Lazić 11, Grmuša.

SODNIKA: Ljuka iz Beograda in Savić iz Kraljeva; GLEDALCEV: 1.500.

LJUBLJANA — Čeprav so bili brez prvega centra Čurčiča, je Smelt Olimpija zlahka odpravila Vojvodino. Ljubljanci so spet navdušili z odlično igro v obrambi. Že v prvih 8 minutah so si priborili 17 točk razlike (25:8), tako da je trener Sagadin dal priložnost tudi mlajšim igralcem.

V začetku drugega polčasa je Vojvodina z delnim izidom 11:2 sicer prišla v vodstvo (49:47), vendar je tedaj Jure Zdovc zadel dva meta za tri točke, Ljubljanci pa so spet odlično igrali v obrambi in v 37. minuti so že imeli 19 točk prednosti.

OSTALI IZIDI 7. KOLA: Bosna - Sloboda Dita 97:80, Zadar - IMT 93:80, Zorka - Partizan 81:84, Crvena zvezda - Jugoplastika 84:101 (odigrana predčasno), tekma Novi Zagreb - Cibona bo 6. decembra.

LESTVICA: Jugoplastika 13, Zadar in Crvena zvezda 12, Cibona, Smelt Olimpija, Vojvodina in Bosna 11, Partizan 10, Sloboda Dita 9, Novi Zagreb in IMT 8, Zorka 7 (Cibona in Novi Zagreb imata tekmo manj).

V moški odbojcarski C-2 ligi

Prepričljiv uspeh Olympie

TORRIANA BELCA - OLYMPIA

0:3 (9:15, 5:15, 9:15)

OLYMPIA: Andrej in Simon Terpin, Dornik, Marassi, Šfiligoy, Čotič, Vogrič, Černic, Špacapan.

Goriška Olympia je s prepričljivo zmago v Gradišcu potrdila prvo mesto na lestvici in dokazala, da sodi v ožji krog favoritov za napredovanje v državno ligo. Tudi tokrat so Špacapan in tovariši igrali dobro, čeravno je treba povedati, da so imeli na drugi strani mreže neenakega nasprotnika. Torriana Belca je namreč le na trenutke pokazala enakovredno igro, drugače pa je bila slabša od gostov in to v vseh elementih.

Domači so po vodstvu v začetku prvega in tretjega niza morali priznati premoč mlade goriške šesterke, ki si zasluži pohvalo. Posebno dobro je na tem srečanju igral Gregor Šfiligoy, ki je bil izredno prepričljiv v napadu. (R. Pavšič)

VOLLEY PORDENON - MEBLO IMSA

1:3 (15:17, 15:2, 4:15, 11:15)

MEBLO IMSA: Lavrenčič, R. in D. Petejan, A. in M. Feri, Vogrič, Buzzinelli, Koršič, Lutman, Tomšič in Superina.

Odbojkarji Mebla Imsa so pospravili drugi zaporedni par točk in prvega v gosteh. Kot običajno je trener-igralce Petejan poslal na igrišče najmlajše odbojkarje, ki so pričeli srečanje izredno obetavno. V končnici niza so nekoliko popustili, tako da se jim je gostitelj približal, a do presenečenja ni prišlo. Drugi in tretji niz glede igre nista bila zanimiva. Po izenačenju sta pri gostih stopila na igrišče Petejan in Lavrenčič, tako da so gostitelju prepustili samo 4 točke. Izredno samozavestno so Pordenonci pričeli zadnji niz, a na koncu so morali prepustiti končno zmago gostom, ki so na tem srečanju izbojevali skupno 36 točk, a domačini so jim jih poklonili samo trinajst. (Zip)

VIVIL - BOR CUNJA AVTOPREVOZ

3:0 (15:7, 15:8, 15:10)

BOR CUNJA AVTOPREVOZ: Stančič, Giacca, Marega, De Carli, Starc, Metton, Budin, R. in P. Pernarčič.

Odbojkarji Bora Cunj Avtoprevoza so se vrnili drugič zapored z gostovanja praznih rok. Igra v Villi Vicentini je bila odraz težav, ki so jih imeli borovci med tednom. Na tem gostovanju so morali namreč na igrišče brez podajačev, ob poškodovanem Batiču je bil odsoten zaradi delovnih obveznosti še Aiello. Prav pomanjkanju zaupanja v lastne sposobnosti gre pripisati največjo krivdo za tako medel nastop na tem gostovanju. Gostje niso znali reagirati na igro gostitelja, ki ni pokazal prav nič posebnega za tako prepričljivo zmago. (Igor)

Ženska C-2 liga: dober odpor Nabrežink

SLOGA KOIMPEX - CUS VIDEM

3:1 (15:10, 15:6, 11:15, 15:13)

SLOGA: Ciochi, Fabrizi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Milkovič, Miot, Sosič, Škerk, Ukmar, Žbogar.

Sloga Koimpej je dokazala, da ekipa, ki je vsestransko bolje pripravljena, zmaga, pa čeprav ne igra na višku svojih moči. Sinoči so namreč slogašice naletele na slab dan. Odpovedale so nekatere ključne igralkice, tako da niso ponovile dobre ige iz prvih dveh kol. V prvih dveh setih so Videmčanke igrale z veliko mero spoštovanja do bolj renomiranih domačink, tako da je Sloga Koimpej zlasti v drugem nizu zmagala brez večjega naprežanja in predvsem zaradi zelo učinkovitega serviranja. V tretjem pa je le prišla na dan prava slika ekipe, ki je v prvih dveh tekmah dokazala, da letos resnično ne misli odigrati podrejenih vlog in slogašicam kljub številnim taktičnim menjavam nikakor ni uspelo zaključiti seta v svojo korist. Tudi v zadnjem setu je CUS že povedel 10:5, a so naše igralkice le reagirale in osvojile točki, kar je konec koncev tudi najvažnejše (Inka)

AGOREST - JUNIORS CASARSA

3:0 (15:8, 16:14, 15:10)

AGOREST: Zavadaul, Vižintin, Roner, Luvisutti, Peterin, Marassi, Černic, Florenin, Braini, Scoziero, Pavšič.

Proti solidnemu nasprotniku kot se je izkazal Juniors iz Casarse, so naše predstavnice dobro igrale. Končno so pokazale samozavest in dovršeno mero uigranosti. Prisostvovali smo tako dopadljivi igri, v kateri so domačinke večkrat pokazale tudi nove kombinacije. Prvi niz je potekal v jasnem znamenju premoči Agoresta, ki je z dobro igro na mreži in dobrim servisom totalno zmedel gostje. Reakcija slednjih pa je bila takojšnja. V drugem setu je tako že vse kazalo, da bo trud naših deklet šel po vodi, saj pri rezultatu 9:14 ni bilo kaj veliko upanja na preobrat. Vendar se igralkice Agoresta niso vdale, začele so igrati kot znajo in ob vnetem spodbujanju domače publike so set le osvojile. Pri tem velja poudariti, da je Barbara Luvisutti z ubijajočim servisom v skoku izenačila rezultat na 14:14. Tretji so naše osvojile brez velikih težav. Upajmo, da se bo zmagovita serija goriške združene ekipe nadaljevala tudi v soboto. (R. I.)

SOKOL INDULE - A. S. KENNEDY

0:3 (9:15, 11:15, 8:15)

SOKOL INDULE: Ušaj, Pertot, Kralj, Škerk, T. in L. Masten, Visentin, Brumat, Vidali.

Sokol je v drugem domačem srečanju prepustil točki nasprotnicam iz Vidma. Kljub porazu so sokolovke dobro igrale, predvsem v drugem setu, ko so se vodile z 9:3, a niso znale izkoristiti trenutne zmede nasprotnic in jim zadati končnega udarca. V prvem in tretjem nizu so domačinke morale vseskozi zasledovati, a jim je v trenutku, ko so se približale Videmčankam, manjkalo sape in so jim tako prepustile oba seta. Gostje so v tej tekmi dokazale, da so glavne favoritkinje za prestop v višjo ligo, zato ne moremo Nabrežinkam nič očitati, saj so se v vseh treh setih enakovredno borile. (VIP)

Ženska D liga: spodrseljaj Kontovelk

BREG AGRAR - DLF

1:3 (7:15, 5:15, 15:3, 0:15)

BREG AGRAR: Debenjak, E. in T. Žerjal, Pertot, T. in N. Canziani, Gaburro, Komar, Giorgi.

Tudi v tretjem prvenstvenem kolu je Brežankam zmaga ušla. Poudariti moramo, da je bil nasprotnik dosti bolj izkušen, srednja starost igralk tržaške ekipe je v poprečju dosti višja od naših. To pa ni razlog za tokratni poraz. Največja pomanjkljivost je še vedno obupen sprejem, omeniti pa moramo tudi poškodbe, ki vsakokrat pestijo prvo šesterko. Tretji set so sicer Brežanke osvojile, a so kmalu potem izgubile samozavest in popustile na vsej črti. (Giorgi)

VIRTUS - KONTOVEL

3:2 (15:13, 14:16, 15:6, 1:15, 15:12)

KONTOVEL: Legiša, Garbini, Conestabo, Janežič, Štoka, Križmančič, Drašič, Jogan, Škrk, Regent, Repinc, Čebulec.

Domačinke so bile tokrat močnejše kot so si jih Kontovelke pričakovale in uspeh v pokrajinske derbiju je splaval po vodi. Kontovelke so namreč vse preveč podcenjevale nasprotnice, kar jih je seveda drago stalo. V četrtem setu so dokazale, da bi z bolj zbrano igro lahko brez težav zmagale, tako pa so v končnici tie breaka prepustile točki Virtusu. (Janežič)

Na prvem nelahkem gostovanju ženske C-1 lige v Mestrah

Bor Elpro potrdil svojo moč

CMC MESTRE - BOR ELPRO 1:3 (7:15, 15:3, 14:16, 11:15)

BOR ELPRO: Vidali, Maver, Grbec, Nacinovi, Foraus, Stopper, Fučka, Vičez, Sancin, Azman.

TRAJANJE NIZOV: 15, 18, 29 in 21 minut.

MESTRE — Odbojkarice Bora Elpro so tudi na svojem prvem gostovanju v državnem prvenstvu C-1 lige dokazale, da nameravajo letos resno naskakovati eno boljših uvrstitev na končnem vrstnem redu. S požrtvovalno, borbeno in odločno, v ključnih trenutkih pa tudi izredno samozavestno igro, so izbojevale predragoceno zmago proti vse prej kot slabemu povratniku iz B lige, ki ima v tej sezoni isti cilj od plavih - uvrstitev v B-2 ligo.

V prvem nizu so plave igralkice res odlično in razmeroma zlahka zmagale, v drugem pa so popustile že po uvodnih udarcih. Mestre je tedaj stopil v

ospredje in se izkazal z močnim napadom in organizirano obrambo, k sreči pa je skozi celo tekmo dokaj povprečno serviral. Vsekakor bo Mestre v nadaljevanju prvenstva marsikomu prekrizal račune.

Tretji niz je bil v bistvu odločilen in z emocionalnega vidika najbolj zanimiv in napet. Vse do izida 10:9 za Bor Elpro sta se ekipi izmenjavali v vodstvu, nato pa je Mestre povedel s 14:11. Tedaj je trener Kalc poslal na igrišče Stoperjevo, ki se je, kot že prejšnjo soboto, spet izkazala in s štirimi odličnimi servisi (dve direktni točki) bistveno pripomogla k temu, da je naša ekipa pripravila preobrat in povedla s 15:14 ter nato niz tudi dobila.

Izenačen je bil tudi četrti niz in Mestre je zmozel celo vodstvo z 11:9, nato pa so borovke spet pritiskale in naposled tudi zasluženo zmagale.

Borovke so na sinočnji tekmi v ključnih trenutkih pokazale izjemno

spretnost v obrambi nasprotnikovih napadov in v kritju svojega bloka. Popustile niso niti tedaj, ko je kazalo bolj slabo. Nikoli se niso predale malodušju, čeprav niso vedno igrale tako kot zmorej. Mlade igralkice so potrdile velik napredek in jih je treba za sinočnji nastop res pohvaliti. Najbolj spodbudna ugotovitev s tega prvega gostovanja pa je ta, da je ekipa zmagala, čeprav še ni igrala na višku svojih moči. Nosilni igralci ekipe Maverjeva in Nacinovičeva, ki sta bili še do pred nekaj tedni prisiljene mirovati zaradi poškodb, na primer šele stopnjeta formo.

Obeta se torej, da bo Borov stroj deloval še bolj utečeno, ko bodo vsa kolesca na svojem pravem mestu.

NEKAJ OSTALIH IZIDOV: Oma - Dolo 3:1, Cordenons - Vivil 1:3, Ghemar - Cervignano 2:3.

V moški košarkarski D ligi

Borovci zamudili priložnost

BOR RADENSKA - LATISANA

LANCIA VIDA 74:78 (35:40)
BOR RADENSKA: Paulina 6, Pieri 17 (5:5), Kovačič 4 (2:2), Korošec 23 (6:9), Persi 8 (2:3), Arena 10 (2:4), Kocman, Pertot, Smotlak 4 (2:3), Blasina 2 (2:3).

SODNIKA: Trevisan iz Benetk in Orlando iz Mester; 3 TOČKE: Korošec (1), Trevisini (3); PM: Bor 21:29, Latisana 19:27; PON: Pieri (36), Paulina (40), Rusalen (34), Morettuzzo (37).

Tudi tokrat so borovci podarili nasprotniku tekmo na domačih tleh in zamudili priložnost, da zapustijo dno lestvice. Gostje niso pokazali nič posebne-

ga, vendar so znali izkoristiti napake in neugodne trenutke naših, ki so tudi zasluženo izgubili. Po slabem začetku (7:2 v korist Furlanov) so Žagarjevi varovanci polovili nekaj žog, izvajali učinkovite protinapade ter povedli s 13:12. Zatem niso več tako zagrizeno nadaljevali v obrambi in Furlani so v 10. min. izenačili (19:19) ter naše prehiteli.

Drugo polovico tekme so borovci začeli z elanom in zdelo se je, da bodo le osvojili prepotrebni točki, a zaman. Trenutno prednost 4 točk so si zapravili že v 2. minuti, gostje pa so stalno zadevali

koš in vodili tudi z 11 točkami razlike (76:65 v 17'). Borovci so izgubili veliko število žog, poleg tega so bili gostje boljše tudi v skoku v napadu, a borbenost naših v obrambi je pojemale. (U. A.)

Promocijsko prvenstvo

Cicibona brez težav

CICIBONA - STELLA

75:63 (37:26)

CICIBONA: Kovačič 10 (0:1), Perčič 6, Jogan 12 (4:4), Simonič 2 (2:3), Smotlak 15 (2:5), Semen, Furlan 6 (2:3), Cupin 7 (1:2), Gregori, Barini 17 (7:10).

TRI TOČKE: Smotlak (1); PON: Semen (38); SON: 32.

Cicibona je pričela nove sezono na najboljši način, z zmago proti solidni Stelli Azzurri. Naši sicer niso igrali najbolje, vendar nasprotna ekipa sloni le na dveh boljših igralcih, kar je Cicibona izkoristila z učinkovito obrambo. Po dokaj izenačenem začetku so gostje zadnjič vodili v 5. minuti, nato so »plavi« z Barinijem na čelu povedli za 11 točk (26:15 in 31:20) ter zaključili polčas z isto razliko. V 2. delu so naši povedli za 21 točk (62:41 v 34') ter bili boljše zlasti pod košema, nasprotnikom pa ni preostalo drugega kot izzivanje in groba igra. S skrajno slabim in nešportnim obnašanjem so le dosegli nekoliko pomoči s strani sodnikov, tako da so v zadnji minuti le zmanjšali razliko. Naše je treba pohvaliti za skupinsko igro, dobro obrambo in športno obnašanje, bili pa so netočni pri metu in preveč raztreseni v nekaterih trenutkih tekme. Pohvalo si zasluži tudi Andrej Cupin, ki je prvič igral v tej ligi. (Jogan Vanja)

nadaljevanje s 1. strani

● Jadran

tekmeu v »play-offu« gotovo ni enostavno, čeprav je treba tudi priznati, da je letošnji Malaguti le blede senca lanske odlične ekipe. (bl)

Malaguti - Jadran 76:79 (32:45)

MALAGUTI SAN LAZZARO: Careri 5 (1:4), Galassi 8 (2:2), Forni, Tubartini 9 (3:4), Cuccoli 9 (0:1), Canè, Bergonzoni 31 (9:14), Portioli 9 (1:4), Zussino 5 (1:3), Guerzoni.

JADRAN: Oberdan 5, Čuk 22 (4:8), Pregarc 13, V. Sosič 7 (1:2), Lesica, Battini 9 (3:4), Rauber 16 (0:1), Daneu 7 (3:4).

SODNIKA: Polizzi iz Trapanija in Buccheri iz Palermo.

PM: Malaguti 17:32, Jadran 11:18; ON: Malaguti 26, Jadran 31; PON: Daneu (31), V. Sosič (33), Battini (38), Pregarc (40); TRI TOČKE: Bergonzoni (4), Cuccoli (1), Oberdan (1), Pregarc (1); GLEDALCEV: 300.

kratke vesti

Čilski vratar se »kesa«

SANTIAGO DE CHILE — Vratar čilske nogometne reprezentance Roberto Rojas, katerega naj bi med kvalifikacijsko tekmo za SP proti Braziliji zadela petarda, je v pismu mednarodni nogometni zvezi priznal, da se je pretvarjal. FIFA je Rojasu doživljensko izključila, Rojas pa po priznanju računa na milejšo kazen.

Maurizio Stecca ob naslov
RIMINI — V srečanju za svetovni naslov (WBO) peresne kategorije je ameriški bokser Espinoza s tehničnim KO premagal Italijana Stecco in mu odvzel naslov. Dvoboje je sodnik prekinil malo pred koncem sedmega kroga.

EDOARDO FURLANI s.r.l.

TRST - Ul. Milano 25 - Tel. 040/62200

Sesalec za čiščenje vrta

- motorne žage **STIHL**

- stroji za obrezovanje grmičevja **STIHL**

- kompresorji

- zastopnik **HONDA**

PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

V prijateljski tekmi Italije z Alžirijo Neregularen gol Serene

ITALIJA - ALŽIRIJA 1:0 (0:0)

STRELEC: Serena v 74'
ITALIJA: Zenga, Bergomi (Ferrara od 46'), De Agostini, Baresi, Ferri, Marrocchi, Baggio, De Napoli (Donadoni od 51'), Vialli, Giannini, Carnevale (Serena od 70'). Tacconi, Maldini, Fusi, Crippa, Berti, Mancini.

SODNIK: Petrović (Jug.); KOTI: 8:2 za Italijo; GLEDALCEV: 29 tisoč.
VICENZA — Z afriškimi ekipami italijanska nogometna reprezentanca nima sreče. S skromno Alžirijo se sicer ni končalo kot s Kamerunom na SP leta 1982 ali z Zambijo lani v Seulu, toda Italijani so zmagali z neregularnim golom (zaradi offsidea Viallija in avtorja gola Serene), ki so ga dosegli šele četrte ure pred koncem tekme.

Kot je bilo pričakovati, je bila tekma povsem enosmerna, saj so se gostje izključno branili in to na dokaj grob način. Azzurri pa so igrali dokaj slabo. Ni mogoče trditi, da se niso potrudili, toda le z malo bolj odločnim presingom bi lahko nemara mnogo prej strli odpor gostov, saj so alžirski branilci

dokaj skromno obvladovali žogo. Edini njihov res dober igralec je znani napadalec Porta Madjer, ki pa včeraj ni prišel do izraza. Pri Italijanih je bilo tudi občutiti pomanjkanje pravega strelca, ki bi znal izkoristiti visoke predloške, s katerimi so skušali azzurri prebijati nasprotnikovo obrambo. V tem pogledu je Serena stopil na igrišče odločno prepozno in isto velja za Donadonija, ki je v moštvo vnesel nekaj svežine, medtem ko je Baggio igral predaleč od nasprotnikovega kazenskega prostora. V alžirskem taboru so bili po tekmi jezni zaradi neregularnega zadetka Italijanov. Trener Kermali je izjavil, da Italija s tako igro na SP ne bo šla daleč.

Sodnik Petrović je bil dober.

Partizan kaznovan

Zaradi izgredov gledalcev med tekmo z Groningenom (vdor na igrišče in uporaba petard) bo moral Partizan v 3. kolu pokala UEFA odigrati domačo tekmo 300 km daleč od Beograda.

Triestina danes na Grezarju z Brescia Potrebna je najmanj točka

Če se noče spet zaplesti v močvirnata območja lestvice mora Triestina (10 točk) na današnjem domačem srečanju z Brescia (12 točk) izbojevati najmanj točko. Lombardovi fantje pa bodo morali igrati nadvse previdno, kajti gostje, za katere igra tudi bivši reprezentant Altobelli, ki bo verjetno sam privabil na stopnišča Grezarja več gledalcev od običajnega, so neke vrste Milan v malem. Trener Varrella je namreč pristaš taktike offsideja, presinga in velike hitrosti pri nasprotnem napadanju po krilnem pasu. Lombardo je svoje varovance podučil, kako je treba igrati proti takšnemu nasprotniku in k sreči bosta na razpolago tudi Catalano in Romano, ki sta bila med tednom poškodovana. To pa sta v tržaškem moštvu zdaj najbolj nadarjena igralca, ki lahko s svojim tehničnim znanjem in domiselnostjo sama vsak hip premagata še tako »oboroženo« obrambo. Še naprej pa bosta manjkala Papais in Lenarduzzi. Tržaški tabor je med tednom pretresla vest o ostavki podpredsednika Causia, za katero se baje skrivajo nesoglasja bivšega nogometaša

Juventus s trenerjem Lombardom. Vloga Causia v društvu ni bila nikoli dovolj jasna, s prihodom tehničnega direktorja Salerno pa je v bistvu postala nepotrebna, saj predsednik De Riù iz ozadja še naprej dirigira društvo. Kljub temu ni šlo vse brez polemik, saj se je šušljalo, da je bil do zdajnjega na tehtnici celo sam trener Lombardo in to kljub temu da je lani s komaj povprečnim igralskim kadrom pripeljal moštvo iz C-1 v B ligo.

Derbi na Rojcah

V meddeželni ligi bo na Rojcah danes deželni derbi med Pro Gorizio (10 točk) in Fontanafreddo (6 točk). Kljub slabi igri na gostovanju prejšnjega tedna v Montebelluni so Goričani danes favoriti. Da bi v večji meri napolnilo stopnišča, je vodstvo goriškega društva sklenilo, da bodo med gledalci izžrebali deset dobitnikov vstopnic za nedeljsko tekmo med Udinesejem in Juventusom.

domači šport

DANES

NEDELJA, 12. NOVEMBRA 1989

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trstu: Costalunga - Juventusina

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Paveseju: Paviese - Vesna; 14.30 v Santa Mar la Longa: Santa Maria - Primorje; 14.30 v San Vitu al Torre: San Vito - Zarja

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Nabrežini: Aurisina - Breg; 14.30 v Zagorju: Sagrado - Sovodnje; 14.30 v Doberdobu: Mladost - Poggio; 14.30 v Repnu: Kras - Fincantieri Tržič; 14.30 na Opčinah, Villaggio del Fanciullo: Sant'Andrea - Gaja; 14.30 v Trstu, Sv. Ivan: Stock - Primorec

NARAŠČAJNIKI

8.30 na Proseku: Primorje - CGS; 10.00 v Dolini: Breg - Costalunga; 10.30 v Gorici, Ul. Baiaomoti: Juventusina - Pieris

NAJMLAJŠI

8.45 v Trstu, Sv. Ivan: Triestina - Primorje; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - San Luigi Vivai Busa

ZAČETNIKI

9.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Azzurra; 11.45 v Dolini: Breg - Fortitudo; 12.00 v Trstu, Sv. Ivan: Esperia - Zarja Adriaimpex; 12.30 na Proskeu: Primorje - Soncini B

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA

10.00 v Barcelloni, telovadnica Scarpa: TT Barcellona - Kras

ŽENSKA B LIGA

10.00 v Bocnu, Ul. Rencio: Rencio - Kras

ODBOJKA

UNDER 18 MOŠKI

9.30 v Trstu, Ul. Zandonai: Pallavolo TS - Sloga

UNDER 18 ŽENSKE

11.00 na Opčinah: Sloga Koimpex - Club Alture Omse; 11.00 v Dolini: Breg Agrar - Kontovel Electronic Shop

UNDER 16 MOŠKI

10.30 v goriškem Kulturnem domu: Val - ASFJR Cedad; 10.30 v Repnu: Sloga - Volley Ball Maniagio

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Gorici, telovadnica CONI: Edera - Dom; 11.00 v Trstu, Ul. della Valle: Barcolana - Kontovel

DEŽELNI MLADINCI

11.00 v Trstu, šola Murguro: Stella Azzurra - Cicibona

NARAŠČAJNIKI

10.00 v Trstu, šola Da Vinci: Ferrovia - Bor

TROFEJA JADRANA

14.30 v Repnu: nastopajo Polet, Sokol, Dom, Kontovel, Bor in Breg

SK DEVIN - ŠD SOKOL

prirediti

25., 26. in 27. novembra v dvorani Igo Gruđen - Nabrežina št. 89 (v neposredni bližini Trga sv. Roka)

Sejem nove in rabljene smučarske opreme

Stojan in Any s trgovino 3 A SPORT (TRŽIČ - Viale San Marco 5)

vam bosta na razpolago z novostmi 1989/90.

URNIK SEJMA: v soboto, 25., in ponedeljek, 27. t. m., od 15. do 21. ure v nedeljo, 26. t. m., od 10. do 21. ure

Po streljanju enajstmetrovk v 1. jugoslovanski ZNL Olimpija premagala C. zvezdo

OLIMPIJA - CRVENA ZVEZDA 6:5 (0:0, 1:1)

STRELEC: Stošić v 56' in Dinko Vrabec v 77'

OLIMPIJA: Mohor, Židan, Novak, Dervić, Perica, Tešić, Englaro (Ubavić), Čeh, Dinko Vrabec, Šeparović, Djukić (Gliha).

CRVENA ZVEZDA: Stojanović, Jurić, Marović, Kanatlarovski, Držić, Najdovski, Prosinčki (Stošić), Vujo- vić, Pančev, Stojković, Mrkela (Lukić).

LJUBLJANA — Olimpija je premagala favorita Crveno zvezdo po streljanju enajstmetrovk, potem ko se je srečanje po 90 minutah končalo neodločeno z 1:1. V prvem polčasu je 18 tisoč gledalcev prisostvovalo blede predstavi obeh ekip, ki sta veliko tak-

tizirali in priložnosti za zadetek praktično ni bilo, le Pančev je v 40. minuti za malo zgrešil vrata gostiteljev. Povsem drugače je bilo v drugem polčasu. Crvena zvezda je pritisnila in Stošić je z glavom povedel svoje moštvo v vodstvo. Olimpija je močno reagirala in zaslužno izenačila s prostim strelom Dinka Vrabca. Streljanje enajstmetrovk je bilo dramatično, potrebno je bilo namreč kar osem nizov strelav in Olimpiji je podvig uspel šele tretji. V tretjem nizu je Marović streljal preko gola, a Stojanović je ubranil Židanov strel. V sedmem nizu je zgrešil Najdovski, a Čeh je zadel vratnico. Osmič je ljubljanski vratar Mohor odbil strel Jurića, Tešić pa je ohranil mirno kri in

s silovitim strelom zagotovil svojemu moštvu točko.

Za to tekmo je v Sloveniji vladalo veliko zanimanje, a tudi strah pred morebitnimi izgredi in provokacijami politične narave. Večja skupina beograjskih navijačev se je vedela objestno, a nenasilno, največ zaslug za miren potek popoldneva pa imajo gotovo organi javne varnosti, ki so delovali organizirano in strpno.

OSTALI VČERAŠNJI IZIDI: Partizan - Osijek 6:4 (3:1), Borac - Vardar 2:0 (1:0), Rad - Dinamo 0:2 (0:0).

DANAŠNJI SPORED: Velež - Hajduk, Rijeka - Vojvodina, Sarajevo - Spartak, Radnički - Željezničar, Budućnost - Sloboda.

obvestila - obvestila - obvestila

JK ČUPA

vabi člane in prijatelje na klubsko večerjo, ki bo v soboto, 18. t. m., v gostilni Urdih v Mavhinjah. Prijave sprejemajo do 16. t. m. pri Optiki Malalan na Opčinah in v trgovini Bavcon v Gorici.

KOŠARKARSKA SEKCIJA

ŠD POLET

obvešča vse minikošarkarje, da je zaradi zasedenosti pokritega prostora na Poletovem kotkallišču prišlo do spremembe. Namesto ob sredah bodo treningi odslej ob torkih, in sicer: od 14.45 do 15.45 za mlajšo skupino (letnik 1982 in mlajši), od 15.45 do 17. ure za starejšo skupino (letnik 1978, '79, '80 in '81). Ob petkih ostanejo vadbene ure nespremenjene.

KK BOR - SEKCIJA MINIBASKET obvešča vse otroke letnikov 1978, 1979 in 1980, da so v teku treningi v minibasketu, in sicer vsak torek, sredo in petek od 14.30 do 16.00. Interesenti se lahko neposredno vpiše-

jo ob urah treningov ali se telefonsko javijo trenerju Umbertu Acerbiju (tel. 53220) vsak dan od 13.30 do 14.30 in od 16.00 do 21.00.

SK BRDINA

obvešča, da je še nekaj prostih mest za zimovanje na Pohorju. Zainteresirane prosimo, da se zgledajo na sedežu ob ponedeljkih od 19. do 21. ure.

RADIO OPČINE

Na Radiu Opčine bomo v današnji oddaji Od nedelje do nedelje lahko poslušali neposreden prenos s nogometnih tekem Costalunga - Juventusina (1. amaterska liga) in Kras - Fincantieri (3. AL). Nato bodo direktno s Sicilije prenašali pogovor o včerajšnji tekmi ženske namiznotenške A lige, v kateri je bil zaposlen Kras. V oddaji pa bodo še prispevki o 120-letnici ustanovitve tržaškega Sokola, nato bo sledil prispevek o Jadranovem gostovanju v San Lazzaru (pripravil Rok Maver), prispevek Umberta Acerbija o tekmi

optika malalan

Velika izbira modnih okvirjev
kontaktnih leče in tekočine
za vzdrževanje

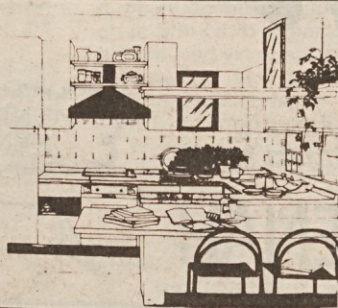
34016 OPČINE - TRST - Proseška ul. 6 - Tel.: 040/213957

Selva

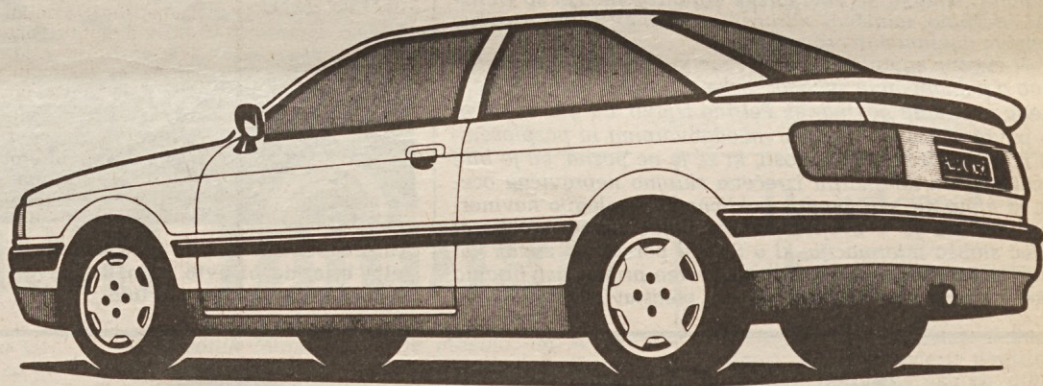
oprema
za dom

TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

V trgovini SELVA ARREDAMENTI v Tržiču imajo novo kuhinjsko pohištvo, ki zadovoljuje najzahtevnejše kliente. Izdelano je po najstrožjih merilih, iz najboljših materialov in z najmodernejšo tehnologijo. SELVA ARREDAMENTI je stalno na razpolago kupcem pri dobavi pohištva: v lastnih mi-zarskih delavnicah lahko adaptirajo katerikoli pohištvo po naročilu kupca.

NOVA AUDI COUPÈ 1800 cc 112 cv

Vodilna
tehnologija

POSKUSI GA PRI NAS!

DINCONTI

EQUIPE
STRADA DELLA ROSANDRA
TRST

TRST - CESTA DELLA ROSANDRA 2 (vogal z Ul. Flavia) - tel. 281444

AUTOMOBILSKI ZASTOPNIK IZ TRSTA
vključen v Zdrženje industrijev

AUDI COUPÈ:
1800 CC 112 KM
195 km/h
2000 CC 160 KM
215 km/h

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plača na vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir, Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

nedelja, 12. novembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Pogajanja za sestavo grške vlade na mrtvem tiru

ATENE — Potem ko vodi grške desnice Konstantinu Micotakisu ni uspelo sestaviti vlade, bo ta naloga skoraj gotovo spodletela tudi socialistu Papandreju.

Po izteku Papandrejevega mandata bo nalogo, da sestavi vlado, dobil komunist Florakis, ki vodi združeno levico. Dosedanje zavezništvo z Micotakisovimi desničarji je komuniste drago stalo, saj so zgubili 3 odst. glasov in 8 sedežev v parlamentu, zato Florakis najbrž ne bo vzel v poštev možnosti koalicije med levico in desnico. Po drugi strani pa je bila volilna kampanja komunistov uperjena proti socialistom, tako da je skoraj nemogoča tudi koalicija med združeno levico in socialisti. Florakis je sicer predlagal sestavo vlade narodne rešitve, v kateri bi bili predstavniki vseh strank, vendar kaže, da je njegov predlog naletel pri vseh na gluha ušesa. Tako bodo Grki morali v kratkem spet na volitve.

Contrasi ne pristajajo na odložitev orožja, kot določa sporazum iz Tele Neuspešni pogovori sandinistov in contrasov o ponovni vzpostavitvi premirja v Nikaragvi

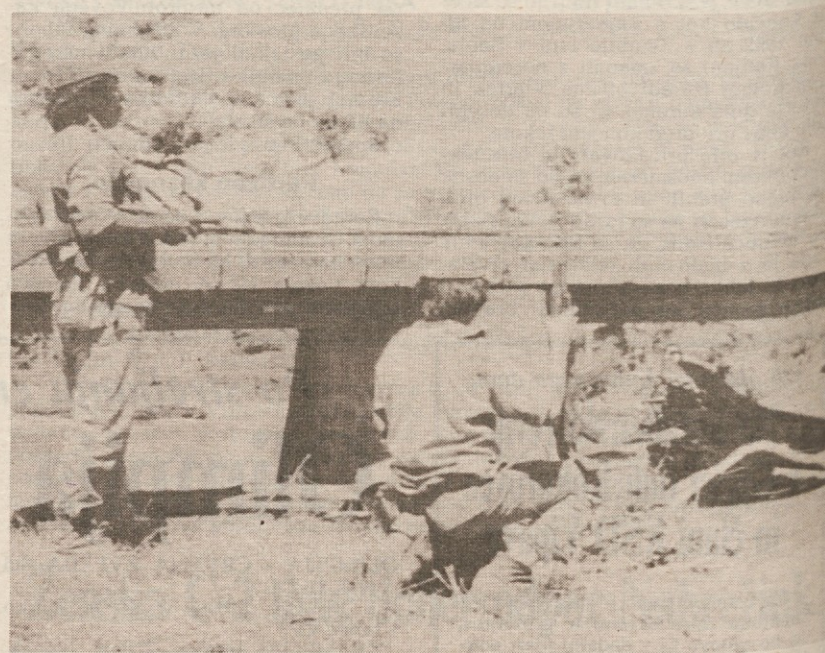
NEW YORK — V Nikaragvi se sicer ne dogaja ničesar novega in tudi dvodnevni pogovori na sedežu Organizacije združenih narodov med predstavniki nikaragovske vlade in contrasov niso prinesli nobenih konkretnih rezultatov, ki bi jamčili zagotovitev skorajšnjega miru v tej srednjoameriški državi. Kljub vsemu pa vzbuja nekaj optimizma že vest, da sta se delegaciji dogovorili, da s pogovori nadaljujeta že jutri na sedežu Organizacije ameriških držav OAD v Washingtonu.

Pogovori v New Yorku, ki so potekali s posredovanjem mednarodne nadzorne komisije, sestavljene iz predstavnikov OAD in OZN, kot »priča« pa jim je prisostvoval tudi škof Managua, kardinal Miguel Obando y Bravo, so se končali brez predvidenega zaključnega dokumenta, ki naj bi spet vzpostavil premirje, ki ga je v začetku novembra prekladal nikaragovski voditelj Daniel Ortega. Do sporazuma pa v palači OZN ni prišlo predvsem zaradi trmastega vztrajanja predstavnikov contrasov, da ne razo-

rožijo svojih enot najkasneje so 5. decembra letos, kot je bilo sklenjeno v sporazumu petih voditeljev srednjoameriških držav avgusta letos v Teli v Hondurasu.

Prav v zvezi z razorožitvijo približno 12 tisoč contrasov, od katerih jih 3.000 »deluje« na ozemlju Nikaragve, je nikaragovski predsednik Daniel Ortega pripravil podroben predlog, v katerem Managua v zameno za »predajo« contrasov pristaja na ponovno vzpostavitev premirja, pripravljena pa se je tudi odpovedati nakupom orožja do 25. februarja prihodnjega leta, ko so v državi predvidene volitve. Ortega je tudi predlagal, da naj bi obe strani izpustili vse politične zapornike, ki so v rokah ene ali druge strani od leta 1981, ko je izbruhnila državljanska vojna, contrasom pa naj bi nikaragovske oblasti dale celo vrsto vojaških, političnih in gospodarskih jamstev, da bi se po odložitvi orožja čim hitreje vključili v nikaragovsko družbo.

Na sliki AP: sandinistična vojska budno opazuje most neke v Nikaragvi, da bi preprečila morebitni napad contrasov.

Moldavski nacionalisti so ponovno uprizorili hude neredne v Kišinjevu

MOSKVA — Moldavski nacionalisti so se včeraj spopadli s policijo. Demonstracije so uprizorili že preteklega 7. novembra, ko so hoteli preprečiti vojaško parado v Kišinjevu. Takrat so napadli poslopje moldavskega notranjega ministrstva in podtaknili požar, tudi na bližnjih hišah so povzročili precejšnjo gmotno škodo. Zaradi tega je policija aretirala več ljudi, v petek pa so nacionalisti glasno zahtevali njihovo osvoboditev.

Zadnji neredi so se začeli že v petek popoldne, ko se je nekaj desetlin prenapetežev zbralo pred notranjim ministrstvom. Tiskovne agencije poročajo, da se je posameznim skupinam v nekaj urah pridružilo na stotine, morda celo na tisoče demonstrantov. Nekateri menijo, da jih je bilo vsaj šest tisoč. Poleg

osvoboditve aretiranih nacionalistov so demonstranti glasno zahtevali odstop nekaterih partijskih voditeljev, katerih imena so stalno ponavljali, skandirali pa so tudi protidržavna gesla. Ko je skupina demonstrantov prešla z besed na dejanja, tako da je skozi odprta okna ministrstva odvrгла več zažigalnih bomb, je posegla policija. Uporabila je pen-dreke in solzivec.

Uradni sovjetski viri poročajo, da je bilo ranjenih 17 demonstrantov, od teh jih je menda deset v težkem stanju. Neuradni podatki pa so kot običajno čisto drugačni, saj govorijo o najmanj 50 ranjenih. Takoj po posegu je policija odvedla trideset demonstrantov, vendar jih je bila prisiljena izpustiti iz zapor, zaradi naraščajočega pritiska nacionalistov

na ulici. Ta ukrep je nekoliko pomiril duhove, kljub temu pa so neredi trajali še pozno v noč.

Pozno ponoči pa se je sestal tudi partijski vrh Moldavije, vendar še ni znano, kaj je na seji sklenil. Včerašnji moldavski časopisi so obširno poročali o ponovnih neredih, objavili pa so tudi sporočilo tamkajšnjega politbiroja. Moldavski partijski voditelji menijo, da demonstracije, ki so se v bistvu začele že 7. novembra, povzročajo močno notranjo destabilizacijo in po nepotrebnem zastrujejo že itak težak položaj v republiki. Policija pa je sporočila, da bo stanje izredne pripravljenosti še trajalo. Moldavsko vodstvo je imenovalo tudi posebno komisijo, ki ji načeljuje moldavski premier Ivan Kalin, javnost pa še ni bila seznanjena, kakšna bo pravzaprav njena vloga.

Šef panamske vlade bo general Noriega

PANAMA — General Manuel Antonio Noriega bo po vsej verjetnosti postal predsednik panamske vlade. Možnost je včeraj proučila glavna skupščina ljudske oblasti, revolucionarnega gibanja, ki ga zastopajo in vodijo v glavnem lokalni voditelji. Glasnik ljudske oblasti Ramon Ashby je včeraj izjavil, da gre za »logičen epilog prehodne vlade«.

Ljudska oblast je izgubila vso svojo težo pred petimi leti, ko je vojska prevzela oblast z vojaškim udarom, lanskega septembra pa je spet pridobila stare funkcije. Ljudska oblast ima sedaj neomejeno suverenost, saj lahko potrdi ali zavrne celo mednarodne dogovore, ki jih je sklenila prejšnja vlada, lahko napove vojno, odobri mirovna pogajanja, odloča pa tudi o vseh upravnih in teritorialnih spremembah v državi.

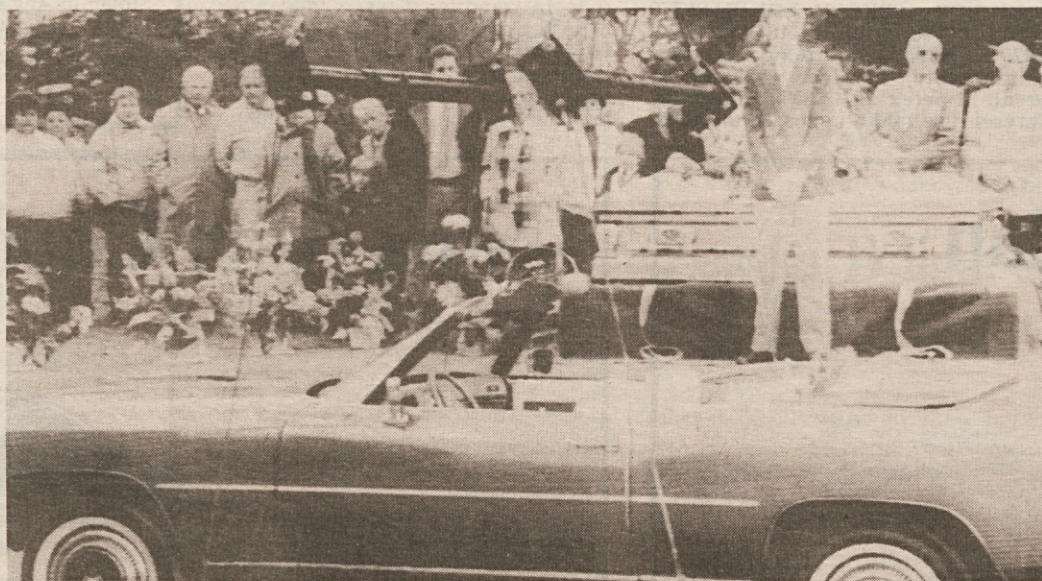
Protesti catanijskih novinarjev proti RAI3

CATANIA — Redakcija catanijskega sedeža RAI je odločno protestirala »zaradi očitnega kršenja novinarske deontologije«, do katerega je prišlo med zadnjo tedensko oddajo Samarcanda, ki je bila na sporedu 9. novembra, pripravila pa jo RAI3. Pri tem novinarji iz Catanie navajajo nekatere izjave novinarke Marioline Sattano, ki je med oddajo izjavila, »da v Catanii ni svobode tiska.« S tem je po mnenju novinarjev deželnega sedeža RAI v Catanii tudi žalila vse tamkajšnje novinarje, »ki se z vsemi močmi borijo proti mafiji in drugemu kriminalu.«

Ob vsem tem novinarji RAI iz Catanie tudi očitajo vodstvu tretje državne TV mreže, da stalno zapostavlja profesionalnost novinarjev s Sicilije. S tem protestom so zato seznanili sindikalne novinarske organizacije, kot so USIG-RAI, deželno tajništvo združenja novinarjev in državno vodstvo novinarskih organizacij.

V zvezi s spornimi izjavami novinarke Marioline Sattano o pomanjkanju svobode tiska v Catanii je tajnik siciliskega sindikata novinarjev Petrina izjavil, da gre za skrajno površne ocene, s takimi »neodgovornimi in posplošnimi izjavami o neki stvarnosti, ki se je ne pozna, pa je bila o catanijskih novinarjih izrečena skrajno nepravilna ocena, ki nima nič skupnega s poklicno deontologijo novinarjev«. Petrina je v svoji izjavi še dejal, da »je dostikrat daleč slabša informacija, ki o Siciliji poroča od zunaj, kot tista, ki se ustvari na Siciliji, konkreten primer ustvarjanja take novice, pa naj bi v tem primeru predstavljala Sattano«.

V grob v spremstvu cadillaca

Aurora Schuck je bila zelo navezana na svoj 13 let star kabriolet cadillac. Zato je njena zadnja želja bila, da bi avto položili zraven nje v grob, ko bo umrla. Njen mož je to željo izpolnil in Aurora sedaj počiva z avtom (Telefoto AP)

Konkretno sodelovanje Italija-Senegal

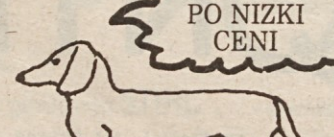
DAKAR — Devetinpetdeset senegalskih vasi je te dni dobilo pitno vodo iz vodnjakov, ki so jih zvrtila italijanska podjetja, drugih 30 vasi pa bo dobilo vodo v prihodnjih dveh letih.

Pobuda sodi v okvir sodelovanja med Senegalom in Italijo in velja italijansko zunanje ministrstvo skoraj 20 milijard lir. Zadevni sporazum sta dr-žavi podpisali že leta 1984. Namen je preprečiti ali vsaj zavreti proces emigracije iz teh revnih krajev proti večjim mestom, predvsem proti državam Zahodne Evrope, kjer je obstoj priseljen-cev iz Afrike skrajno problematičen.

Italijanska podjetja so poleg vodnjakov zgradila tudi rezervoarje in nape-ljala vodovodne cevi. Gradnja nadaljnjih vodnjakov bo trajala še drugih 21 milijard lir, s čimer bodo zagotovili pitno vodo kakim 70.000 prebivalcem. Senegalska vlada bi hotela doseči tudi sporazum o programu vzdrževanja do sedaj zgrajenih objektov, saj bi sicer sedaj obstoječi vodnjaki in rezervoarji tvegali, da se izsušijo v relativno kratkem času.

VISOKA
KAKOVOST

PO NIZKI
CENI

Zurlan

TRST - Ul. Carducci 20 - Ul. Muratti 4

porcelan, kristal, darila, hladilniki, pralni stroji,
štedilniki, televizorji, hi-fi, mali elektrogospodinjstvi stroji.

VSE PO POSEBNIH CENAH

PO NIZKI
CENI

VISOKA
TEHNOLOGIJA